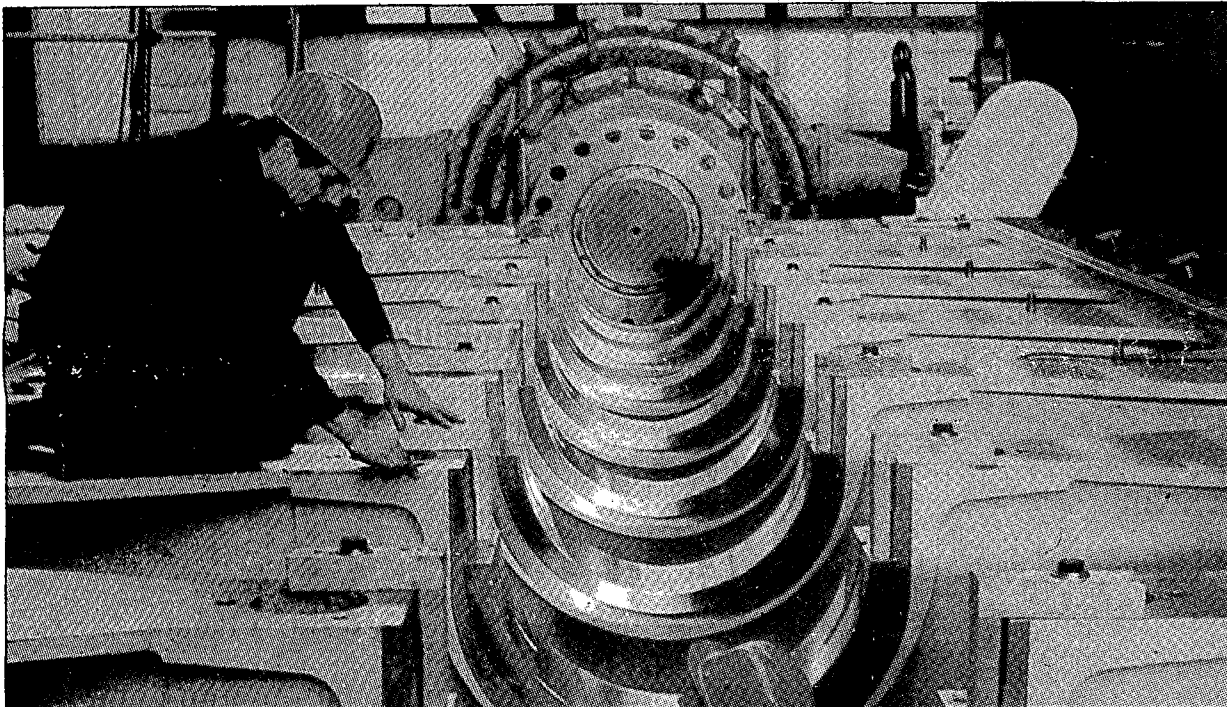

Primer de Maig: l'Església demana valentia per donar testimoni en favor dels més pobres

La Pastoral Obrera aposta per l'evangelització dels treballadors immigrants

El Primer de Maig és una de les dates més significatives del calendari per a tots els treballadors i treballadores del món. La Delegació de Pastoral Obrera de Barcelona ha volgut celebrar aquesta jornada fent-se ressò d'una de les condicions obreres més dures que es donen en la nostra societat, la dels immigrants, molts d'ells indocumentats i víctimes d'una gran inseguretat laboral. Mn. Gaietà de Casacuberta, delegat de Pastoral Obrera de Barcelona, pensa que és prioritari treballar conjuntament amb les delegacions obreres per evangelitzar aquest col·lectiu i atendre les seves necessitats. En el Manifest del Primer de Maig, la Pastoral Obrera denuncia la precarització de les condicions de treball i la progressiva retallada de les conquestes socials, i afirma que «com a Església hem de sensibilitzar, formar i tenir una presència transformadora en el món obrer de tots els cristians i cristianes».

Més informació en l'editorial, i pàgines 7 i 10

Lidia Uranga de Almeyda, portaveu de Madres de la Plaza de Mayo Línea Fundadora

«Volem la veritat per salvar la memòria dels 30.000 desapareguts»

El dia 30 d'abril s'ha celebrat el vintè aniversari de la fundació de Madres de la Plaza de Mayo. Coincidint amb aquesta data, els familiars dels desapareguts cobraran per primera vegada compensacions econòmiques pagades per l'Estat argentí. El periodista David Vidal ha entrevistat Tati Almeyda, portaveu de l'associació, que recorda amb dolor l'última vegada que va veure el seu fill Alejandro el 1975. Vint anys després, la lluita continua sent la mateixa: «Volem tota la veritat sobre els desapareguts que lluitaven per un món més just i que els culpables siguin castigats.»

Entrevista a pàgines 8 i 9

5-6 En primer pla: el Dia del Malalt centra l'atenció en la gent gran

10 «Evangelitzats pels pobres?», lema d'Església i Pobresa

22 El Papa condemna novament la antisemitisme

Editorial

L'1 de maig, després de l'acord social

La diada de l'1 de maig, la Festa del Treball, és un punt de referència de la reivindicació obrera i de la seva constant lluita per millorar les condicions del treball.

Avui, com tantes altres celebracions, aquesta festa ha perdut significat i per a molts potser no serà més que l'inici d'un llarg pont de quatre dies. De fet, les vacances i l'augment del temps lliure i dels dies de festa també han estat una conquesta progressiva del moviment obrer.

La diada ha evolucionat, aquí i arreu del món on se celebra, al ritme dels profunds canvis socials viscuts en les darreres dècades. Així, segons el moment, s'ha alternat el caràcter més reivindicatiu amb el més festiu.

Avui la conflictivitat social és menor que en altres moments, cosa que és una dada positiva. Però aquesta disminució de la conflictivitat té diverses arrels, i no totes gaire positives.

Un factor favorable són els avenços socials i la millora generalitzada de les condicions de vida dels treballadors. Un progrés veritablement important si es considera amb perspectiva històrica. Però també planeja sobre el món del treball la inseguretats, la por a la pèrdua de la feina i una desconfiança vers el futur que esdevé paralitzant.

La millora de les dades econòmiques, inclosa la de l'ocupació, no és suficient. La precarització del treball és una realitat per a molts i la inseguretats respecte el lloc de treball és la principal preocupació i el principal motiu de desconfiança al si de la nostra societat.

El valor del treball per a cada persona i per a la nostra societat encara és insubstituïble. Com sovint ha posat en relleu l'Església en la seva doctrina social, el treball és el primer element de la vida econòmica, que s'ha d'orientar cap al servei de la persona. No cap a un determinat grup, col·lectiu o estament, sinó cap a tots els homes i totes les dones.

Aquest any la celebració de l'1 de maig es produeix després d'uns importants acords entre sindicats i patronal en l'àmbit de l'Estat espanyol sobre la reforma del mercat de treball i les formes de contractació, amb la finalitat d'evitar l'excessiva precarització de l'ocupació.

Molts consideren insuficient la reforma pactada. N'hi ha que fins i tot acusen els protagonistes del pacte de traïció dels respectius interessos com a grup social.

Malgrat que l'acord sigui limitat o migrat pel que fa a les conseqüències, cal reconèixer l'esforç de les parts implicades i la gran importància i urgència social de l'objectiu d'aconseguir una relació laboral més estable i duradora per a més gent.

Un problema de tanta transcendència mereix aquest esforç i exigeix continuar i impulsar més mesures per resoldre'l.

Que aquest primer de maig ens serveixi per tenir present la centralitat del treball a la vida socioeconòmica i per animar a seguir cercant més solucions des del diàleg i la participació activa i responsable de tots els sectors implicats.

Sumari

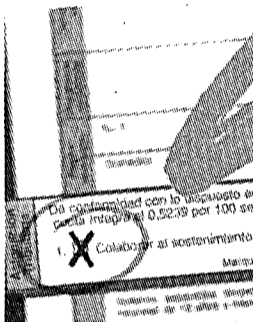
5-6

En primer pla: el Dia del Malalt centra l'atenció en la gent gran

10

«Evangelitzats pels pobres?», lema d'Església i pobresa

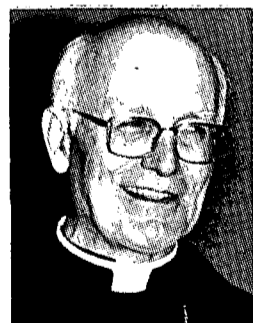
13

Els bisbes demanen posar la creu a la declaració de la renda

22

El Papa condemna novament l'antisemitisme

24

Mons. Yanes defensa la família tradicional

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Raquel Planas, VIC

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Puiggari, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerència: Jaume Vinyals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Publigraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30 08011 BARCELONA - Tel. 454 16 30 / 17 77 - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Comentaris

El Zaire: qui és el responsable?

Qui és el responsable? És una pregunta que només té una resposta: tot-hom. Els de dintre i els de fora, i aquests potser més, perquè tenien prou elements de judici per prevenir el que ha passat. Perquè aquí, al Zaire, l'antic Congo belga, en ser descolonitzat, en proclamar-se la independència, es varen deixar les coses econòmicament lligades des de fora, de manera que la dependència econòmica continués en la nova situació. Però la política allí no havia de ser una excepció i va aparèixer el primer govern amb aires revolucionaris, capitanejat per Lumumba, que aspirava més o menys a una veritable independència, encara que el país no estigués gaire capacitat per assumir-la. Les coses no marxaven bé, sobretot a disgust dels de fora, i va sorgir un general que es deia Mobutu Sese Seko que va fer-se amo del poder i va iniciar una política de dependència econòmica amb els antics colonitzadors que ha servit per enriquir-lo a ell i per depauperar el poble zairès sumint-lo en la misèria. Mobutu, malalt de càncer i de poder, des de l'estranger ha continuat governant el país amb l'ajuda dels seus incondicionals. Com qualsevol dictador, ha sabut envoltar-se d'interessats addictes que són els primers a procurar que es mantingui en el seu lloc, des de dins o des de fora, tant li fa.

El descontentament i la misèria, han fet la resta, i ha provocat la sublevació dels racons més llunyans. Ha trobat un cabdill, Kabila, que ha sabut orga-

Els refugiats hutus ruandesos al Zaire van seguint el seu calvari fugint d'ací i d'allà, per camins que no duen enlloc, sense gosar tornar al seu país, deixant al seu pas una corrua de cadàvers víctimes de la fam i la malura. (Foto: Paris Match)

nitzar-se i ha creat el seu propi exèrcit, amb el qual ha anat avançant inexorable per les terres del Zaire ocupant ciutats cada cop més a prop de la capital, Kinshasa. És possible que hagi començat el compte enrere de la caiguda de Mobutu. Però, sabrà el nou dictador — podrà deslliurar-se de ser-ho?—, tindrà prou capacitat per aixecar econòmicament el país després del desastre de Mobutu? Tindrà la confiança dels go-

vernals occidentals per emprendre l'ardua tasca de vèncer la misèria?

Les víctimes primeres de la revolta, els refugiats hutus ruandesos que romanen al Zaire perquè tenen por de tornar al seu país i pateixen l'horror de la fam i la misèria que els extingeix implacable. Les revistes estrangeres, com *Paris Match*, publiquen reportatges gràfics veritablement horrorosos. I el pitjor del cas és que les

organitzacions humanitàries han hagut d'abandonar el país per impossibilitat d'atendre tanta necessitat. Una vergonya per al món occidental, que en aquest tema no ha fet altra cosa que vetllar els seus interessos, que abans d'emprendre una acció de seriosa ajuda, discuteix i discuteix, tot esperant potser que les coses s'arrangin per si soles.

Oriol Camps

La construcció europea, tema crucial de la campanya electoral francesa

Deu mesos abans que la legislatura s'esgotés, el president francès, Jacques Chirac, va anunciar oficialment la setmana passada la dissolució de l'Assemblea Nacional i va convocar els seus conciutadans a les urnes. Les eleccions legislatives se celebraran el 25 de maig, en primera volta, i l'1 de juny, en segona convocatòria. Una decisió presidencial que va agafar per sorpresa l'oposició, la qual considera aquest avançament electoral com el reconeixement explícit del fracàs de la política que ha dut a terme la coalició de centredreta, formada pel Reagrupament per a la República i la Unió per a la Democràcia Francesa. L'ebullició política a França ja ha començat.

Segons un sondeig de *Le Parisien* sobre la intenció de vot, el primer que s'ha fet després de l'anunci

de la convocatòria de comicis generals, el centredreta unit obtindria el 37% dels vots; el Partit Socialista, el 22%; la ultradreta liderada per Jean-Marie Le Pen, el 13%; el PCF, el 9%; i tant els ecologistes com el centredreta independent, el 6%. D'aquestes dades, es dedueix una —molt probable— victòria del bloc conservador sobre els seus rivals. Chirac intentarà aconseguir revalidar la seva majoria política per aplicar, d'una banda, reformes econòmiques internes i, de l'altra, negociar millor la unió monetària.

El president de la República va justificar la seva iniciativa d'avançar les eleccions per donar un «nou impuls a França» davant dels nous reptes de la construcció europea i de la necessitat de «reformar en profunditat el país per tal de rebaixar la despesa

pública, l'única manera d'alleugerir els impostos». La seva campanya electoral estarà, per tant, marcada fonamentalment per Europa i per un canvi d'estratègia econòmica. Les estimacions que la nació veïna pot superar a finals d'aquest any el 3% de dèficit amb relació al producte interior brut i arribar al 4,5% el 1998 —i, conseqüentment, incomplir un criteri per accedir a l'euro, la moneda única europea— han intensificat algunes tesis conservadores que afirmen que cal una transformació dràstica de la política econòmica i adoptar una línia més liberal. Certament, seran uns comicis francesos més europeus que mai.

Miquel Àngel Codina

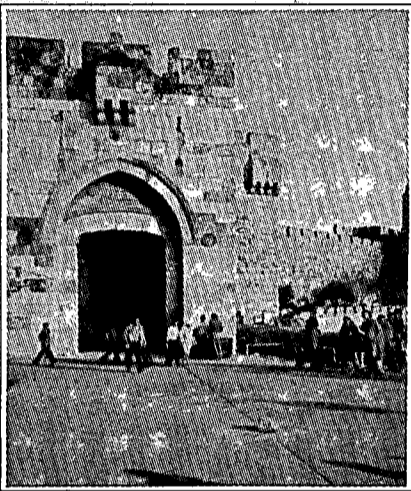
VIATGES I PELEGRINATGES 1997

Avanç de programació

Del 12 al 19 de maig

TERRA SANTA

El país de Jesús

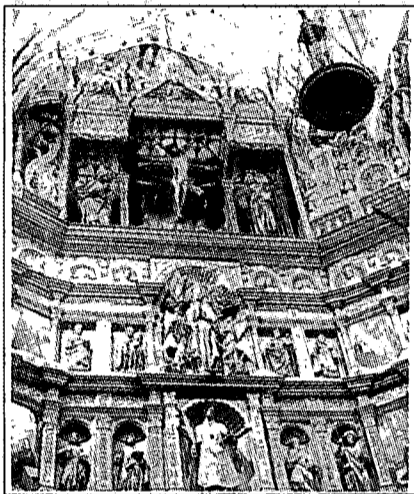

Anar-lo a conèixer és una preparació ben eficaç per celebrar el Jubileu de l'any 2000.

Del 31 maig al 8 de juny

CASTELLA I LLEÓ

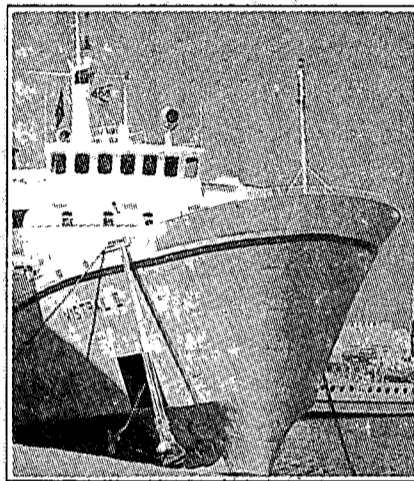
«Las Edades del Hombre»

Civilitzacions i cultura de les esglésies hispàniques.

Del 14 al 21 de juny

ATENES i creuer per les illes gregues

Una incursió al món clàssic, bressol del saber humnístic.

Del 14 al 23 de juliol

BRETANYA / LISIEUX

Pels camins on la santedat fa que es trobin terra i cel.

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

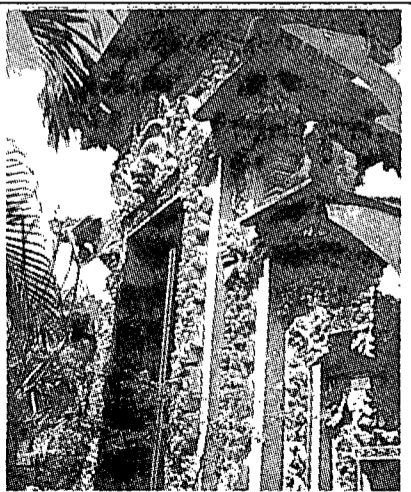

MERCATRAVEL S.A.

Del 4 al 14 d'agost

BALI / JAVA / LOMBOK

(Indonèsia)

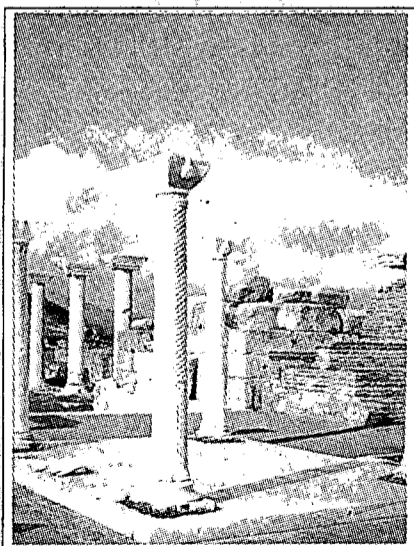

Un viatge molt exòtic per terres de l'Orient.

Del 3 al 22 de setembre

RUTA SANT PAU

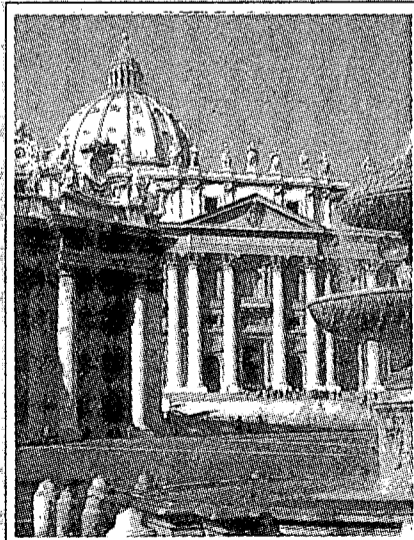
Síria i Turquia

Per terres de l'expansió inicial del cristianisme.

Del 6 al 11 d'octubre

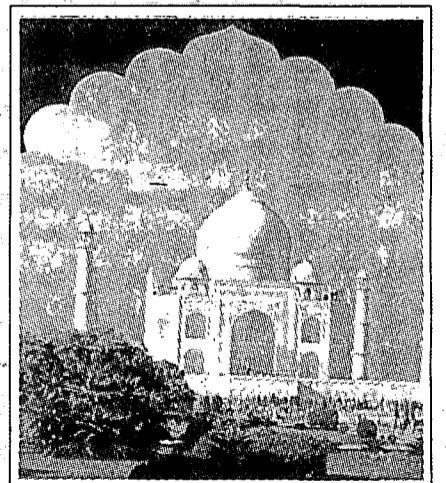
ROMA i el seu port d'Òstia

La ciutat per autonomia, clau de volta de tot un món.

Del 27 de novembre al 14 de desembre

L'ÍNDIA i el Nepal

Tot un mosaic de pobles, llengües, cultures, creences...

DEMANEU MÉS INFORMACIÓ DES D'ARA

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
 Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A 08010 BARCELONA - Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

És urgent evangelitzar la cultura que tendeix a marginalitzar els ancians

■ El Dia del Malalt proposa aquest any una reflexió sobre l'atenció que oferim a la gent gran

El Dia del Malalt, que se celebra a l'Estat espanyol el 4 de maig, centra l'atenció en la gent gran que està exposada a diverses malalties, amb freqüència cròniques, que provoquen la invali-

desa. La germana M. Sagrario Martínez Angulo, infermera, religiosa de Nostra Senyora de la Consolació i delegada diocesana de Pastoral de la Salut del bisbat de Tortosa, explica en què

consistirà la jornada a Catalunya, que té com a principal objectiu sensibilitzar la societat i, en concret, la comunitat cristiana, perquè aculli l'ancià malalt i en respecti la dignitat.

«És bonic que els ancians vegin que tenim esperança en ells»

—Gna. M. Sagrario, per què s'ha triat el lema «Les persones ancianes malaltes a la societat i a l'Església»?

—El tema sempre arriba proposat pel Departament de Pastoral de la Salut de la Conferència Episcopal espanyola. S'intenta que sigui un tema actual i prou important per donar-li un sentit evangelitzador i cristià. Volem ser un ressò de la gent gran malalta, ser veu d'aquells que no tenen veu. Com a Església volem aportar la dignitat de l'ancià en la nostra societat, defensar els seus drets i, encara que no siguin productius materialment, sí que han anat sembrant valuosos fruits al llarg de la vida. I només per això, ja mereixen un gran respecte.

—Com s'ha preparat la jornada a Catalunya?

—Cada Secretariat Interdiocesà tracta el tema a partir dels problemes o de les necessitats concretes de la diòcesi. La realitat de Catalunya és diferent a la de la resta de l'Estat espanyol. Catalunya és una àrea empresarial, amb grans universitats i, per tant, la població més gran queda encoberta sota el predomini dels joves. Aquí el nivell de vida és superior i hi ha més residències privades i religioses. Tenint en compte aquesta realitat, s'ha buscat documentació en l'àmbit de l'Església, estudis sociològics, s'ha demanat la col·laboració i els testimonis de persones més grans perquè siguin les protagonistes de la jornada. Ells són els que més en poden aportar: com viuen, quines expectatives tenen, com es troben, quines són

les seves esperances, etc.

—Quines activitats s'han previst per al 4 de maig?

«És important que la família descobreixi les limitacions que comporta l'edat»

—S'ha buscat un lema des del seu punt de vista: «El teu món és també el meu» i «Els hem d'atendre sempre amb afecte». Cada diòcesi celebrarà una Eucaristia i diversos actes festius

en un lloc representatiu al qual pugui accedir un gran nombre d'ancians. A Tortosa hem organitzat la jornada centrant-nos en la comunitat parroquial. Els volem sensibilitzar perquè acullin les persones grans prostrades pel dolor, que, si no poden anar a l'Església, la comunitat les visitarà a casa. També anirem a un hospital de la ciutat on hi ha 400 ancians per compartir la jornada amb ells i fer-los companyia. Qualsevol persona que ho vulgui pot participar amb nosaltres.

Totés les diòcesis duran a terme una campanya de sensibilització dirigida a les persones que conviuen amb gent gran i a professionals de la salut perquè prenguin consciència de la influència del seu treball i apostolat. I també a les comunitats parroquials per donar un major impuls a l'atenció es-

piritual i religiosa dels malalts i familiars.

—A partir de la seva experiència en el tracte amb els ancians malalts, quin és el repte que tenim per atendre'ls tant físicament com espiritualment?

—Jo vinc d'una família nombrosa i a la residència on sóc ens cuidem de 80 ancians, la majoria de 90 anys. El

(Segueix a la pàg. 6)

La Gna. M. Sagrario demana més comprensió i estimació vers les persones grans.

Assessorament Gent Gran

Residència

- En coneixem més de 300 per tal de recomanar-li la que vostè necessita. Estades temporals o permanents.

Ajuda a domicili

- Organitzem el servei a mida per a cada persona. Professionals molt qualificats. Per hores o fixes.

es
ser

estudis i serveis Balmes 205 4t 2a B
08006 Barcelona
T. 415 56 72 / 415 82 48

(Ve de la pàg. 5)

que més necessiten és que se'ls valori com a persones i que, d'alguna manera, se'ls brindi l'oportunitat d'expressar aquesta vida familiar i afectiva, ja que avui dia han quedat una mica relegats a la societat. Aquestes persones necessiten ser acollides i que se'ls ofereixi la possibilitat de seguir creixent. Encara que fisiològicament i psicològicament van degenerant, tenen grans valors que ens poden servir d'ajuda i experiència. Posseeixen grans trossors que moltes vegades no tenen l'oportunitat de compartir. És maco que la gent gran s'adoni que hem dipositat en ells la nostra esperança.

—Quina actitud ha d'adoptar la família vers els ancians?

—De vegades em fa pena veure que alguns familiars, quan vénen a la residència —potser perquè vivim en un món que ens porta a l'esgotament i no ens deixa temps per reflexionar—, no tenen prou llibertat per adonar-se que l'ancià té les capacitats disminuïdes i que no se li pot exigir més del que pot donar. És important que la família descobreixi les limitacions que comporta l'edat i que ajudi l'ancià a integrar el procés natural de pèrdua, i que, sota cap concepte, li recrimini la situació en què es troba.

Glòria Carrizosa

El repte de l'atenció pastoral a la gent gran

Amb motiu del dia dedicat a l'ancià malalt, el Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut de Catalunya ha preparat uns materials de reflexió sobre la jornada, dirigits sobretot als grups parroquials. Davant una societat que envelleix, les persones cada vegada arriben a edats més avançades amb una salut vulnerable. «Aquesta situació demana que les comunitats parroquials revisin i promoguin noves sensibilitats i nous projectes per a aquests ancians», segons destaca el text del Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut de Catalunya. Arribar fins a ells també és entrar en contacte amb la família, que sovint viu la malaltia amb cansament i angoixa. D'altres vegades és contactar amb la gent gran de la parròquia o amb la que viu en residències. Escoltar-los, mostrar-nos sensibles a les seves necessitats que, moltes vegades, es concreten en una estona de companyia perquè no se sentin tan sols.

El tracte que s'ha de donar al malalt, segons el document, és «reconèixer la seva dignitat com a persona, valorar tot el que de positiu ha tingut a la vida, estimar-lo desinteressadament quan és més vulnerable, assegurar-li una atenció adequada i respectar-ne i protegir-ne els drets». Pel que fa a la família: «Reconèixer la difícil situació que els toca viure, ajudar-los en les seves necessitats, fer-los saber els recursos de què disposen i acompanyar-los perquè l'experiència sigui una ocasió de créixer.»

Reptes per a la comunitat cristiana

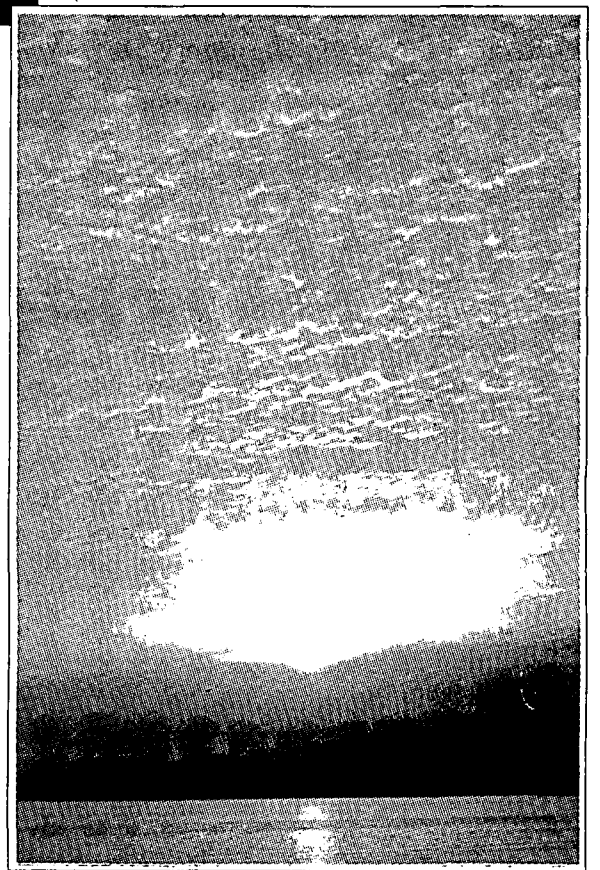
Per crear una nova sensibilitat a la comunitat parroquial cal plantejar-nos si coneixem i ens preocupem dels malalts que viuen sols, o si tenim constància de les residències del nostre barri i sovint

visitem els ancians que hi viuen. Són qüestions que, amb motiu de la jornada del Dia del Malalt, el Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut planteja als catòlics. Encara que també reconeix que l'Església continua encapçalant l'atenció als ancians malalts. Són moltes les institucions geriàtriques i sociosanitàries (sobretot de congregacions religioses), les associacions de voluntaris i les comunitats cristianes que acullen persones malaltes i les atenen amb amor i dignitat. Però no s'ha d'oblidar, diuen els responsables de Pastoral de la Salut a Catalunya, que «davant de perspectives de futur poc falagueres, la problemàtica de l'ancià malalt planteja a la comunitat cristiana uns desafiaments molt seriosos. No tan sols hem de multiplicar iniciatives per aquesta causa, sinó que és urgent evangelitzar la cultura que

tendeix a marginar els ancians i, encara més, quan estan malalts i desvalguts, desvetllar i educar una vivència saludable envers la vellesa i denunciar de manera efectiva qualsevol atemptat contra la dignitat d'aquestes persones».

G.C.

«Les comunitats parroquials han de promoure nous projectes per a la tercera edat»

Pregària al capvespre de la vida

Des del fons del cor presento la meva súplica a Vós, Senyor.

Doneu nova llum als meus ulls perquè descobreixi la vostra força en les meves febleses i reconegui la vostra presència en els moments de soledat.

Ensenyeu-me a recordar el passat i a assumir i a viure el present.

Feu que sàpiga estar sol i acompanyat.

Ajudeu-me a acceptar serenament les dificultats i els sofriments, i a gaudir de les petites coses de cada dia com a obsequis que donen vida.

Feu que estimi de cor fins el final els qui m'envolten, mentre espero, agrait, la vostra abraçada de benvinguda que m'omple de pau i de vida. Amén.

L'ancià maltractat

A la Primera Conferència de Consens sobre l'Ancià Maltractat, que es va celebrar a Almeria el 1995, es va publicar una declaració que defineix el maltractament a l'ancià així: «És tot acte o omissió, patit per persones de 65 anys o més, ja sigui en el medi familiar com en la comunitat o en institucions, que vulneri o faci perillar la integritat física, psíquica, sexual o econòmica, inclosos el principi d'autonomia i la resta de drets fonamentals, objectivament constatable o subjectivament percebut.»

«Cal evangelitzar el món obrer immigrant»

■ Mn. Gaietà de Casacuberta reflexiona sobre la situació d'aquest col·lectiu amb motiu de la Jornada del Primer de Maig

Amb motiu del Dia del Treballador, la Delegació de Pastoral Obrera de Barcelona ha volgut recordar les difícils condicions de vida i de treball que pateixen els immigrants. Per això es va fer un acte el 30 d'abril passat a l'Escola Tècnica Professional del Clot amb el lema «Els immigrants, germans treballadors», que va finalitzar amb una Eucaristia i la proclamació del manifest del Primer de Maig. Mn. Gaietà de Casacuberta, delegat de Pastoral Obrera de la diòcesi de Barcelona, pensa que ha arribat el moment que les delegacions obreres treballin conjuntament per evangelitzar aquest col·lectiu i vetllar perquè es respectin els seus drets.

—Per què s'ha triat el tema dels immigrants amb motiu de la jornada del Primer de Maig?

—Com a Delegació de Pastoral Obrera de Barcelona, tenim relació amb la Subcomissió de la Pastoral Obrera de la Conferència Episcopal espanyola. Per això vam proposar a Antonio Aguilar, secretari de la Pastoral d'Immigrants de la Comissió Episcopal de Migracions, que ens parlés de la situació d'aquest col·lectiu i què hi pot aportar la pastoral obrera. Veiem que les associacions que treballen més directament amb els immigrants tenen una dimensió assistencial, i des del punt de vista pastoral cal que ens plantejem l'evangelització d'aquest món.

En la complexitat actual del món del treball hi ha una població immigrant laboral que suposa un 2% respecte del total de la població activa de l'Estat espanyol. Encara que no hi ha prou mitjans per constatar quants estrangers il·legals hi ha, ja que una gran part estan indocumentats. La gran majoria de treballadors estrangers han passat d'un medi rural a un medi industrial. No tenen consciència obrera, i nosaltres tampoc tenim els mitjans humans qualificats per dur a terme una tasca de formació, de consciència social i política entre aquests treballadors. Per això cal que treballem les dues comissions conjuntament, i també amb altres organitzacions socials, sindicals i polítiques. La jornada del Primer de Maig vol desvetllar aquesta realitat que, segons els especialistes, augmentarà en el futur.

—Hi ha alguna experiència de treball amb els immigrants a Catalunya?

—Sí, a Mataró hi ha una parròquia que els ajuda a integrar-se a casa nostra, a Girona també treballen amb aquest col·lectiu a través de Càritas, i hi ha una petita realitat a Osona que ha vingut a través de militants cristians que esta-

ven en moviments obrers. Duen a terme una gran tasca de formació i de diàleg amb els immigrants. Són com petites llums enmig d'una gran foscor, per tant cal que la pastoral obrera treballi per acollir i defensar els immigrants.

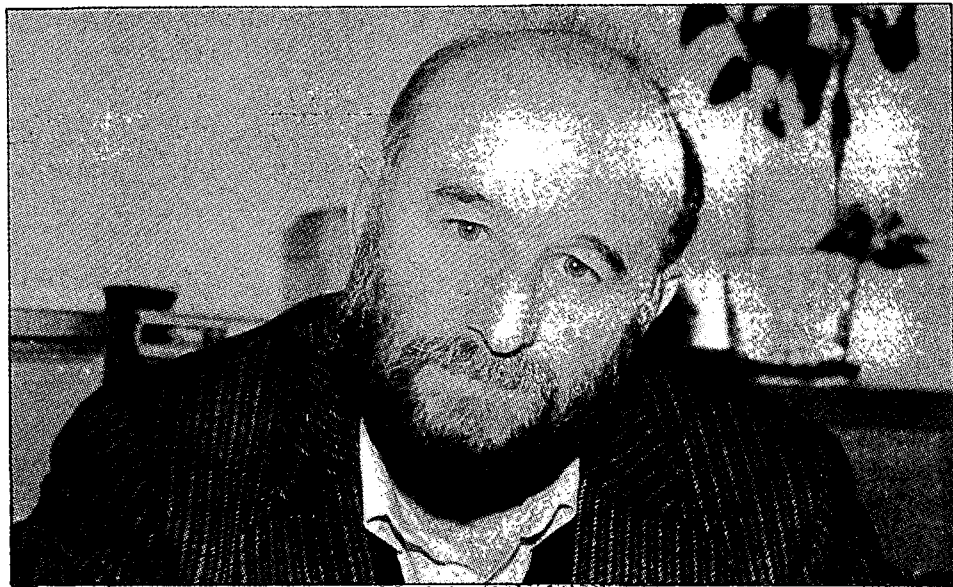
—Què és el que més li preocupa de la situació actual del mercat laboral?

—La meva constatació és que es facin les lleis que es facin no hi ha control sobre elles. Quan he llegit la nova legislació laboral que s'ha aprovat, he pensat tant de bo que s'apliqués, però feta la llei feta la trampa. Hi ha gent que treballa sense contracte, altres amb mitja jornada treballen tot el dia i la diferència la cobren amb diner negre...

En altres èpoques, quan hi havia un moviment obrer organitzat, la gent podia denunciar les irregularitats dels seus contractes perquè formaven una força. Però actualment tothom ha de callar perquè si no, on vas a protestar? Si dius alguna cosa et treuen al carrer, i, a més a més, no han de pagar gaire. S'arriba a un punt en què s'ha d'acceptar tot, i això és denigrant. Per altra banda, els analistes diuen que en els últims deu anys hem duplicat la riquesa del país i, en canvi, l'atur s'ha triplicat. La sensació que tinc és que l'Estat dona menys poder a les forces del treball, i cada vegada depenen més del capital, que és el que té la força. Els especialistes diuen que en els propers deu anys, 300 empreses controlaran tot el mercat mundial.

—Com lluitar contra aquest sistema insolidari?

—Des del punt de vista cristià, l'únic projecte que té en compte l'home, en què el fonament han de ser els pobres, és el del nostre Déu. La societat, en canvi, està construint un projecte que exclou una gran part de la població. Molts obrers, quan queden a l'atur a una certa edat, van degenerant i cauen en un pou de marginació d'on es difícil sortir-ne. El problema és molt greu i

Mn. Gaietà de Casacuberta opina que la pastoral obrera ha d'incidir més en el món dels immigrants.

encara hem d'arribar molt avall perquè l'home prengui consciència que s'ha d'organitzar contra aquest sistema insolidari. Si les organitzacions obreres queden desvinculades dels més pobres

perden la seva raó de ser. I per tant, els cristians, a través de les organitzacions, hem de tenir els ulls ben oberts per respondre el problema de la pobresa.

Glòria Carrizosa

VIATGES
BERGA

ASSOCIACIÓ BÍBLICA DE CATALUNYA
VIATGES BÍBLICS

DEL 3 AL 22 D'AGOST
VISITANT EL CAIRE, SINAÍ, JORDÀNIA I ISRAEL
Dirigit per Mn. Joan Magí.

DEL 7 AL 28 D'AGOST - "SEGUINT LES PETGES DE PAU"
VISITANT JORDÀNIA, SÍRIA, TURQUIA I GRÈCIA.
Dirigit per Mn. Joan Aragonès.

DEL 10 AL 25 D'AGOST - VISITANT EGIPTO, SINAÍ I ISRAEL
Dirigit pel P. Anton M. Vilarrubias, claretia.

PER A MÉS INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:

Associació Bíblica de Catalunya Pla de Palau, 2 43003 TARRAGONA Tel. 977-233412 de 10 a 13 h	Viatges dirigits pel P. Anton M. Vilarrubias Secretaria: Oriol i Núria - Tel. 93-4572509 Pg. Sant Joan, 166, 7-2- 08037 Barcelona
---	--

Organització tècnica: Viatges Berga, SA - GC 270
Av. Ramon y Cajal, 25 - 43001 Tarragona
Tel. 977/ 24 43 36 - Fax 977/ 24 17 72 - E-mail: berga@tinet.fut.es
c/Sant Agustí, 4 - 43003 Tarragona
Tel. 977/ 23 93 52 - Fax 977/ 23 89 57 - E-mail: bergaa@tinet.fut.es
Http://www.fut.es/~berga\

l'entrevista

«Vint anys després, la nostra batalla pendent continua sent conèixer la veritat sobre els desapareguts»

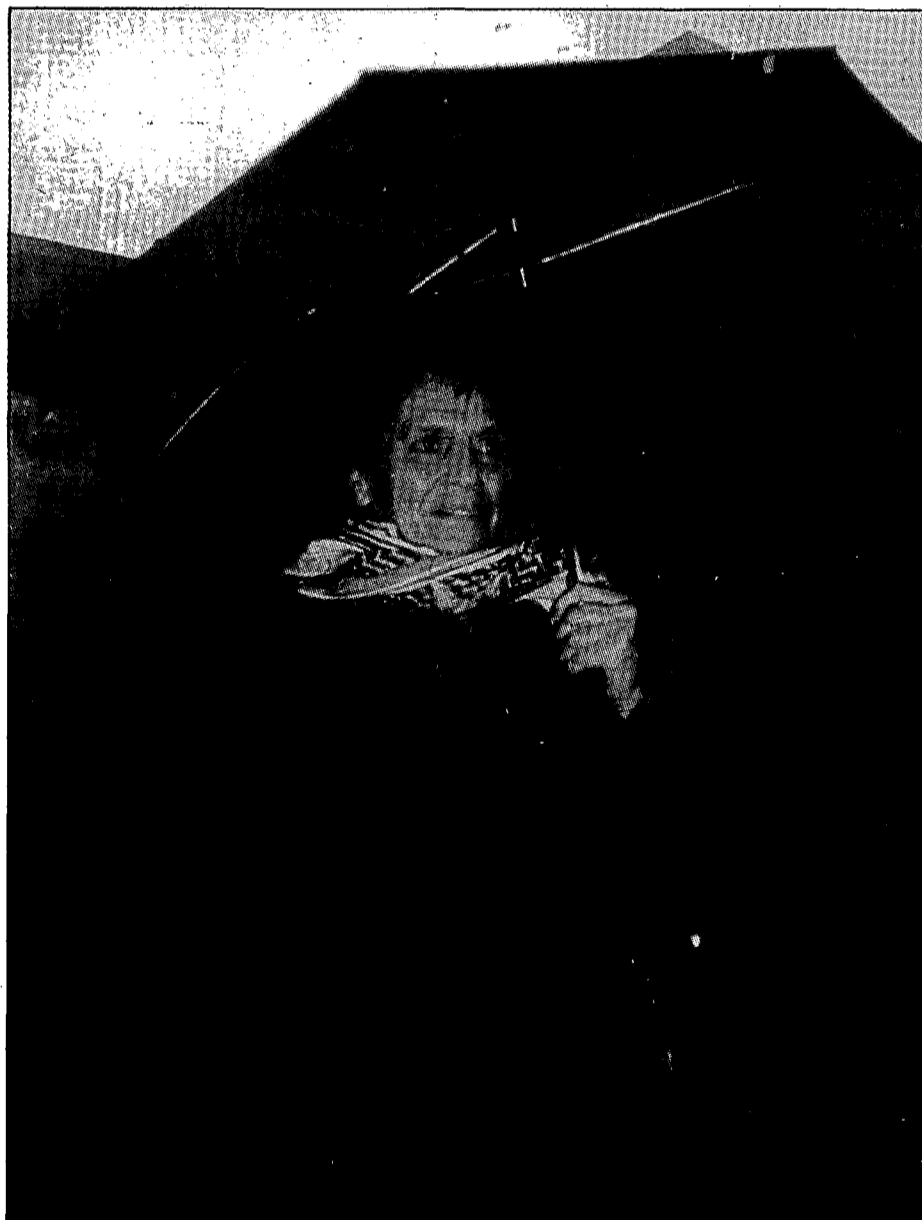
■ Entrevista a Lidia Uranga de Almeyda, portaveu de Madres de la Plaza de Mayo Línea Fundadora

Lidia Uranga de Almeyda, coneguda com Tati, és mare de tres fills. Un d'ells, Alejandro, va ser segrestat el 17 de juliol de 1975, quan tenia 20 anys i feia primer de medicina, en ple govern democràtic d'Isabel Perón. De Almeyda explica que «em va dir que ara tornava, va sortir

i no n'he sabut mai més res». Antiperonista d'extracció social alta; filla, germana i amiga d'alts comandaments militars, li va costar fer-se càrrec de la tragèdia que s'abatia sobre la seva família i sobre 30.000 famílies més.

La portaveu de Madres de la Plaza de Mayo diu que «els nostres fills ens van obrir els ulls. Estiguin on estiguin, estarien orgullosos de nosaltres». Cada any el dia de la marxa de la resistència a la Plaza de Mayo, el 4 de desembre, esdevé un vesper de grups polítics, associacions, sindicats, organitzacions cíviques i partits que s'afegeixen —amb les seves reivindicacions per un sou just, habitatges, pensions, fre a la violència policial, control de l'economia de mercat— a la inicial reivindicació de les *madres*. «Fem política perquè la vida és política», diu De Almeyda quan li pregunten si s'han polititzat. Del que està segura és que «aquesta lluita pels nostres fills ens ha canviat la vida. Abans de tot això, moltes dones no havíem sortit mai de casa».

El 30 d'abril es va celebrar el vintè aniversari de la fundació de Madres de la Plaza de Mayo. Coincidint amb aquesta data, els familiars dels desapareguts començaran a cobrar compensacions econòmiques que pagarà l'Estat argentí. La manera com s'han acollit aquesta i d'altres consecucions han fet més evidents les distàncies entre les dues línies de mares i familiars de desapareguts: la que s'anomena Línea Fundadora, que opta per una reivindicació en uns termes més serens; i l'Asociación Madres de la Plaza de Mayo, més nombrosa i amb un llenguatge molt més polititzat que frega l'arenga revolucionària. Totes dues faccions, però, més enllà d'aconseguir petites victòries burocràtiques, segueixen reclamant l'aparició amb vida dels desapareguts. Madres de la Plaza de Mayo Línea Fundadora ha rebut a Alacant el premi internacional de la vila de Pedreguer. El guardó ha estat recollit per la seva portaveu, Tati Almeyda.

Lidia Uranga de Almeyda és una de les fundadores de Madres.

—Tot i que fa catorze anys que a l'Argentina hi ha un règim democràtic pluripartidista i un estat de dret, vos-tès continuen amb la mateixa lluita i, fins i tot, amb els mateixos lemes: «Aparició amb vida dels desapareguts.»

—Volem que se sàpiga tota la veritat, i que els culpables siguin castigats. Això últim, com saps, ho va impedir expressament el govern argentí tant de signe radical com peronista. Alfonsín

es va treure de la màniga les lleis d'obediència deguda i de punt final, i Menem, el *magnànim*, va voler perdonar tothom amb un indult. Si volia perdonar, podia haver fet com el Papa, que va anar a veure Ali Agca a la presó i el va perdonar, però va dir: «Que la justícia continuï el seu curs.» Volem la veritat per salvar la memòria de 30.000 desapareguts que lluitaven per un món més just. Mentre Déu ens doni força, allà

serem, ploqui, nevi o faci calor. Mentre quedi un sol mocador blanc, símbol de l'horror, allà serem. Volem que la memòria perduri.

—L'any passat les seves reivindicacions van aconseguir algunes fites importants.

—Així és. Durant el 1996 vam aconseguir que s'aprovés la figura civil d'«absent per desaparició forçada», que es pot usar en el registre civil en casos de necessitat. És a dir, soluciona el problema de consciència que podia tenir la família que, després d'anys de desaparició, volia accedir a l'herència. Així com el que patia la dona o el marit d'un desaparegut que es volia tornar a casar i, en canvi, es resistien a donar-lo oficialment per mort. Era molt trist, però fins ara havien de posar en els papers oficials que s'acceptava la presumpció de mort. I les mares sempre ens hem negat a fer-ho fins que l'Estat no ho aclareixi tot.

—D'altra banda, també han aconseguit que l'Estat compensi les famílies dels desapareguts.

—Efectivament. Arran d'una sanció de la Comissió Interamericana de Drets Humans de l'OEA, l'Estat argentí ha de pagar uns diners als desapareguts, com es va fer amb els presos polítics. Com que aquests diners van destinats al desaparegut, i aquest òbviament no els pot rebre, hem aconseguit que els cobri un familiar directe. Això és molt important per a nosaltres. Amb això ningú no ens retorna els fills, però suposa, en primer lloc, l'acceptació per part de l'Estat de la responsabilitat en les desaparicions. I, en segon lloc, moltes famílies que van quedar econòmicament desfetes per la desaparició d'un pare o d'un fill, que es van quedar sense res, en part estan compensades. És com si els nostres fills, siguin on siguin, ens

Lidia Uranga de Almeyda, portaveu de Madres de la Plaza de Mayo Línea Fundadora

seguissin ajudant. Si a algú li sobren els diners i no els vol, que els doni. Però són uns diners que s'han de cobrar, perquè si no se'ls queda l'Estat. Això ho hem aconseguit també el '96, per bé que encara no s'ha començat a cobrar.

—Precisament el cobrament d'aquestes compensacions ha obert una nova disputa entre les dues línies de les Madres de la Plaza de Mayo. I ara que s'aproxima el vintè aniversari de la fundació i es comencen a recollir fruits, semblen més allunyades que mai.

—El grup que encapçala Hebe de Bonafini (Asociación Madres de la Plaza de Mayo: AMPM) diu que aquell que cobri aquests diners es prostitueix. I això és terrible, perquè a les mares els crea un sentiment de culpa, com ja han aconseguit en altres ocasions. Hebe de Bonafini els diu: «La sang dels vostres fills no està en venda.» No sap el que diu, aquí ningú no ven res! Qui és ella per dir a una mare què ha de fer i què no ha de fer? Hebe de Bonafini té un tarannà autoritari, que nosaltres rebutgem perquè ja hem combatut prou contra l'autoritarisme. I a més, amb això, les nostres boques no es tanquen, nosaltres continuarem la lluita. De tota

Lidia està convençuda que aquesta lluita «ens ha canviat la vida».

vergonyes genocides deien que no els havia passat res, que estaven prenent el sol o que havien mort en enfrontaments. I les restes trobades parlaven: es detectaven trets a les temples, al clatell, fins i tot el cas de noies embarassades amb el ventre trotejat i les restes del fetus penjant. Aquestes restes que tenen nom i cognoms diuen: «Som aquí, ens van assassinar!» A més a més, humanament, digueu-me quina mare

Madres de la Plaza de Mayo! La gent encara ara no ho entén. Nosaltres vam optar per no fer soroll, no ens agrada parlar de la divisió. Vam ser molt discretes, massa. No volíem dir res, perquè era donar peu a l'enemic perquè malparlés de Madres. Però després vam dir que ja n'hi havia prou, perquè el nostre grup va ser discret, però l'altre no. Estàvem cansades que només s'escoltés la veu d'Hebe de Bonafini pontificant sobre tot, i de quina manera! Fereix la memòria dels fills. Com que era qui feia més soroll, els ajuts internacionals van seguir arribant per al grup de la senyora De Bonafini. A més a més, com que tenia més diners, podia viatjar i establir nous contactes, i al seu torn rebre més ingressos. Ara estem contentes pel reconeixement internacional que ens ha suposat el premi rebut a Alacant i perquè ens comencen a conèixer fora de les fronteres argentines.

—Quins són els objectius que s'han fixat a curt termini?

—El que realment perseguim ara és l'anul·lació de les lleis d'obediència deguda i del punt final, que van excarcerar i deslliurar de la presó tants genocides que havien estat condemnats.

—Realment creuen que s'anul·laran aquestes lleis?

—Els nostres advocats treballen per aconseguir-ho, en col·laboració amb prestigiosos juristes i amb alguns diputats. És la nostra batalla pendent. Bé, la nostra veritable batalla pendent és la veritat, tota la veritat, que volem que surti a la llum, que no es perdi per a la memòria. Volem saber què va passar amb els nostres fills; perquè se'ls van endur; com els van matar; on; quan. Aquesta és la veritat, i sense la veritat no hi pot haver justícia.

LA FUNDACIÓ DE MADRES DE LA PLAZA DE MAYO

—Recorda els inicis del moviment de les Madres de la Plaza de Mayo?

—Érem un grup de mares i pares que es trobaven sempre als mateixos llocs, a les comissaries, als jutjats... Un dia, es va escoltar la consigna d'una dona: «No pot ser que lluitem separades. Anem a la Plaza de Mayo i plantem cara, exigim a Videla la vida dels nostres fills.» Aquesta mare era Azuzena Villafior de Vincenti. Un grup de catorze mares i familiars s'hi van afegir, però van anar-hi un dissabte i ningú no se'n va adonar. Van decidir tornar-hi el dijous, 30 d'abril de 1977, data que vam prendre com la data de fundació i que el Consell Deliberant de Buenos Aires ha declarat recentment del coratge cívic. Com que hi havia l'estat de setge i no es podia estar aturat en un lloc, vam començar a donar voltes a la columna piramidal de la plaça, d'on neix la tradició de fer la ronda a la plaça. El 10 de desembre de 1977 van segrestar Azucena Villafior. Jo em vaig incorporar al grup a començaments del 1978. La meua vida va canviar del tot. El fet de poder compartir-ho, d'explicar-te les penes amb gent que sentia el mateix que tu, et donava forces.

David Vidal

«El nostre objectiu és l'anul·lació de les lleis d'obediència deguda i del punt final»

manera, la llei els ha indultat, però la societat no. Estan condemnats per sempre. Sabem que els fills i els néts dels genocides els ho diuen a la cara, els increpen: què vas fer, pare?, o què vas fer, avi? A França —i potser a Espanya també ho aconseguirà el jutge Garzón— s'ha jutjat i condemnat alguns responsables de la desaparició de ciutadans francesos. Tant de bo que aquests delinqüents no puguin sortir mai d'Argentina per por a ser detinguts.

—Abans ha dit que l'altra línia de Madres havia creat problemes de consciència en altres ocasions.

—Ja durant la democràcia, quan van començar a trobar-se cadàvers de desapareguts i a treballar els grups d'antropòlegs forenses, es va manifestar una profunda divisió dins del grup. Les mares donàvem dades dels fills perquè quan s'exhumessin cadàvers es poguessin identificar com a restes de desapareguts. Això era importantíssim, era la veu dels desapareguts, perquè els poca-

pot prohibir a una altra mare que recuperi ni que sigui un osset del seu fill, per poder resar-li o portar-li flors, o, com a mínim, per tancar el cercle, no pas la lluita. Perquè, al contrari, quan apareixen les restes no et pots imaginar amb quina força es reprèn la lluita, que es veu legitimada. Doncs bé, la senyora Hebe de Bonafini està en contra de les exhumacions. No ha permès, en diverses ocasions, que les mares retiresin les restes dels seus fills, argumentant que, si no són tots, cap. Però, per l'amor de Déu, qui ho pot fer, això? Humanament no té excusa. I, a més, d'acord, o tots o cap, però per algun lloc s'ha de començar. No apareixeran els 30.000 sota la mateixa pedra.

—Ara que se celebren els vint anys de la fundació de Madres de la Plaza de Mayo, ¿no els sembla trist que el distanciament entre els dos grups arribi al punt àlgid?

—La separació, que es va produir el 1986, va ser molt dolorosa. Érem les

CASA
GAY

SERVEI DE LLOGUER PER A
FESTES I BANQUETS.
CADIRES, TAULES, CRISTALLERIA,
VAIXELLA, ETC.

ROGER DE LLÚRIA, 12 I 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

Barcelona

«Evangelitzats pels pobres?», tema de la quarta jornada d'Església i pobresa

■ L'organització considera molt important comunicar les conclusions de la trobada

BARCELONA.— Diverses entitats que treballen en el món de la pobresa van participar en la quarta jornada d'Església i pobresa. A partir de la qüestió *Evangelitzats pels pobres?*, van reflexionar sobre com els marginats els han ajudat a conèixer millor Jesús i el seu Evangelí. La trobada, organitzada pel Secretariat Diocesà pels Marginats, va tenir lloc el 19 d'abril passat.

«La Jornada, que es fa cada dos anys, va dirigida a les persones que treballen en el camp de la marginació i la pobresa», va explicar Mn. Josep Oriol Xirinachs, director del Secretariat Diocesà pels Marginats. «Es tracta de trobar-nos i d'afirmar-nos com a grup amb una identitat específica dins de l'Església. En definitiva, de compartir, celebrar i animar-nos en el camí que anem fent cada dia, en els objectius que ens proposem assolir», va afirmar Xirinachs.

Com a novetat d'aquest any, el director del Secretariat va destacar que «hem volgut recollir i publicar tot el que hem après per donar-ho a conèixer a tota l'Església». Malgrat que l'organització esperava més assistència, Xirinachs va valorar la jornada d'una manera relativa: «L'important és el treball de cada dia.»

Els encarregats de presentar el tema *Evangelitzats pels pobres?* van ser el sociòleg Joan Costa, mossèn Tano Casacuberta, i el sociòleg i sacerdot Joaquim Cervera. Després de fer un

breu recorregut històric—quan els cristians eren perseguits i marginats—, Joan Costa va parlar dels dos principals interessos de l'Església, que va definir com «les dues cares d'una mateixa moneda». D'una banda, «el manteniment de la seva estructura». De l'altra, «la preocupació pel col·lectiu que pateix situa-

cions de pobresa i marginació».

Joan Costa també va tractar tres aspectes més. Primer: va fer una crida a les entitats presents perquè comuniquin a l'Església la realitat dels marginats «per evitar que es quedi desplaçada en un món que no és el real». Segon: va dir que «no es tracta de moralitzar, sinó de fer i estar al costat dels que pateixen». Tercer i últim: «El contacte amb els pobres i marginats fa prendre consciència de com viure l'Evangelí i a relativitzar valors com l'eficàcia i la utilitat de les coses.»

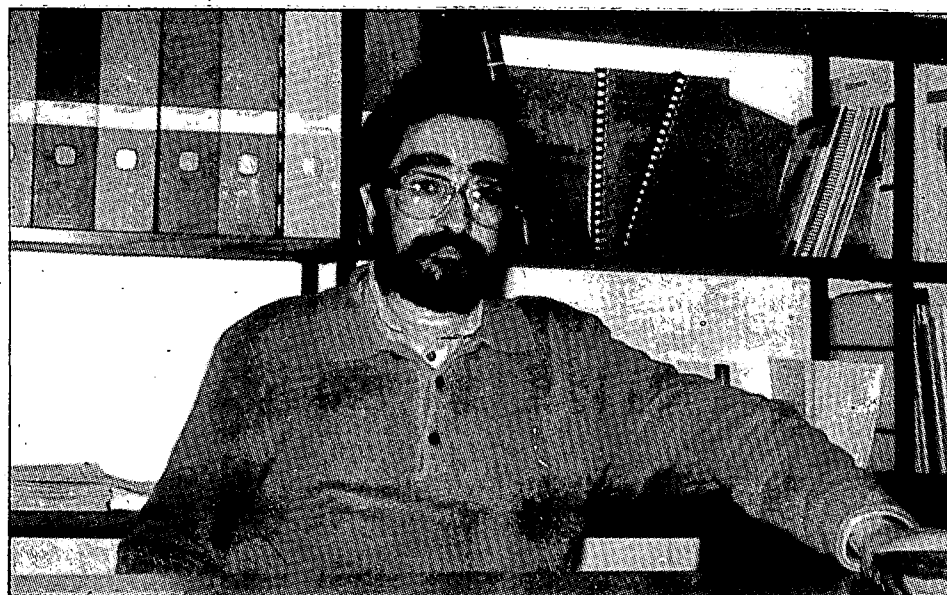
Joaquim Cervera, per la seva part,

també va centrar la xerrada al voltant de tres punts. En començar, va voler fer una distinció entre marginació i pobresa, i va dir que per treballar amb aquests col·lectius «cal analitzar com s'ha vist afectat el seu procés de socialització». En el segon apartat, Cervera va parlar dels «fets detectables que verifiquen l'aportació dels marginats (el Quart Món) a l'Església». Com a conclusió, va dir que «davant de la mundialització, l'Església és cridada a l'ecumenisme social, abandonant la via de la imposició». Finalment, Cervera va parlar de diversos punts de vista per a una mútua observació: des de l'Església, la societat i el Quart Món.

L'últim a fer la seva aportació va ser Mn. Tano Casacuberta. Després de manifestar que «ells (els pobres i marginats) ens donen molt més del que nosaltres els donem», va parlar de tres desafiaments. Primer: oferir la Bona Notícia. Segon: actuació de tota l'Església. Tercer: acceptar que els pobres i marginats formin part de les nostres comunitats com a germans.

La Jornada, que va començar a dos quarts de deu del matí i va acabar a les cinc de la tarda, va cloure amb l'Eucaristia presidida per Mons. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona.

Carme Munté Margalef

Mossèn Josep Oriol Xirinachs, director del Secretariat Diocesà pels marginats.

Manifest del Primer de Maig de 1997 de la Pastoral Obrera

El Primer de Maig és una de les dates més significatives del calendari per a tots els treballadors i treballadores del món.

Ens adonem, d'una banda; d'un procés de precarització de les condicions de treball i, de l'altra, d'una retallada progressiva de les conquestes socials, al nostre país, a Europa i arreu del món.

Aquesta situació dona lloc a importants efectes nocius per al conjunt de la societat, com a resultat de l'aplicació de les diverses reformes laborals i la implantació de noves lògiques de dominació, opressió i explotació: empreses de treball temporal, horaris laborals, privatització dels serveis socials...

Els aturats, els immigrants, les dones, els joves, els nens i els vells continuen sent objecte de precarització i marginació.

Els diversos tipus de contractes i de condicions de treball han fragmentat el món obrer, i els nostres sindicats no troben la manera de respondre a la diversitat de necessitats i reivindicacions.

Aquesta és la crua realitat que ens és difícil de viure i ens fa sentir incapaços de transformar-la. L'aparició

dels corporativismes, sempre interessats en la defensa dels seus privilegis, estimula la recerca de vies individualistes i insolidàries davant dels problemes.

Davant d'aquests fets, l'Església, en el seu conjunt, no és prou valenta per denunciar la situació i donar testimoni a favor dels més pobres.

Nosaltres entenem que cal posar fi a aquest procés degradant. Malgrat les nostres pròpies deficiències i contradiccions, considerem que és possible la transformació del sistema. Ho proclamem convençuts i esperançats, com a treballadors i treballadores, cristians i cristianes, que sentim que som una legítima veu d'Església.

No ens podem deixar guanyar per la mentida del sistema classista, injust i insolidari. Però no el podem transformar mentre n'acceptem alhora les contradiccions.

La història obrera, aquí i a tot arreu, ha estat formada per dones i homes que han lluitat i resistit situacions encara més difícils. Tots, ells i elles, ens obliguen a ser dignes seguidors de la seva tasca, per als més pobres i marginats d'aquest món.

Ens motiva el projecte cristià, el de Jesús, que ens

planteja una utopia, el Regne de Déu: la realitat en què l'ésser humà viurà lliure, amb igualtat i comuna-unió, com a beneficiari de tota la Creació.

Malgrat la foscor, veiem al nostre voltant signes d'esperança. Petites realitats d'experiència quotidiana que hem de potenciar.

Per tot això, ens proposem:

- Promocionar espais gratuïts de trobada, relació-comunicació y reconeixement de la realitat per actuar-hi de manera col·lectiva i solidària. Des del grup d'amics, l'escala, el barri, la comunitat, l'escola, el sindicat, el partit polític, l'ONG...

- Dur a terme accions de rebuig i de boicot al sistema, tant en moments puntuals com en la vida quotidiana.

- Donar a conèixer i facilitar les accions alternatives i de promoció d'una cultura obrera, reivindicativa i actual.

- Treballar perquè les nostres organitzacions obreres reaccionin i acullin les persones aturades o en situació de precarietat laboral: flexibilitzant les seves estructures per facilitar la participació i fent de la solidaritat una tasca activa i sensibilitzadora.

El bisbe Guix impulsa la creació d'un secretariat de pastoral social

■ La proposta s'emmarca dins la resolució 80 del Concili Tarraconense

VIC.— Diferents entitats socials del bisbat de Vic i representants eclesials de les diòcesis d'aquesta seu treballen plegats, des de fa uns mesos, en la creació d'un Secretariat Diocesà de Pastoral Social. Aquesta iniciativa, impulsada pel bisbe de Vic, Josep Maria Guix, pretén

fer realitat la resolució 80 del Concili Provincial Tarraconense, que proposa als diferents bisbats que convidin Càritas i la resta d'institucions que treballen en qüestions socials a crear un organisme que coordini totes les activitats que es porten a terme en aquest àmbit. Tal com

explica Mn. Joan Raurell, delegat del bisbe de Vic per endegar el Secretariat Social i Delegat Episcopal de Càritas, l'objectiu d'aquest nou organisme seria el de permetre una major coordinació entre els diferents sectors per «definir una línia diocesana comuna».

En el marc del Pla Diocesà de Pastoral 1997-2000 del Bisbat de Vic, a principis d'aquest curs es va posar en marxa una gestora que fes els primers passos cap a la creació d'un futur Secretariat Diocesà de Pastoral Social. La idea, que pretén acomplir la resolució 80 del Concili Provincial Tarraconense, ha estat àmpliament recolzada pel bisbe de Vic, Josep Maria Guix, que va delegar en la persona de Mn. Joan Raurell, de la parròquia de Sant Feliu de Torelló (Torelló), la responsabilitat de conduir les trobades entre les

entitats socials del bisbat i la gestora, i d'aquesta manera, començar a esbossar el nou organisme. Els grups socials de la zona que han participat en aquesta primera fase han estat Càritas, Mans Unides, Justícia i Pau, la Delegació de Missions, la Pastoral Penitenciària, la Pastoral Obrera, la Comunitat de Sant Egidí i la Pastoral de la Salut. D'altra banda, segons destaca Mn. Raurell, en el transcurs d'aquestes reunions també «s'ha volgut tenir molt present una representació territorial del nostre bisbat, ja que des de les tres comarques,

Osona-Ripollès, Bages i Anoia-Segarra, hi ha diversos projectes socials destacats en funcionament». La proposta feta pel bisbat va ser ben acollida per les entitats socials, tant pel que fa a l'animació de la pastoral com pel fet d'establir una coordinació entre totes dues parts. En aquest sentit, Mn. Raurell comenta que la possibilitat de treballar conjuntament «obre una etapa molt enriquidora en què es compartiran tasques, sempre, però, respectant l'autonomia i la identitat de cadascun dels grups».

De cara al proper mes de maig, s'ha

previst la designació dels representants que els grups enviaran al futur Secretariat, així com dels diferents candidats del bisbat per ocupar el càrrec de coordinador d'aquest organisme. Per a Mn. Raurell, la creació del Secretariat de Pastoral Social és un primer pas cap a l'organització d'una entitat similar a nivell interdiocesà, perquè «seguint el concili, fos una bona manera de portar a terme la pastoral de conjunt a les diòcesis catalanes».

Raquel Planas i Silva

Càritas inaugura a Granollers un magatzem d'aliments i un centre d'acollida

GRANOLLERS.— Càritas de Granollers va inaugurar el 13 d'abril passat el centre El Xiprer, en un acte presentat per Mn. Blai Blanquer, arxiprest de la ciutat. El projecte inclou, d'una banda, un magatzem de queviures per millorar la seva distribució a les famílies en situació de pobresa, i de l'altra, un centre d'acolliment de persones soles, sense sostre, sense recursos, etc. A l'acte de presentació també hi van assistir Pilar Malla, directora de Càritas Diocesana de Barcelona, i Josep Pujades, alcalde de Granollers.

Tots ells van donar suport al projecte El Xiprer i van coincidir en la necessitat que tothom s'impliqui en la millora de les condicions de vida dels indigents i els marginats. Després de les intervencions, el pare Rodolf Puigdollers, rector de la parròquia de Santa Maria del Jaire —és la que territorialment correspon a la zona on s'ha implantat el centre—, va fer una pregària de benedicció del centre El Xiprer. Seguidament, es va plantar un exemplar d'aquest arbre, signe emblemàtic de l'acollida.

El projecte El Xiprer s'inclou dins l'acció social ordinària de Càritas de Granollers i engloba dues realitats diferents. Amb l'obertura del magatzem de queviures, s'espera poder rebre donacions més abundants per part de les empreses i poder comprar a l'engròs el que calgui, cosa que significarà un abaratiment dels costos i una millora de l'atenció a les persones que necessitin acollir-se al sevei.

Pel que fa al centre d'acolliment, possibilitarà a les persones que ho necessitin trobar un lloc on se les escolti i s'interessin per elles. També farà que es relacionin entre elles i que visquin com una gran família, compartint el dinar i la vida, amb les penes i alegries de cada dia.

Moment de la plantació del xiprer, signe emblemàtic de l'acollida.

MARGARITA COMELLAS

MARGARITA COMELLAS
ADAPTACION DE AUDIFONOS

Audioprotesista
asociado
n.º 1.493

Desitja vostè saber més sobre els nous i pràcticament ocults audífons de tecnologia digital o analògica?

Demani hora al 423 95 13

Primera visita gratuïta. Aprofiti descompte especial
C/ Calàbria 119-121, 7, 4, 08005 Barcelona

Urgell

Troben una ara preromànica a la catedral

LA SEU D'URGELL.— Persones especialitzades realitzen estudis d'una ara d'altar, trobada recentment al claustre de la catedral, per fer una lectura fidedigna de les seves característiques.

L'equip en ple treball d'anàlisi.

L'ara té unes mides de 115,5 per 81 centímetres i en té 11,5 de gruix, presenta un fons bastant acusat i ornamentat per una motllura. El material és pedra de marbre *cippolino*, jaspejat, matèria inexistente a la zona. L'ara s'ha trobat recentment a la galeria oriental del claustre de la catedral quan es realitzaven obres de consolidació de les pilastres. La galeria original d'aquesta part és l'única que va ser destruïda per dotar de més sol la canònica, possiblement aleshores l'ara es va col·locar a la base de les noves pilastres.

Salvador Alavedra, especialista en el tema, ha analitzat l'ara, dóna fe de la seva bellesa i la data amb anterioritat al segle VIII. Considera

que és una peça única i estudia les abundants signatures gravades a la pedra per fixar-ne la seva data amb exactitud i treure'n notes d'interès històric. Opina que l'origen de les inscripcions de noms i cognoms era la devoció dels fidels que imploraven la benedicció divina sobre les seves famílies. Alavedra ha fet estudis de diverses ares d'altar de Catalunya, entre altres, les ares de l'altar de Sant Pere de Terrassa-Ègara. Salvador Alavedra i altres especialistes opinen que l'ara que s'ha trobat a la Seu d'Urgell és «una peça única, molt bonica i que pot facilitar dades històriques de gran interès».

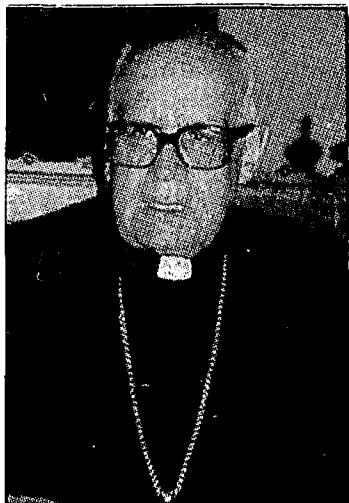
Antoni Mirabet

Girona

Girona ret homenatge al bisbe Cases

GIRONA.— Mig miler de persones van omplir la catedral gironina amb motiu de l'homenatge que es va fer per les noces de plata episcopals de Josep Maria Cases Deordal, bisbe emèrit de Sogorb-Castelló. L'homenatge va aglutinar molts fidels d'aquest bisbat i de Girona, i també van assistir-hi l'actual bisbe d'aquesta diòcesi, Joan Antoni Reig, el bisbe de Girona, Jaume Camprodon, i l'abat de Solius, Edmon Garrera.

En la homilia, monsenyor Cases va ressaltar el fet de la proximitat del Jubileu de l'any 2000 i va dir que «ens hem de preparar sense cansar-

Josep Maria Cases.

nos de donar gràcies a Déu perquè Crist ha canviat la història». Actualment, el bisbe Cases resideix al monestir empordanès de les clarisses a Vilasacra: Aquest bisbe va néixer a la diòcesi de Vic, a Santa Eulàlia de Riuprimer, però va passar la seva infància a Blanes i va ser durant molt temps el director espiritual del Seminari Major de Girona. Josep Maria Cases és mundialment conegut perquè va fundar els Grups d'Oració i Amistat (GOA), que

en l'actualitat són presents arreu del món.

Miriam Díez Bosch

Breus

V Congrés de l'Escola Cristiana de Catalunya

LLEIDA.— Aquesta ciutat també ha celebrat l'obertura del Vè Congrés de l'Escola Cristiana, que vol implicar totes les comunitats educatives en la definició de l'aportació de l'escola cristiana a la societat i a l'Església en el llinar del Tercer Mil·lenni. La inauguració, que va tenir lloc al Col·legi Episcopal de Lleida, va comptar amb una assistència de més de 800 professors.

El Congrés es desenvoluparà en dues fases: la primera va de març a maig de 1997, i durant aquest temps es farà una revisió de la tasca duta a terme els darrers vint anys i es dibuixarà una projecció de futur sobre la base de documents que tracten aquest tema. La segona fase anirà d'octubre de 1997 a març de 1988, i estarà dedicada a definir l'aportació de l'escola cristiana a la societat i a l'Església a l'alba del 2000.

Jaume Montaña

S'acceptarà la decisió de la Santa Seu sobre el patrimoni artístic

LLEIDA.— Ramon Malla, bisbe de Lleida, va informar en un ple del Consell Diocesà de Pastoral que qualsevol decisió sobre el tema de les peces d'art procedents de parròquies d'Aragó, fins fa poc pertanyents a la diòcesi de Lleida, correspon a la Santa Seu, i encara més si hi ha discrepàncies entre les diòcesis. Mons. Ramon Malla va dir que després de parlar amb Mons. Ambrosio Echebarria, bisbe de Barbastro-Montsó, i comprovar que no hi ha coincidència de criteris, espera que la Santa Seu procedeixi amb ple coneixement de causa a prendre la decisió més oportuna. Mons. Malla va posar en relleu que sempre que ha parlat d'aquest tema amb el nunci, Lajos Kada, ha trobat una acollida molt favorable.

J.M.

Trobada de formació dels animadors del MIJAC

CASTANYET.— Els animadors del moviment d'infants i joves MIJAC del bisbat gironí es van reunir els passats 12 i 13 d'abril a Castanyet en la tercera trobada de formació, destinada a treballar el tema de les accions i de la revisió. El mateix diumenge 13 es van trobar a Barcelona tots els responsables de formació del moviment en el marc de la Jornada catalanobalear d'Iniciadors.

M.D.B.

Rosalina Carreras guanya el certamen Església Viva

GIRONA.— La figuerença Rosalina Carreras i Costa és la guanyadora del cinquè certamen de narrativa breu Església Viva-Memorial Josep Maria Pont convocat pel departament de ràdio del bisbat gironí. L'autora, de 52 anys, ha aconseguit el premi amb l'obra *La crida*. La segona narració més votada ha estat *Una esclatxa de llum*, de la cistercenca Rosa Maria Piquer i Pomés, del monestir de Cadins. El primer premi està dotat amb 35.000 pessetes i el segon, amb un lot de llibres. Les obres de les dues dones guanyadores es retransmetran el mes de juny en el programa Església Viva.

M. D. B.

Barcelona

Els bisbes demanen als fidels que marquin la creu a la declaració de la renda

Els bisbes de la Tarraconense recorden als fidels, en un comunicat, que quan facin la declaració de renda no s'oblidin d'assenyalar amb la creueta l'imprès per tal que l'Església rebi un percentatge de la seva contribució fiscal.

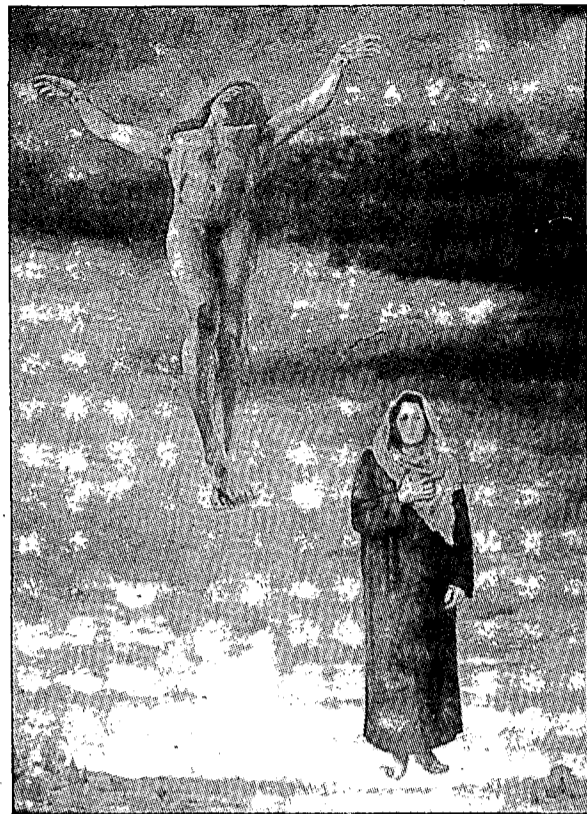
El 2 de maig comença el període per presentar la declaració de la renda, «un deure de consciència per a totes les persones amb el nivell d'ingressos que marca la llei», segons indiquen els bisbes de la Tarraconense en un comunicat on expliquen que segons els acords entre Església i Estat, es permet que, marcant una creueta (x) en el lloc indicat de l'imprès per a la declaració, els que ho vulguin

puguin decidir que un percentatge (0,5229 per cent) del que l'Estat es quedarà, sigui entregat a l'Església per poder fer front a les seves necessitats com són l'atenció als sacerdots, agents de pastoral, activitats apostòliques i de formació, etc. Els bisbes recorden que «no és un impost nou, ni un augment del que ja han d'abonar a l'Estat, sinó que és una limitació de la disponibilitat de l'Estat del total que té dret a quedar-se. És una manera amb la qual el fidel compleix, en part, la seva obligació d'ajudar l'Església, que ens recorda la resolució 166 del nostre Concili Provincial».

C.C.

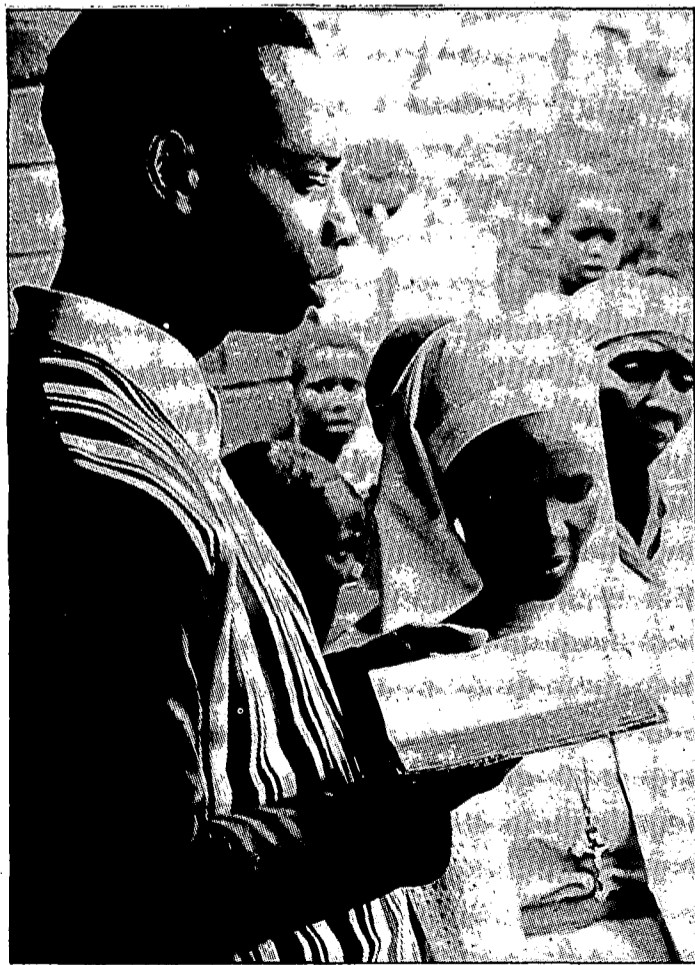
Setè aniversari del telèfon «La Veu de l'Evangelí»

El telèfon «La Veu de l'Evangelí», el 93/ 415 66 16, que comenta i explica l'Evangelí del diumenge, a tota hora i cada dia, enguany celebra els set anys de funcionament. Per aquest motiu s'han programat diverses conferències per al mes de maig en què intervindran: Mn. Jordi Jorba, delegat de missions de Barcelona; Mn. Jordi Fàbregas i Oliván, vicari de la parròquia de Sant Ramon Nonat, i Mn. Joan Bta. Martínez i Porcell, rector de Sant Esteve (La Garriga). C.C.

A la parròquia de Sant Esteve de la Garriga, de la diòcesi de Barcelona, es va beneir el quadre *Stabat Mater*, que el pintor Josep Lluís Arimany, fill de la població, va cedir a la parròquia. A l'acte hi van assistir diverses personalitats, entre elles, Mons. Lorenzo Frana, observador internacional de la Santa Seu a la Unesco. El quadre *Stabat Mater* és un oli sobre tela, de 300 per 400 centímetres, en què s'aprecia un Sant Crist sense creu que s'enlaira cap el firmament per emfasitzar la Resurrecció per damunt la mort. La Mare de Déu és al costat.

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIUS i diguem ben alt que...

...la llavor ha arrelat i el Clergat Nadiu és el fruit d'unes Terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de Bisbes i Sacerdots Nadius.

...el Clergat Nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...89.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests Cinc Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

Seminari Sant Josep	Ikot Ekpene (Nigèria)	580 alumnes
Seminari Interdiocesà	Taegu (Corea del Sud)	268 alumnes
Seminari Sant Pau	Tabora (Tanzània)	215 alumnes
Seminari Sant Antoni	Sao Luis do Maranhao (Brasil)	73 alumnes
Seminari Sant Francesc de Sales	Huaraz (Perú)	64 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita 6 anys d'estudi
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita 3 anys d'estudi
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. (93) 270 10 14

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. (977) 23 34 12

25002 LLEIÐA
Plaça de Sant Josep
Tel. (973) 26 76 39

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. (972) 20 32 97

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. (973) 35 00 54

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. (973) 48 06 19

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. (977) 44 07 00

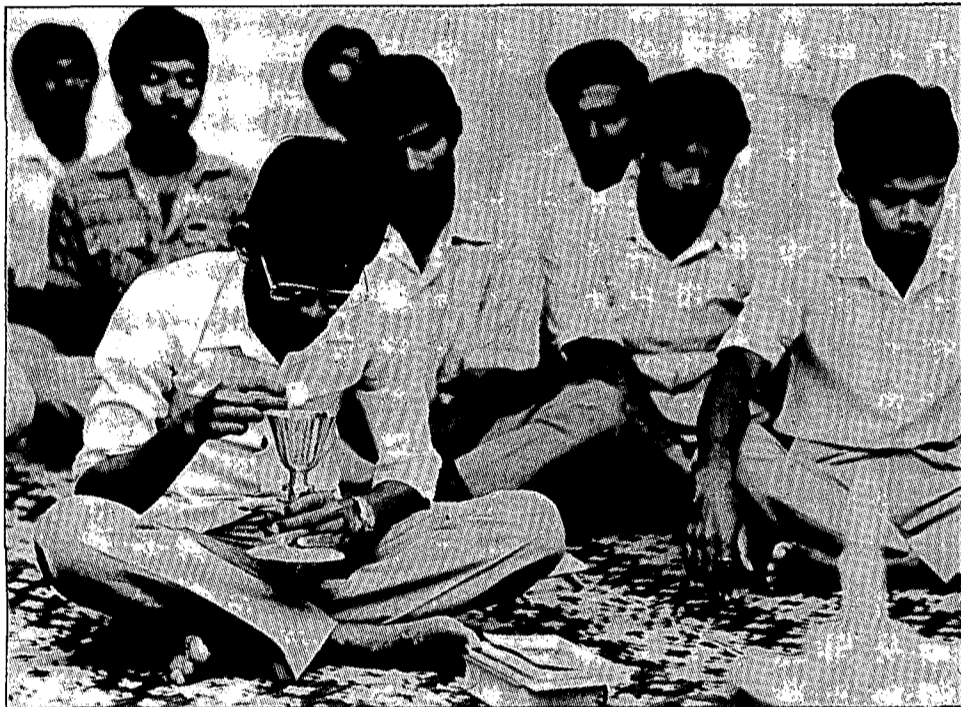
08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. (93) 883 26 55

EDITORIAL

Una doble esperança missionera

La missió de l'Església enmig dels pobles no creients en el Crist cal que s'inspiri en el llibre dels Fets dels Apòstols, l'Evangeli de l'Esperit Sant, com alguns l'anomenen.

El capítol 13 ens explica com l'Esperit crida Pau i Bernabé, dos membres importants de la comunitat d'Antioquia de Síria, per dedicar-los a l'obra missionera a Xipre, a l'Àsia Menor i després a d'altres països de l'Imperi Romà. Els missioners, preveres, religiosos i laics, són escollits per l'Esperit del Senyor

Aquest grup de seminaristes de Sri Lanka (antiga Ceilan) participa de l'Eucaristia. La seva actitud meditativa descriu cristianament la cultura religiosa de l'Àsia. Volen ser servidors del seu poble igual que Jesucrist. Un total de 22.275 joves asiàtics es preparen per al sacerdoci en 281 seminaris.

d'entre els membres més valuosos d'una Església. És normal, doncs, que la seva absència causi a la comunitat un cert *empobriment* necessari per poder *enriquir* els altres. L'experiència missionera, però, enriquirà aquella *Església mare* donant-li una visió més universal i l'ajudarà a relativitzar els seus problemes. És significatiu que, de retorn a Antioquia, després del seu primer viatge missioner, Pau i Bernabé «reuniren la Comunitat per explicar-los tot el que Déu havia fet per mitjà d'ells i com havia obert als pagans la porta de la fe» (Fets 14, 27).

El capítol 14 ens diu que els apòstols enfortien els nous deixebles i «a cada Església van designar-li preveres que la presidissin» (v. 23). Si sempre hi haurà necessitat de missioners de fora perquè obrin nous camins de fe i d'amor a l'Evangeli, també caldrà que —com Pau i Bernabé— els missioners designin responsables sorgits de les noves comunitats evangelitzades.

L'Església ha enviat missioners en totes les èpoques. No sempre i a tot arreu, ha confiat en la capacitat dels indígenes de les missions per presidir les noves comunitats. D'aquí la importància de l'Obra del Clergat Nadiu que valora totes les races i pobles, prega perquè el Senyor n'esculli molts com a preveres i evangelitzadors i ajuda els mil seminaris majors i menors dels països de missió on es formen cent mil seminaristes, que són l'esperança de l'Església.

La missió de l'Església troba suport en el treball abnegat dels milers de missioners i missioneres que, com els apòstols, obren les portes al Crist alliberador de tots els pobles. Però la missió de l'Església no arrela plenament en les cultures fins que els missioners no aconseguen que els preveres, religiosos i laics del país es responsabilitzin de la seva pròpia Església.

A nosaltres ens cal pregar esperançadament perquè el Senyor esculli missioners de casa nostra i també perquè susciti molts evangelitzadors nadius dels llocs missionats. A uns i altres no els ha de mancar la nostra estimació i la nostra ajuda.

Jordi Jorba

Església missionera: 46 assassinats durant el 1996

El testimoni, fins i tot amb la pròpia vida, és una constant tan llarga com la història missionera de l'Església, però sorprèn i causa horror l'holocaust que s'ha exigit a l'Església durant tot el 1996, en la seva obra d'evangelització, és a dir, d'anunci de la salvació en Jesucrist i promoció humana integral. Però sabem que la sang vessada per Crist, i per tant per l'home, fa germinar la llavor de la fe cristiana.

Com a mínim 46 missioners i missioneres han estat sacrificats per la violència durant el 1996, 41 d'ells treballaven al continent africà. La

xifra global probablement és més elevada perquè no estan inclosos els desapareguts, entre els quals també figura un bisbe africà.

Entre els missioners i missioneres assassinats hi ha: 3 bisbes, 18 sacerdots (12 diocesans i 6 religiosos), 8 germans, 13 religioses, un membre d'una associació apostòlica, un seminarista de teologia i un catequista. Alguns d'aquests missioners eren del Zaire, de Burundi, de França, de l'Estat espanyol, de Colòmbia, de Filipines, de l'Índia, i d'altres llocs del món. (FIDES)

TARRAGONA

Trobada d'animadors missioners

SELVA DEL CAMP.— Aquesta població de Tarragona ha acollit els animadors missioners per celebrar les seves jornades anuals. Unes 25 persones de les diverses diòcesis que tenen seu a Catalunya es van aplegar per reflexionar sobre temes missioners.

Mn. Josep M. Pujol va ajudar a descobrir la dimensió missionera de la primera resolució del Concili Provincial Tarraconense. També es van estudiar les resolucions que fan referència explícita a les missions, i Mn. Armand Puig va parlar dels elements missioners de l'Eucaristia.

Es va dedicar temps a posar en comú les diverses activitats d'animació missionera que es fan a diferents bisbats, tant per compartir el treball realitzat com per trobar idees per fer-ne de noves. Tot plegat, juntament amb la pregària, la festa i la convivència, va servir per aprendre a desenvolupar millor la tasca d'animadors missioners de les parròquies, comunitats i moviments d'Església.

Conxita López

Participants a la trobada de la Selva del Camp.

Magisteri

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i primat, president del SIPS

L'ancià malalt

Amb motiu de la celebració del Dia del Malalt d'enguany centrem l'atenció en els ancians malalts: homes i dones que, després d'una vida esforçada i, generalment, gens fàcil, afronten l'últim tram de la seva vida marcat per la malaltia.

A la vegada, destaquem la preparació que s'ha fet a les parròquies, als hospitals i a les residències, per sensibilitzar-nos més tots sobre la problemàtica que afecta tants ancians malalts.

Vivim en una societat que envelleix ràpidament. Això ha fet que la vellesa adquireixi un pes específic en la nostra societat. Però també han augmentat les necessitats, en especial quan l'ancià es veu afectat pel seu procés de deteriorament. Ha augmentat l'esperança mitjana de vida, encara que no sempre va acompanyada d'una adequada qualitat de vida possible.

Amb el pas dels anys, l'ancià és més vulnerable i es veu afectat per diverses malalties, algunes de les quals tenen gran repercussió en l'ancià afectat i en la família. Tot plegat fa que la persona visqui una situació crònica, en general, i d'invalidesa progressiva en alguns casos.

Mentre tot això va deixant la seva empremta, altres aspectes no menys importants posen fora de joc

els ancians malalts: la pèrdua del seu paper social i familiar, la vivència d'una soledat aclaparadora, la preocupació per la precarietat econòmica i social, la discriminació, en ocasions els maltractaments... Aquestes situacions faciliten que molts ancians siguin persones d'alt risc.

La cultura actual no afavoreix gens que l'ancià sigui valorat adequadament i que es tingui en compte la seva història de vida. Aquestes dificultats augmenten quan l'ancià està malalt o queda invàlid i minvat de facultats. Fàcilment la nostra societat, preocupada per l'eficàcia, per la productivitat i per l'èxit, no deixa espai a qui representa el passat, a qui es va tornant una càrrega pesada per al seu entorn, a qui arriba al final de trajecte i té unes altres preocupacions. En la cultura actual qui no té espai definit, no té identitat.

La reflexió sobre els ancians malalts també ens permet detectar signes d'esperança: hi ha una voluntat de millorar els recursos a fi de donar resposta a les diverses necessitats dels ancians i de les famílies. Cal destacar l'aportació de moltes institucions que cuiden i humanitzen fins on és possible les situacions dels qui ho van perdent gairebé tot. Cal ressaltar també la tasca de tants professionals que s'esforcen per fer possible aquesta atenció integral.

L'Església ha fet i fa un paper considerable en aquest camp. Moltes congregacions religioses són presents en aquest àmbit assistencial. Realitzen la funció del bon samarità.

Recordem també en aquesta Jornada el paper de la família. Hi ha famílies que han sabut crear l'espai adequat perquè l'ancià malalt trobi acolliment, afecte, atenció i reconeixement a una vida. Per a moltes d'aquestes famílies no ha estat gens fàcil; en ocasions no han trobat l'ajuda necessària que pal·liés la seva situació; havien rebut molt o potser no havien rebut gaire dels seus ancians més directes i propers, però els

familiars han procurat fer el que era correcte i adequat.

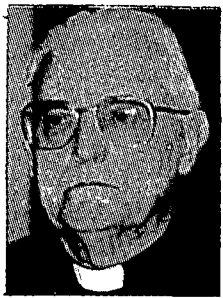
Fer-se càrrec de l'ancià malalt sovint és deixar-se qüestionar per uns reptes: valorar la vida com un do; reconèixer la dignitat de cada persona, que ha de ser defensada quan és més fràgil i vulnerable; ajudar a fer balanç d'una vida; facilitar que cada ancià malalt tingui l'ajuda espiritual o religiosa que l'ha ajudat a viure; treballar per humanitzar la nostra societat, tot acceptant que cada ancià malalt pugui ser mestre de vida per a aquells que el coneixen, el tracten i comparteixen lligams familiars, afectius o d'amistat.

El Dia del Malalt d'enguany és una crida a les nostres comunitats parroquials perquè assumeixin aquests reptes, individualment i col·lectivament, i en facin objecte de la seva reflexió, del seu compromís i de la seva acció.

Es fa necessari pensar en una pastoral específica i adequada per a aquesta etapa de la vida. Els ancians malalts també tenen dret a sentir la bona nova que els ajuda en aquestes circumstàncies, una bona nova feta de paraules, però sobretot, de gestos i d'actituds.

Com a tasques a assumir, podríem assenyalar les següents: 1. Apropar-nos a la realitat dels ancians malalts i de les seves famílies; 2. Adquirir una nova cultura on l'ancià malalt té el seu espai i el seu reconeixement no sols de paraula sinó de fet; 3. Facilitar l'atenció espiritual i religiosa dels qui ho han viscut així al llarg de la vida i estar atents als qui busquen de nou refer quelcom que havia quedat apartat; 4. Promoure un voluntariat cristià des de les comunitats parroquials; 5. Donar suport, assessorament i informació a les famílies dels ancians malalts i als ancians malalts que estan sols.

Els cristians no podem oblidar mai aquestes paraules de Jesús: «El que feu a un d'aquests petits, a mi m'ho feu» (cf. Mt 25,40).

Josep M. Guix

Bisbe de Vic

La Festa del Treball

El primer de maig és la Festa del Treball. Aquesta diada fou instituïda en el Congrés Internacional Socialista de 1889. El seu objectiu era d'aplegar la classe obrera d'arreu del món en una jornada de lluita contra el capital, amb la reivindicació immediata dels «tres vuits» (vuit hores de treball, vuit hores de lleure, vuit hores de descans) i tenint davant dels ulls, com a meta final, la transformació de la societat capitalista en socialista. La celebració d'aquesta diada ha tingut, durant un segle, un caràcter eminentment reivindicatiu

i ha anat acompanyada de glòria i de dolor.

Pocs anys més tard, en el món catòlic es despertà una inquietud que tenia el treball com a factor essencial i que s'irisà principalment en tres línies diferents d'espiritualitat: la del Pare de Foucauld (Germanets de Jesús), la de Cardijn (la JOC) i la d'Escrivà de Balaguer (l'Opus Dei). Més encara, durant tota la primera meitat del segle xx, hi hagué un corrent molt fort d'opinió per aconseguir de la Santa Seu una festa litúrgica dedicada a Jesús Obrer (l'any 1950, l'acadèmic Daniel Rops va revifar aquella campanya). El mural de l'Oficina Internacional del Treball (OIT) de Ginebra, que representa Crist, encara adolescent, vestit amb una túnica llarga i ocupant el centre de l'escena, és fruit d'aquest ambient. Jesús està assegut sobre un banc de fuster i es veuen unes quantes eines. A un costat hi ha Maria i Josep i, a l'altre, un grup d'homes i dones del nostre temps amb indumentària de treball. Executat per Maurice Denis, un dels representants més significatius de la pintura religiosa francesa, aquest fresc fou inaugurat el 9 de juny de 1931.

El dia 1 de maig de 1955, Pius XII, davant de més de 150.000 treballadors italians concentrats a la plaça de Sant Pere del Vaticà, assumí la Festa del Treball i li donà una empremta cristiana. No li semblà oportú d'enquadrar la figura universal de Jesucrist

en una classe social, però, en endavant la Festa del Treball quedava unida a la memòria litúrgica de sant Josep Obrer.

La festa internacional i cristiana del treball ha de recordar-nos que, entre els béns creats, la persona humana ocupa el primer lloc, abans que totes les altres coses; que el treball no és un fi absolut ni un bé suprem: és un instrument, un mitjà que ha d'ajudar la persona a menar una vida en la qual pugui satisfer les exigències biològiques, intel·lectuals, afectives, familiars i espirituals de la seva vocació humana i cristiana. Per tant, l'home no ha de viure per treballar, sinó treballar per viure: el treball ha d'estar sempre al servei de tot l'home i de tots els homes.

Malauradament, des de fa gairebé dos decennis, la joia d'aquest dia queda enllorada per la plaga de l'atur. La humanitat s'ha adonat i va prenent consciència d'una realitat preocupant: el treball és un bé escàs i cal repartir-lo adequadament, perquè la persona humana té el dret i l'obligació de viure normalment del propi treball.

El treball de l'home assoleix, gràcies al treball de Jesús, els més elevats títols de noblesa que mai poguéssim imaginar. Déu faci que la Festa del Treball, superats els enfrontaments amb violència física d'antany, pugui tenir sempre més un caràcter preferentment commemoratiu i festiu.

Barcelona

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIA

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax 415 14 49

- **DELEGACIÓ GENERAL DE L'APOSTOLAT SEGLAR.**— El 5 de maig, a les 19.30, acte de comiat de la Casa de l'Acció Catòlica, c/ Llúria, 7 - Barcelona. A causa del seu mal estat, la casa s'ha d'enderrocar i les entitats que fins ara hi tenien la seva seu s'han traslladat a un altre indret. Totes les persones que han tingut alguna relació amb la casa hi són convidades a l'acte, que serà presidit per Mons. Joan Carrera.
- **INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL DE BARCELONA.**— VI Jornada de formació espiritual per a preveres, amb Mn. Salvador Cristau i Mn. Pere Montagut, el 6 de maig, a partir de les 10.30, a la casa d'espiritualitat

Maria-Antònia París (c/ Major de Sarrià, 169 - 08017 Barcelona). Per a inscripcions, secretaria de l'institut (c/ Diputació, 231 - 08007 Barcelona), tel 451 49 42 (de dilluns a dijous, de 19.00 a 21.00).

- **COL·LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA.**— Rambla Catalunya, 10, pral. - 08007 Barcelona. El 6 de maig, a les 19.30, conferència de Mons. Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, sobre «Els dos nivells del debat actual de la fe», amb motiu de la XXXI Jornada Mundial de les Comunicacions Socials.
- **CENTRE ECUMÈNIC DE CATALUNYA.**— Pregària per la pau a la Mediterrània. Tindrà lloc a l'església del Patriarca Abraham, de la Vila Olímpica, el 8 de maig, a les 19.30. Hi prendran part Carles Benarroch, Joan Gomis, Joel Cortès i Hannan Serrouk. Repertori de cants de les tradicions espirituals jueva, cristiana i islàmica per la Coral Cantiga, de Barcelona. Presentació a càrrec de Joan Botam, del Centre Ecumènic de Catalunya.
- **MONESTIR DE CARMELITES DESCALCES.**— Al c/ de la

Immaculada, 37-45 - Barcelona, commemoració del centenari de la mort de santa Teresa del Nen Jesús. El 9 de maig, a les 19.30, Eucaristia presidida per Mons. Ricard M. Carles.

- **DELEGACIÓ EPISCOPAL DE RELIGIOSOS.**— L'11 de maig, festivitat de l'Ascensió del Senyor, Mons. Ricard M. Carles dirigit un recés per a religioses a la casa d'exercicis de Sarrià, c/ Carrasco i Formiguera, 32 - Barcelona. Començarà a les 10.00 i acabarà a les 17.00.
- **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— Conferència-col·loqui sobre l'actualitat cultural i religiosa del mes, a càrrec de Salvador Cardús, sociòleg. Tindrà lloc el 12 de maig, a les 19.30, al local de la fundació, c/ València, 244, 1r - Barcelona. Entrada lliure.
- **JUSTÍCIA I PAU.**— El 14 de maig, a les 19.00, a la sala d'actes de la Universitat Pompeu Fabra (Rambla Sta. Mònica, 32 - Barcelona), presentació del programa del Bureau International Catholique de l'Enfance (BICE), sobre «Educació per a la comunicació entre adults i infants». Per a informació, tel. 317 61 77.
- **SOPAR DE LA FAM.**— La parròquia de l'Àngel Custodi, d'Hostafrancs, celebra el Sopar de la Fam el 30 de maig, a les 21.00. La recaptació es lliurarà íntegrament a Mons. Samuel Ruiz, bisbe de Chiapas (Mèxic). Per a més informació, parròquia del Sant Àngel Custodi, c/ Vilardell, 48 - 08014 Barcelona, tel. 423 32 89.
- **RECÉS VOCACIONAL PER A NOIES.**— Tindrà lloc el 31 de

maig, de 10.00 a 17.00, al Seminari Conciliar (c/ Diputació, 231), dirigit per Mons. Ricard M. Carles. Per a inscripcions, tel. 454 16 00 (matins) o 379 15 20 (vespres). Organitzat per la Delegació Diocesana de Pastoral Vocacional.

- **ADORACIÓ EUCARÍSTICA.**— L'església de Sant Jaume (c/ Ferran, 28 - Barcelona) roman oberta tot el dia amb el Santíssim exposat, excepte els diumenges. Cada dia, a les 15.00, s'implora la Divina Misericòrdia per tota la humanitat. Els divendres, santa missa, a les 15.30. Per a torns d'adoració i informació, tel. 426 16 22.

Girona

- **DELEGACIÓ DIOCESANA PER A LA VIDA RELIGIOSA.**— Trobada anual dels representants de les comunitats de vida contemplativa. Presidida per Mons. Jaume Camprodon, tindrà lloc el 8 de maig al Seminari. A les 10.30, acolliment i salutació; a les 11.00, conferència del P. Àngel M. Briñas, carmelita descalç, sobre santa Teresa de l'Infant Jesús; col·loqui; parlament del bisbe; celebració de l'Eucaristia; dinar de germanor i comiat.
- **APLEC PASQUAL DE LA GENT GRAN.**— El 14 de maig, a Olot, la Deu, festa per a gent de residències i parròquies. Eucaristia, presidida pel bisbe i concelebrada per sacerdots acompanyants; dinar de germanor i vetllada de sobretaula. La missa serà a les 12.00 i el comiat, a les 18.00. Per a més informació, tel. 21 46 03 (dijous, dimecres i dijous, de 10.00 a 14.00).

CASA D'ESPIRITUALITAT DE LA GLEVA

Exercicis per a religioses a càrrec de Mn. Joan Cases, delegat diocesà de les religioses.

Comencen el 6 de juliol (al sopar) i s'acaben el 14 de juliol després d'esmorzar.

Informació al telèfon: 857 04 54.

ASSOCIACIÓ CRISTIANA DE SEPARATS I DIVORCIATS

Acolliment
Ajut

Companyia
Amistat

VINE A COMPARTIR-HO AMB NOSALTRES

Activitats... Sol·licita el programa bi-mensual

Ens necessites i et necessitem!!!

TRUCA'NS

Tels. 423 91 21 (Avellana, 9 a 14)

330 61 37 (Josep, 21 a 23)

Local Social: Ballén, 10 (Pares Dominics)

COMPANYIA 3A EDAT

posa en contacte a dones grans que viuen soles i necessiten companyia, amb noies que vénen a estudiar a Barcelona i busquen allotjament, per fer un intercanvi entre elles.

Si voleu més informació no dubteu a trucar-nos al

436 96 51

Indústria, 218, 4t 1a

08026 Barcelona

23 d'abril Dia Mundial del Llibre

Roses per a l'amor i llibres per

sempre

Aquest any, roses i llibres al Palau Robert - Barcelona

<http://www.gencat.es/bookday>

Generalitat de Catalunya

opinió

Zoom

L'ensenyament que acompanya la foto d'agència és descarnat, però suficient per fer reflexionar. L'ocurrència no és festiva, i les màscares no són, en aquest cas, accessoris d'un mimetisme alegre: les expressions són eloqüents.

A Manhattan, barri símbol de la ciutat símbol dels Estats Units, persones que han sobreviscut a la violència i els seus defensors porten màscares durant una concorreguda manifestació amb motiu de la setmana nacional pels drets de les víctimes, organitzada per Victim services. Els manifestants camuflen el rostre per simbolitzar el fet que moltes vegades les víctimes es veuen obligades a erigir una barrera emotiva, psicològica, entre elles i els «altres». Perquè s'adonen que tot el que han patit és desagradable, i que els altres no desitgen ser implicats i obligats a confrontar-se amb una condició que els planteja interrogants «enutjosos». I nosaltres?

Impromptu

Oriol Camps

Enviats per Crist

Atendre la crida de Crist, escoltar íntimament la seva veu, sentir-se poderosament atret i pronunciar el «sí» de lliurament és, sens dubte, important i definitiu. I també és agosarat. Perquè des d'aquell moment, l'elegit, el que serà «enviat», no sap on exercirà la seva vocació. No sap on farà ressonar la seva veu portant la Bona Nova, on la paraula es transformarà en fet de caritat.

Serà a la gran ciutat? Serà a la ruralia? Segur que el Senyor marcarà el camí que haurà de seguir. Potser serà a terres on el sol estàvella les pedres, on els homes viuen primitivament i saben molt d'odis i poc d'amor. On la vida no té cap

valor i on regna la mort totpoderosa.

Potser serà enviat on impera altra creença i els homes viuen encecats.

Potser serà enviat al Nord, entre geleres, on s'apleguen uns quants cristians que volen pregar junts cada diumenge, com un pastor luterà de Lapònia que cada any ha de construir el seu temple amb blocs de gel que es fonen a la primavera. I celebra el seu servei, limitat a quinze minuts, a sis graus sota zero, per a una vintena de lapons que tenen set de la Paraula.

Ser enviat... quanta renúncia i sofrència comporta el lliurament! I quin goig immarcesible, quina olor d'eternitat!

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Qüestions de vida cristiana

La revista *Qüestions de vida cristiana*, publicada pels monjos de l'abadia de Montserrat, ha canviat de director. El seu fundador, pare Evangelista Vilanova —professor emèrit de la Facultat de Teologia de Catalunya i autor de la monumental *Història de la teologia cristiana*— va fundar la revista l'any 1958 i l'ha dirigida fins ara. Els gairebé trenta anys d'existència d'una publicació mensual, amb un públic reduït per raó de la llengua i de la temàtica, és ja un rècord significatiu i un motiu de felicitació i de joia per a tots.

Nascuda en unes dècades d'incertesa, de desorientació i de certes angoixes i enfrontaments, la revista es pot inscriure en el marc d'un aprofundiment i una recerca seriosa del pensament, de la literatura i de l'art, sempre des d'una perspectiva i d'una reflexió cristiana. Fent honor al seu nom, en temes *qüestionables* i *qüestionats* ha presentat uns punts de referència —a voltes arriscats— sense claudicacions o pors inexistents: els seus articles i comentaris a vegades han estat oposats a actituds involucionistes, ancorades en contextos històrics superats.

Aquest capteniment no és pas gens fàcil. Bona part de publicacions similars sovint són fruit de col·lectius radicalitzats a la dreta o a l'esquerra. L'oferta coherent, no fonamentada en criteris subjectius, sinó en la llibertat d'expressió en una societat plural, ha estat la norma, el camí i també l'èxit de *Qüestions de vida cristiana*: qüestiona i no dogmatitza; debat una matèria, sense exhaurir-la mai del tot.

Un altre mèrit de *Qüestions de vida cristiana* ha estat l'estudi de temes monogràfics en cada número. D'aquesta manera el lector ha tingut a mà una visió global —concreta en alguns dels seus aspectes— de les qüestions més controvertides, que han estat exposades per col·laboradors especialistes, elegits curosament.

Per fer més àgil la publicació, venien en cada número uns breus periodístics informatius —sempre signats— dels darrers esdeveniments eclesials més discutits; amb punts de vista més personals, però que estimulen a estar-hi d'acord o no. Una bona pedagogia, perquè ajuda a fer pensar el lector, i per aprendre també ell a opinar.

Finalment, no ha faltat la secció bibliogràfica de les publicacions més recents sobre un ampli marc de temàtica.

Si tot fill s'assembla als seus pares, no es pot negar que *Qüestions de vida cristiana* porta l'empremta del seu fundador, i director fins avui, que indiscutiblement és un dels més grans teòlegs del nostre país.

Ara pren les regnes un nou director, també benedictí de Montserrat, el pare Joan Vinyeta i Puntí, graduat en teologia. Tant de bo segueixi la mateixa línia amb noves aportacions, i sempre atent als canvis constants en la vida de l'Església.

Felicitats i agraïment al pare Evangelista i bona sort al pare Joan Vinyeta.

Punt de vista

Jordi Bassas i Ribalta

Enyorament pasqual

El teòleg alemany Karl Rahner diu, en el seu *Curso fundamental sobre la fe*, que la Resurrecció «no significa el començament d'un nou període de la vida de Jesús, omplert amb alguna cosa nova que porti endavant el temps, sinó precisament la definitivitat permanent i salvada de l'única vida singular de Jesús». Malgrat el seu to acadèmic, aquestes paraules reflecteixen amb fidelitat la profunda experiència de la Resurrecció, viscuda pels testimonis del Nou Testament. El Ressuscitat és exactament el Crucificat del Gòlgota perquè encara porta les ferides al damunt. El Ressuscitat no és un «recuperat» en alguna mena de «sanatori» celestial. El Ressuscitat es comporta en les seves aparicions postpasquals com durant el seu ministeri, i fins i tot repeteix els mateixos gestos i els miracles.

Els mateixos evangelistes ja eren conscients que n'era, de difícil, entendre l'esdeveniment cabdal de la Resurrecció al marge de les categories del temps i de l'espai. Per això s'escarrassen tant per demostrar que la «tomba buida» no demostra res. Que els deixebles trobaran el Ressuscitat caminant davant d'ells «a Galilea» i no pas «entre els morts». Tot el

Nou Testament intenta trencar la gran barrera de llenguatge, per fer-nos entendre que només era evident del tot pels testimonis apostòlics que «van veure» el Senyor.

I avui? Som capaços encara d'entendre aquella experiència pasqual? Llegim el que escrivia el nostre Ramon Llull: «Enyorava l'amic son amat, e trames-li sos pensaments per ço que li aportassen de son amat la benaurança. El malaguanyat Joan Coromines escriu, en el seu *Diccionari etimològic*, que la llengua catalana va ser la primera a usar el terme *enyorament* (del llatí *ignorare*) en les llengües romàniques. I va ser justament a través de Llull. I penso que, tal vegada, l'enyorament lul·lià podria ser la base d'una teologia nostrada sobre la Resurrecció. Els catalans som un poble que viu bàsicament d'enyorances. Però, no pas en el sentit malaltís de la simple *nostàlgia*, sinó com a percepció intuïtiva del misteri del temps. La nostra peculiar història ens ha fet aptes per copsar la importància del passat per a qualsevol projecte de futur. Sabem que el passat perviu, i no pas com a metàfora. Per això, commemorarem amb tanta fruïció les nostres derrotes. És en la derrota on el passat es mostra amb més força com

a esdeveniment significatiu; on la condició humana es mostra preferentment en la seva veritat. Per als catalans les derrotes d'ahir són les victòries d'avui, sense deixar de ser derrotes. En tot català hi ha un «amic» que «enyora l'Amat» per tal de poder fruit l'estranya «benaurança» de l'absència.

I no va ser justament una *derrota victoriosa* la Creu? No és potser la *benaurança de l'absència* allò que fa present el Ressuscitat enmig dels Apòstols? Gent tan descreguda com som, els catalans freguem el nucli del misteri pasqual en tots els nostres fets i miracles. Fins i tot quan reneguem del més sagrat, ho fem amb mal dissimulada *enyorança*. No ens adonem que només podem *enyorar* de debò allà que és viu i ben viu. Ramon Llull ho sabia prou bé: per això *enyorava l'Amat* amb tota la força del seu cor.

Mort i Resurrecció. Derrota i victòria. «Dos aspectes d'un únic Esdeveniment», dirà Rahner amb la seva germànica pulcritud. *Enyorança de l'Amat* havia dit el mediterrani Llull. Tant se val. Cada poble, cada cultura, provarà a la seva manera de superar la barrera de llenguatge. Mentrestant el nostre crit joiós de creients ens ve dels jueus: *Al-leluia!*

Antonieta Mateus i Gorgues

Ser el centre

Tots coneixem persones a qui agrada cridar l'atenció. De vegades ho proven per mitjans diferents: dir una broma fàcil de manera que els senti tothom, riure estrepitosament per ser escoltats de punta a punta de la sala, caricaturitzar situacions...

De tant en tant, ens fan patir perquè veiem clarament que hi ha algú que se sent molest pel que diuen o fan, perquè tallen una conversa encetada amb la idea de posar-s'hi enmig o atraure els altres. I ens preguntem: ja hi torna amb les seves reaccions extravagants?

En una comunicació equilibrada hi ha un intercanvi, un compartir, un aprofundir... Però de vegades ens trobem davant d'un monòleg prolongat. La persona parla i parla, sent necessitat de ser escoltada però no implica l'altra, no se'n preocupa. No la interpel·la. En té prou amb poder-s'hi obrir de bat a bat. No és el mateix ser una estona el que porta la conversa o ser «arreu» aquell que no pot passar sense ser el protagonista, el que compta, i tothom s'adoni que hi és.

Influeix molt el tarannà de cadascú, però també ens hem d'adonar que en les nostres relacions socials manifestem els nostres *desigs i insatisfaccions*. Les nostres *ferides* del cor també «supuren» i una manera de sagnar és aquesta. Reclamar atenció, per què? Certes conductes «excèntriques», què ens indiquen? Quan se sent massa que aquella persona és «rara», vol dir alguna cosa?

Els cristians ens hem de preguntar quin tipus de comunicació establím. I també com ens ajudem a rectificar.

En els adolescents és freqüent un estil de vida que parteix de sentir-se el centre de tot. Qualsevol contradicció esdevé difícil de pair. La necessitat de

sentir-se aprovat, valorat... la viu amb intensitat. Reclama, de diversa manera, l'atenció que necessita a causa de la seva inseguretat.

Però si és normal en una etapa evolutiva de la vida, és necessari superar-la, anar vers la maduresa. I quan ens veiem que tenim conductes d'aquest estil prendre les mesures necessàries per transcendir-les. Em deien un dia: «Si et molesta que et diguin quan fas les coses bé; vol dir que et dones molta importància i per tant també t'ofenen quan et diuen que no hi van.» Cal fer el que ens toca amb tota la responsabilitat i després tenir la llibertat per acceptar el que altres pensin en positiu o en negatiu. En tot cas la confiança ja no

està posada en un mateix. *La llibertat ens ve de no sentir-nos el centre, el melic del món.*

Quan hi ha algú que no ens satisfà amb aquest procedir, el defugim, el critiquem, ho comentem amb els altres. Però fins a quin punt ho comentem directament amb l'interessat/da? Tenim veritables dificultats per dir-nos el que convingui a la cara! I si a més el veiem «estrambòtic» encara més. Les altres facetes de la vida van quedant amagades, embolicades per les reaccions personals, que prenen la primera posició. D'aquella persona només en destaquem les seves «excentricitats».

Aprendre a dir-nos al davant el que convingui, ajudar a prendre consciència a un altre de la seva situació, vol dir prendre'ns seriosament els altres. I a qui ens costa més és a qui més coneixem, al de més a prop: la parella, el pare o la mare, el fill, l'amic, el mossèn...

Només l'afecte ens ajudarà a apropar-nos-hi amb l'actitud i les formes adequades, sense fer marxa enrere, sense passar de llarg.

Tribuna

Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

Pel respecte i l'estimació entre tots els ciutadans^(*)

Identitat i alteritat. Sant Jordi, tan arrelat a Catalunya i a tot l'antic regne d'Aragó, és tanmateix un sant vingut de l'Orient, que ha inspirat una de les festes en què s'expressa millor la identitat catalana, amb l'admiració —pel seu tarannà— de molts pobles de la Terra.

Tot poble té dret —i fins i tot el deure— de preservar la seva identitat. Però la identitat, tant en els pobles com en les persones, està al servei de l'alteritat, que és una etapa d'una maduresa encara més gran que la primera, segons l'expressió del filòsof Emmanuel Lévinas.

També, des de la concepció cristiana de la persona, tots els dons que posseïm són una inversió que Déu ha fet en nosaltres. De fet, en qualsevol aspecte de la nostra existència desemboca una mostra d'amor de Déu. Però aquesta «inversió» de Déu en nosaltres no és només en benefici nostre, sinó per ser compartida amb els altres.

I, des d'aquest convenciment, avui em plau honorar des d'aquí la memòria dels catalans generosos (missioners, missioneres, voluntaris, cooperants...) que treballen dins i fora de Catalunya pel bé dels

més oblidats, dels més petits i dels més pobres del món, alguns d'ells morts enguany en un treball consagrat als germans.

Humanisme obert i tancat. Pel que fa a la identitat —tant de persones com de pobles—, hem de recordar que no tenim cap més personalitat humana veritable que la que ens ha donat el Pare comú, i que seria greu —i no voldria que caiguéssim en aquest error— que, com a persones i com a poble, visquéssim —o que alguns induïssin els altres a viure— ancorats en un humanisme tancat a la transcendència, en lloc de moure'ns àmpliament en un humanisme obert a la transcendència.

Marginar la transcendència ens duria, com a persones i com a poble, a tancar-nos definitivament a la plena i autèntica realització. «Lleveu a l'home —deia Chesterton— el que té de sobrehumà, de sobrenatural, i no li restarà més que allò que no és humà: l'inhumà.»

Valor de la convivència. Demanem a sant Jordi que ens mantingui l'esperit de respecte i d'estimació fraterna entre tots els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya, tot fent realitat allò que els bisbes catalans vam dir al document *Arrels cristianes de Catalunya*: «Incloure entre els nostres deures socials aquest de l'acolliment, cordial i generós, als qui han vingut a compartir la nostra vida des d'altres terres, i, per part d'aquests, el de la solidarització amb la seva nova comunitat.»

No s'ha fet, ni es pot fer, una política pensant només en el que protagonitzen el progrés i la prosperitat de Catalunya, i no en tots aquells a qui manquen mitjans materials, formació suficient i que necessiten prioritàriament treball i recursos que els permetin viure amb dignitat. Si no els oblidem, ells i les seves famílies podran endinsar-se més en tot allò que és més propi del nostre poble i que constitueix la seva personalitat.

Valor de la família. Cal recordar també avui que és la família la que transmet, no amb paraules sinó

amb la vida, els valors més profunds de la persona i la cultura del país, i les conviccions més arrelades.

Res no faria tant de mal al nostre futur com que creixés el desintegrant de la família o que es marginés el seu valor, que, per a l'ésser de Catalunya, sempre ha tingut una importància decisiva. No podem deixar que es desmoralitzin les famílies, ni desdibuixar la seva identitat equiparant-les amb altres grups humans.

Cal un suport més fort a la família des del punt de vista legal i des de les prestacions pels fills, un tema en què a l'Estat espanyol també som al darrer lloc d'Europa, com en la taxa de natalitat.

El servei de l'autoritat. Preguem avui, Sant Jordi, per les nostres autoritats, per les institucions del país, pels qui tenen responsabilitats polítiques o educatives a tots nivells.

Com a bisbe de l'Església i com a ciutadà:

• Us dono les gràcies per tot el que feu al llarg de l'any. De vegades no es diu el sacrifici que comporta el fet de desenvolupar funcions o càrrecs públics. Jo us en dono les gràcies, en nom del Senyor, tot recordant que la vida política, quan és consagració al bé comú —una categoria molt important en el pensament de l'Església— és una forma de caritat.

• Desitjo que la saviesa, en la qual destaca el coneixement de l'autèntic ésser de la persona —com he apuntat abans—, el seny i la prudència, tan lloada per sant Tomàs d'Aquino i tan necessària per al polític, perquè el porta a escollir els mitjans millors i els més nobles per promoure el bé comú del poble, en intuir la presència dels perills i els danys possibles, acompanyi sempre les vostres decisions.

Demanem a sant Jordi pel nostre poble, que no s'intenti arrencar les arrels cristianes, que no perdi mai l'esperança i que es mantinguin a Catalunya els valors morals d'honradesa, de treball, de noblesa i de capacitat d'acolliment.

* Homilia de la Diada de Sant Jordi pronunciada a la capella del Palau de la Generalitat.

Pinzellades

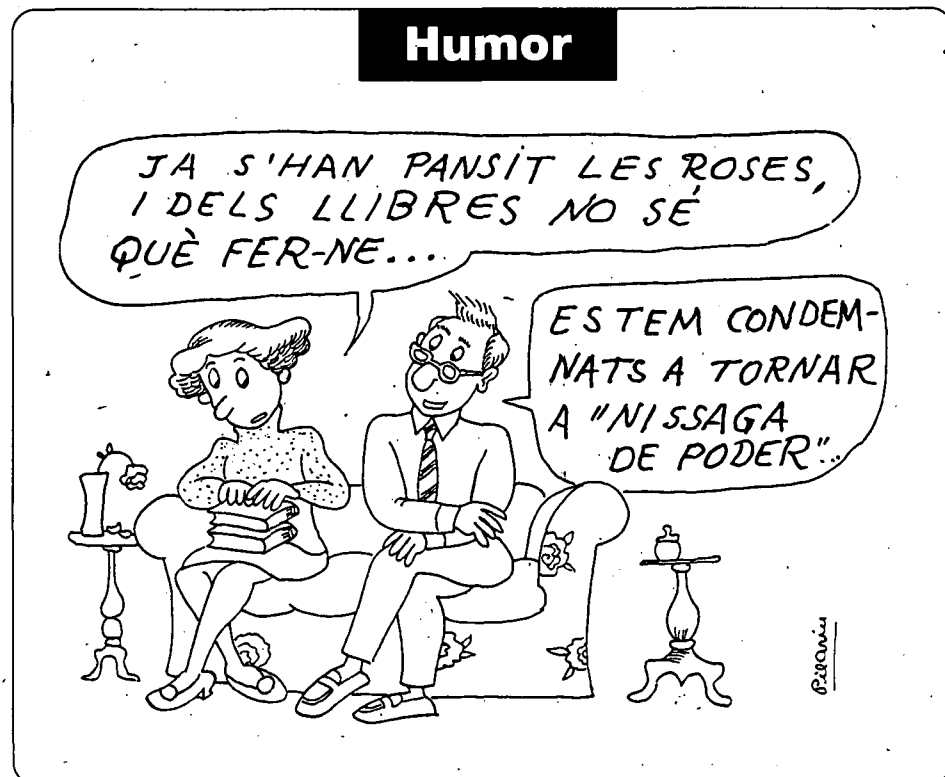
Justo López Melús

La porta de la veritat

Un escriptor famós va visitar un monestir. Tenia un bonic claustre on donaven les cel·les. Totes les portes eren iguals, només es distinguien pel nom d'un sant a la llinda. Li van assignar una d'aquestes cel·les. Com que no podia dormir, va sortir al claustre a passejar. Era una nit tancada, i quan es va cansar, no trobava la seva porta. Per no despertar els monjos, va continuar passejant. Va passar moltes vegades per davant de la seva porta sense poder distingir-la. Només la va trobar quan es va fer de dia.

Així passa amb la veritat. Tancats en la nit de la confusió, costa molt trobar la porta de la veritat. Només la llum de Crist ens permetrà distingir la veritat de tantes i tantes portes semblants, però falses. La veritat no està lluny. Sovint la tenim davant del nas. Sols la llum de Crist ens ajudarà a trobar-la.

Humor

Cartes del lector

□ Terrorisme

Sr. Director,

Cada dia nous assassinats. Ja els agradaria matar els que manen, si no fos perquè van sobreprotegits. I, per tant, s'han d'accontentar amb jutges, militars o ciutadans del carrer.

No caldria considerar el perquè del terrorisme sense lamentar-se tant? Què demanen? Un referèndum? Per què no se'ls dona aquest gust? Si volen anar per lliure, per què no poden anar-hi?

Però també, en pensar-hi, crec que els tràgics titulars fan quedar en segon terme les corrupcions, l'atur, l'amiguisme i tots els etcèteres que ens subministra la política, cosa que va bé a molts dels que manen. És clar que em puc equivojar.

MARIATERESA LLADÓ
Barcelona

□ Conseqüents, per què no?

Sr. Director,

És evident que si ens adonéssim que l'Evangeli és el tot, el tinguéssim present i l'apliquéssim, solucionaríem tota la problemàtica que ens distorsiona: veuríem en el temple la nostra casa; en els feligresos, la nostra família; compensaríem les solituds del mossèn, i tindríem catequistes compromesos amb l'educació dels infants.

L'atur, la caritat i el manteniment de l'Església tindrien primacia a tot allò que, sense ser recriminable, no és prioritari a la nostra vida. No es pot pretendre seguir Jesús pobre sense claudicar de cap dels avantatges de la societat de consum.

Tindríem lectors preparats que podrien participar en la litúrgia. D'aquesta manera, el sacerdot no estaria sol en les celebracions eucarístiques. I no esperaríem a veure qui ho farà, sinó que hi hauria voluntaris disposats a tot: a trastejar; a ajudar a les recaptés; a netejar; a fer de monitors; a cantar, i a resar. S'acabarien els mutismes d'alguns assistents.

I seria quan molts dels esforços i de les activitats en forma de complicades organitzacions, programes, reunions, projectes, publicacions, canvis d'impressions, serien menys necessaris, perquè actuaríem d'acord amb el que el pare bondadós ens demana i espera de nosaltres.

GENÍS DE TERA i TEIXIDOR
Badalona

□ El Zaire: aturem el genocidi

Sr. Director,

Em dic Ana Maria Basany i sóc subscriptora de C.C. des dels orígens. Us adjunto una carta fotocopi-

ada de Jordi Serra i Solanich, alumne de 6è de l'escola pública de Gironella. Forma part de la campanya «Un milió d'estudiants per un milió de vides», i va ser adreçada al secretari general de l'ONU. La carta diu així:

«Pau: una paraula tan insignificant és un somni per a molts, una paraula més per als altres. Zaire: un país on no hi ha felicitat, on no hi ha res de bo. Demano a les Nacions Unides que escoltin els meus suggeriments, les meves propostes i els somnis dels zairesos. Tot això ho dirigeixo als polítics, que són els responsables de portar a terme les accions necessàries per aconseguir els següents punts indispensables per portar pau i felicitat al Zaire: més mesures de seguretat per als refugiats, assegurar l'arribada d'aliments i medicines als llocs més necessitats, marcar unes rutes de lliure trànsit per als refugiats i procurar allisonar la població per aconseguir algun mitjà per sobreviure. I tot això no solament per al Zaire, que és el país que ara més veiem per la televisió, sinó per a tots els països del món que ho necessitin.»

JORDI SERRA i SOLANICH
Gironella

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Retalls

Alfa y Omega (12-IV-1997)

El nou inici dels fills de Déu

Davant de la meua finestra encara tinc plantes destruïdes pel gel i el fred de l'hivern. Mentre les observava, pensava que totes les coses acabarien així si no existís la potència creadora que les fa reviure davant meu amb fulles verdes i noves. Aquesta força misteriosa s'ha volgut manifestar i s'ha tornat familiar al nostre camí d'homes. Així, la potència de Déu ens diu a cada un de nosaltres: «Jo sóc amb tu. Vaig voler fer-me fill d'una dona com tu ets fill; he viscut el que has viscut tu: em van condemnar injustament, vaig patir molt i em van matar, però ho vaig acceptar perquè tu entenguéssis que jo participo del cansament al qual t'he cridat a viure.» La vida és una terra de prova: el Senyor, el Misteri que fa totes les coses, va aparèixer entre nosaltres com un més, va viure la vida com nosaltres vivim la nostra, sense excloure'n res del que ens pugui passar, fins a la mort.

La Pasqua és l'anunci de la resurrecció de la mort de Jesús de Natzaret; és el crit que Ell vol que ressoni en l'ànim de tots nosaltres; l'afirmació de la positi-

vitat de l'ésser de les coses, de la raonabilitat última que reconeix que el que neix no ve al món per ser destruït. Déu va estar entre nosaltres y, en ressorgir de la mort, va alliberar el nostre cor de la tristesa que l'oprimia. Quin és el motiu de la tristesa que duem damunt, entreteixida a la profunditat del nostre ésser? El fet que tot mor, com la flor al balcó durant l'hivern. Crist mort i ressuscitat és la raó de l'esperança que venç la tristesa del món. És, per tant, la raó de tot nou inici, la certesa de la positivitats i bondat última de les coses: allò que estimem mai no ho perdrem.

En fer-se home i participar de la mort, Déu ha fet possible el canvi, tan invocat com quelcom impossible de realitzar per un home. «Mana'ns, oh pare Zeus, el miracle d'un canvi», clamaven els antics. Des del dia que Perè i Joan es van trobar el sepulcre buit i van veure el Crist ressuscitat i viu enmig d'ells, tot pot canviar. Des de llavors i per sempre, un home pot canviar, pot viure i reviure. Si la vida no és resurrecció, és un trist rrelliscar cap a la mort.

En aquest nivell de les visibilitats humanes es juga el contrast que Crist va venir a establir entre la justícia de l'home i la justícia de Déu. D'una banda, la primera tendeix a definir i, per això, en major o menor mesura, acaba amb una condemna. De l'altra, la segona no defineix l'home en els termes que té de si mateix, sinó en els termes de l'amor que Déu té

vers ell. És *misericòrdia*, paraula desconeguda al vocabulari humà, tan divina és; brollador d'un inici continu en virtut del qual cada un de nosaltres ja no és presoner de si mateix, del seu límit o de la seva debilitat. O, com recorda el gran Eliot als seus *Cors de la Pedra*: «Bestials com sempre, carnals, egoistes com de costum, interessats i obtusos com sempre ho van ser abans. I, malgrat tot, sempre en lluita, sempre reprenenet la marxa pel camí il·luminat de la llum. Sovint aturant-se, desviant-se, retardant-se, però sense canviar de camí.»

Durant aquests dies tot reneix. Però si un home no hagués vist mai la primavera i només conegués l'aridesa de l'hivern, es podria imaginar com, des d'aquest *dintre* estrany i misteriós, poden canviar totes les coses? No s'ho podria ni imaginar. La presència de Jesús de Natzaret és com la limfa que des de dins —misteriosa però certa— reverdeix la nostra aridesa i fa possible l'impossible. De manera que una Humanitat nova, només esbossada, es fa visible a aquell que té la mirada i el cor sincers, a través de la companyia d'aquells que El reconeixen present, Déu-amb-nosaltres. Humanitat nova, només esbossada, com el renovar-se de la naturalesa amarga i àrida.

■ Luigi Giussani

(Article publicat al diari italià *La Repubblica*)

església en el món

Vaticà

El Papa condemna novament l'antisemitisme

■ Va recordar que Jesús era un autèntic fill d'Israel

ROMA.— L'11 d'abril passat, en el seu discurs als membres de la Comissió bíblica pontificia, Joan Pau II va recordar que Jesús era un «autèntic fill d'Israel». Si els cristians en tinguessin plena consciència, va afegir, «no podrien acceptar més que els jueus puguin ser menyspreats o, pitjor encara, maltractats». No és la primera vegada que Joan Pau II s'expressa en aquests termes.

El discurs que va fer el Papa davant de la Comissió bíblica pontificia era titulat «Relació entre el Nou i l'Antic Testament, entre cristians i jueus». El Papa va afirmar que «des del segle II després de Crist, l'Església es troba amb la temptació de separar totalment el Nou Testament de l'Antic i d'oposar l'un a l'altre, atribuint-los dos orígens diferents. Segons Marció —va continuar el Papa— l'Antic Testament venia d'un Déu indigne d'aquest nom, per venjatiu i sanguinari, mentre que el Nou Testament revelava el Déu reconciliador i generós. L'església ha rebutjat aquest error amb fermesa, recordant a tots que ja en l'Antic Testament es va manifestar la tendresa de Déu».

Joan Pau II va assegurar que «en realitat, hom no pot expressar plenament el misteri de Crist sense recórrer a l'Antic Testament. La identitat humana de Jesús es defineix a partir del seu lligam amb el poble d'Israel, amb la

dinastia de David i la descendència d'Abraham. I no es tracta només d'una pertinença física». Va afegir que prenent part en les celebracions on eren llegits i comentats els textos de l'Antic Testament, Jesús prenia també humanament consciència d'aquests textos, nodria en ells el seu esperit i el seu cor, se'n servia després en la seva pregària i inspiraven el seu comportament. El Papa va dir que d'aquesta manera Crist va esdevenir un autèntic fill d'Israel, profundament arrelat a la llarga història del seu poble «quan va començar a predicar i a ensenyar, va pouar abundantment en el tresor de les Escriptures, enriquint aquest tresor de noves inspiracions i d'iniciatives inesperades. Aquestes, tinguem-ho present, no eren de cara a abolir l'antiga revelació, sinó, ben al contrari, conduir-la vers el seu perfecte compliment. L'oposició cada vegada més consistent, que Jesús va afrontar fins al Calvari, fou entesa per ell a la llum de l'Antic Testament, que

Un grup de jueus reunits a la part vella de la ciutat de Jerusalem.

finalment l'amor de Déu sempre és victoriós». El Papa va afegir que: «Privar Crist de la seva relació amb l'Antic Testament, és separar-lo de les seves arrels i buidar de tot sentit el seu misteri. En efecte, per ser significativa, l'encarnació ha tingut necessitat d'arrelar-se en els segles de preparació. Crist és inserit en el poble d'Israel per ser "participant de l'arrel i de la saba que puja de les arrels" (Rm 11:17). Si poseix aquesta forta convicció, mai més no podrà acceptar que els jueus, en tant que jueus, siguin menyspreats o, pitjor, maltractats.»

Per acabar, el Papa va concloure que

«dient això jo no vull ignorar que el Nou Testament conserva les marques de les clares tensions, que varen existir entre les comunitats cristianes primitives i certs grups de jueus no cristians. Sant Pau dóna fe, en les seves cartes, que, en tant que jueu no cristià, havia perseguit ferotgement l'Església de Déu (cf. Ga 1:13; 1Co 15:9; Fl 3:6). Aquests records dolorosos han de ser sobrepassats en la caritat, segons el manament de Crist. El treball exegetíc ha de preocupar-se per avançar sempre en aquesta direcció i contribuir així a minvar les tensions i a dissimular els malentesos (...).»

(La Croix)

És la primera vegada que un gitano serà beatificat

■ Ceferí Jiménez va morir per defensar un sacerdot

ROMA.— El primer beat de raça gitana de l'Església catòlica serà un espanyol, Ceferí Jiménez Malla, àlies «el Pelé», que va ser detingut i afusellat l'agost de 1936 a Barbastre (Osca) per defensar un jove sacerdot davant d'uns milicians.

El procés de beatificació del Pelé, que es va iniciar fa uns tres anys a la diòcesi de Barbastre, ja ha rebut el vot positiu de la reunió ordinària de bisbes i cardenals, en el si de la Congregació per la Causa dels Sants, després que fos aprovada que la mort del Pelé es va

produir amb martiri per «odi a la Fe». La cerimònia de beatificació se celebrarà el 4 de maig.

El postulant de la causa de Ceferí davant la Congregació, el pare Romualdo Rodrigo, ha assegurat que «la causa del Pelé ha sigut ben rebuda a la Congregació, i que li constava que el Sant Pare estava molt interessat en el procés, ja que l'Església catòlica encara no tenia cap beat de raça gitana». Del futur beat gitano se sap que va néixer a Benavent (Lleida) el 1861, era fill de pares nòmades i pobres i que es va establir a

Barbastre cap al 1878. Casat per el ritu gitano i després per l'Església, el Pelé no va tenir fills, però va adoptar una neboda orfe, Pepita, els fills de la qual són els únics familiars directes que han sobreviscut al servidor de Déu.

Home d'una profunda religiositat, entregat a l'oració i membre de diverses associacions catòliques com l'Adoració Nocturna, la Conferència de Sant Vicenç de Paül i els Terciaris Franciscans, Ceferí va ser detingut el juliol de 1936 quan es va encarar a uns milicians que volien emportar-se presoner a un

jove sacerdot i, en registrar-lo, li van trobar una navalla i un rosari. Els primers dies d'agost, després d'haver-se negat a entregar el rosari que va utilitzar durant la seva estada a la presó per resar i consolar als seus companys, el Pelé va ser executat i les seves despulles, llençades a la fossa comuna, mai han estat trobades.

L'única relíquia que es conserva del futur beat es un fleme, un instrument que s'utilitza per sagnar a les cavalleries.

C.C.

Milà celebra els 1.600 anys de la mort de sant Ambrosi

■ El sant és símbol de la unitat de la ciutat italiana

MILÀ.— Per la meua devoció a aquest sant, he tingut la sort de participar, el dia 3 d'abril, a la catedral de Milà, a les Vespres pontificals del trànsit de san Ambrosi, oficiades pel cardenal de Martini, arquebisbe d'aquesta diòcesi. L'endemà, a la basílica on es venera el cos del sant, es va celebrar una missa solemne. També vaig assistir al Congrés Internacional d'estudis Ambrosians, organitzat per la Universitat Catòlica de Milà.

Fa 1.600 anys, vigília de Pasqua, el cadàver d'Ambrosi reposava a la catedral que ell mateix havia construït a Milà, d'on fou bisbe durant 23 anys (374-397).

Milà es va vestir de dol. No tan sols

havia mort el bisbe dels catòlics, sinó també el símbol de la unió de tota la ciutat. Tant els no creients com els practicants de diferents cultes i que pertanyien a Roma se sentien orfes, perquè havien perdut el seu veritable aglutinador.

Ambrosi va viure temps difícils: contínues guerres entre Orient i Occident. Els cristians, per la seva banda, estaven involucrats en discussions teològiques, i destacaven l'enemistat entre els catòlics i els heretges arrians. Ambrosi va ser testimoni i protagonista d'un canvi d'època: moria, irremissiblement, un món vell, i donava pas a un de nou que estava a punt de néixer.

Ambrosi va treballar primer per a la màquina imperial, perquè havia nascut en una família patricia l'any 334, a Tréveris de les Gàl·lies (una de les quatre capitals de l'Im-

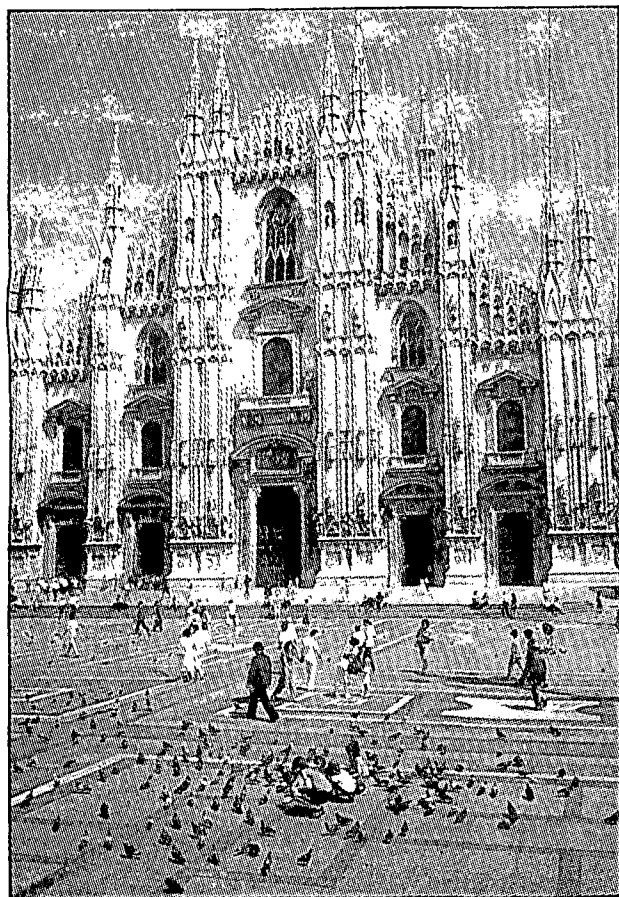
peri Romà). El seu pare va ser un alt funcionari de la cort, però va morir prematurament. Acompanyat de la seva mare i dels seus germans, Ambrosi es va traslladar a Roma, on va rebre una bona formació. Amb 31 anys ja era funcionari a Sirmio i, després de cinc anys, fou nomenat governador del territori que tenia per capital Milà.

Les desigualtats entre rics i pobres li van produir una forta crisi interior, que va coincidir amb la mort, l'any 374, del bisbe de Milà, que havia contribuït a la divisió de la ciutat. Així doncs, es diu que quan s'intentava persuadir catòlics i arrians perquè esco-

llissin un nou bisbe, un nen va dir: «Que Ambrosi sigui el nostre bisbe.» Tots hi van estar d'acord.

Ambrosi va ser ordenat bisbe de Milà el 7 de desembre del 374. Va ser el pastor de la ciutat, però també vetllava per tota l'Església. Defensava zelosament els drets de l'Església i del clergat, però també s'imposava un respecte a les lleis i a l'emperador. L'harmonia entre l'Estat i l'Església es basava en el reconeixement d'una sola autoritat, la de Déu.

Ignasi Marquès Rodríguez
Rector de l'església de Sant Ambrosi a Barcelona

Vista de la catedral de Milà, on sant Ambrosi va ser bisbe durant 23 anys.

Brasil

El bisbe Valentini rep els «sense terra»

BRASÍLIA.— L'Església catòlica, representada pel bisbe Demetrio Valentini, va rebre els *sense terra*, que, després de fer a peu 1.300 quilòmetres, van entrar el 17 d'abril a Brasília. Els camperols, que empujaven banderes vermelles i eines de conreu, s'han convertit en la vanguardia de l'oposició al president Fernando Henrique Cardoso i a la seva política econòmica, que qualifiquen de neoliberal.

Demetrio Valentino va deixar l'assemblea anual de l'episcopat, a mil quilòmetres de distància, per viatjar expressament a Brasília. El bisbe va encapçalar una comissió de notables que va lliurar un ram de flors al participant més gran de la marxa, el camperol Luis Beltrami, de 89 anys.

C.C.

L'arquebisbe de Viena, nomenat doctor honoris causa per la Universitat d'Ohio

NOVA YORK.— Monsenyor Christoph Schönborn, arquebisbe de Viena, ha rebut el títol de doctor honoris causa de la Universitat Catòlica de Steubenville, Ohio. La universitat ha reconegut així el treball de Mons. Schönborn com a redactor del catecisme de l'Església catòlica, que ha impactat als Estats Units. L'arquebisbe de Viena ha aprofitat la visita per reforçar el diàleg ecumènic. (APIC)

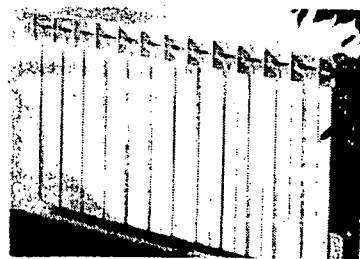
Fundació d'una associació per preparar dones diaques

STUTTGARD.— Un grup de dones alemanyes han fundat una associació per preparar les dones que vulguin ser diaques en l'Església catòlica. Una entitat que començarà a funcionar el 1998, segons ha declarat Dorothea Reininger, membre del Comitè del «Diaconat de la dona». (APIC)

NOVETAT LA CALEFACCIÓ CENTRAL SENSE CALDERA

TECC

LA PRIMERA CALEFACCIÓ CENTRAL
ELÈCTRICA DE BAIX CONSUM

CALOR CONFORTABLE

Silenciosa, no resseca l'aire, regula la temperatura amb termostats individual.

CALOR ECONÒMICA

A més del seu consum reduït, la seva capacitat acumulativa manté durant molta estona la calor sense despeses d'electricitat.

CALOR FÀCIL

No cal instal·lació especial, sense obres, ni manteniment, només un endoll de 10A.

CALOR SEGURA

Controlada gràcies a un dispositiu electrònic, garantia durant 10 anys.

TELÈFON D'INFORMACIÓ: 902 10 37 88
TECC. Ap. de correus, 50 - 08812 Les Roquetes (Barcelona)

Espanya

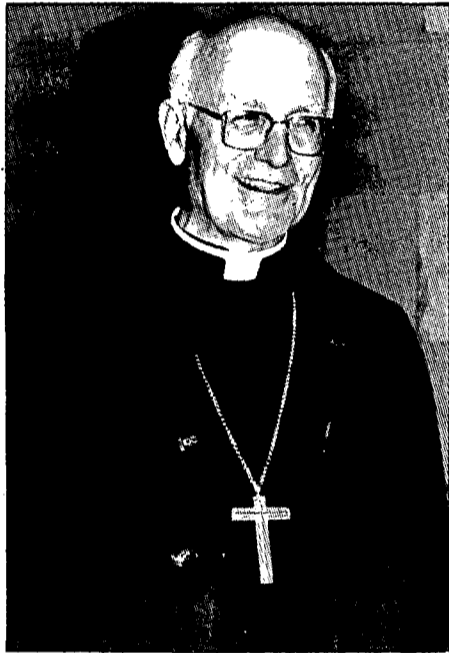
Mons. Yanes demana no equiparar les parelles de fet amb la família

■ L'arquebisbe de Saragossa invoca un major respecte per a les persones d'orientació homosexual

MADRID.— Del 21 al 25 d'abril s'ha celebrat a Madrid l'Assemblea Plenària de l'Episcopat. El president, monsenyor Elías Yanes, es va referir en el seu discurs inaugural al perill que suposa per a la democràcia una falsa concepció de la tolerància i del pluralisme. Monsenyor Yanes també es va oposar a equiparar les parelles de fet i les unions homosexuals amb la família, ja que va considerar que aquesta igualtat resultava molt perjudicial per a la societat.

Els bisbes espanyols es van reunir la setmana passada a Madrid en una de les seves dues cites anuals. Com és habitual, el president de l'episcopat, monsenyor Yanes, va obrir la sessió amb un discurs que va estar centrat en la figura de Jesucrist i en la relació que hi ha entre fe i moral. Elías Yanes va indicar, davant el Gran Jubileu de l'any 2000, la necessitat de preparar-se per una renovació espiritual, que tingui com a fruit «l'enfortiment de la consciència que la fe cristiana porta amb si una profunda exigència i una immensa esperança per a la vida moral». En aquest sentit va recordar les paraules del Papa quan diu que la separació entre fe i moral és «una de les preocupacions pastorals més agudes de l'Església del present». «Separem la moral de la fe —va apuntar— quan oblidem que només per la fe i la gràcia baptismal estem vertaderament capacitats per al bé.»

Elías Yanes va explicar que «la família és l'àmbit en què té lloc la socialització fonamental de les persones. Per això, la família mereix tota l'aten-

Elías Yanes, president de l'Episcopat.

ció i tot el respecte per part de l'Església, de l'Estat i de la societat. No podem deixar de veure amb preocupació certes campanyes i certes iniciatives legals o administratives que tendeixen a desfigurar la imatge i la realitat de la família».

Un altre dels punts afrontats pel prelat saragossà en el seu discurs va ser el projecte de legislació sobre les parelles de fet. Després de reconèixer que aquestes unions sempre han existit, va admetre que «avui, a causa de la gran crisi moral que afecta les nostres societats, n'hi ha més. Les situacions són molt variades i no es pot emetre un judici moral sobre tots els casos».

Més ferma va ser la seva oposició a les unions homosexuals. «No ens pot semblar lícit, en cap cas —va afirmar— que s'equipari jurídicament el que no ha de ser equiparat perquè es tracta de realitats antropològiques i socials molt diverses. En el cas particular de les anomenades "unions homosexuals" —va continuar dient Yanes— el primer que s'ha de dir és que, a diferència de les unions de fet entre un home i una dona, no poden tenir res a veure amb la família, per més que es tracti d'enfosquir les coses recorrent a expressions com "diversos tipus de família" o similars. La família es basa en la unió conjugal que enfonsa les seves arrels en el complement natural que existeix entre home i dona.»

Després, el bisbe va aclarir que ha en la postura de l'Església no hi cap rastre d'animadversió contra els homosexuals. «Que ens oposem decididament a la legitimació d'un mal moral com el comportament homosexual ins-

titucionalitzat no vol dir de cap manera que no tinguem i demanem el major respecte per a les persones d'orientació homosexual, que no han de ser discriminades en els seus drets humans ni, molt menys, vexades en la seva inalienable dignitat humana. Però hem de manifestar amb tanta fermesa com respecte que les lleis no discriminin aquestes persones quan no els reconeixen un dret inexistent al matrimoni d'adopció.»

C.C.

La província eclesiàstica de Pamplona, en via morta

■ Lajos Kada va reconèixer que no es crearà una província eclesiàstica basca

MADRID.— El nunci de Papa a l'Estat espanyol, monsenyor Lajos Kada, va reconèixer la setmana passada davant l'Assemblea Plenària de l'Episcopat que la possible creació d'una província eclesiàstica basca està en via morta. La Santa Seu, va afirmar el nunci, «no creu oportú prendre alguna decisió sobre aquesta qüestió». I va afegir que «si la sola notícia de la modificació de la província eclesiàstica ha causat tant enrenou, mostra que l'assumpte encara no està madur».

Sobre la creació d'una província eclesiàstica basco-navarro-riojana, també es va pronunciar monsenyor Sánchez. El secretari de la conferència episcopal va dir que «tot està una mica adormit amb l'enrenou suscitat per la notícia i se'n tornarà a parlar quan la Santa Seu ho consideri oportú». Va aclarir que la conferència episcopal tan sols és consultada pel Vaticà, però que el veritable pes el tenen els bisbes metropolitans afectats; és a dir, els de Burgos, Saragossa i Pamplona.

C.C.

CENTENARI DE LA MORT DE SANTA TERESA DE JESÚS INFANT

(1897-1997)

Cicle de 7 conferències a «Balmesiana» organitzat per:

FOMENT DE PIETAT
FUNDACIÓ BALMESIANA
FUNDACIÓ CULTURA RELIGIOSA

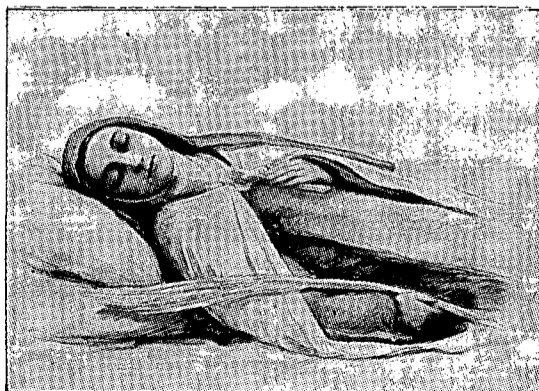
(Abril-maig 1997)

Dia 7 de maig (dimecres)

Santa Teresa de Jesús Infant
i la Mare de Déu

P. JORDI GIL, OCARM.

De la comunitat de PP. Carmelites de la parròquia de Santa Joaquina de Vedruna (Barcelona)

Les conferències tindran lloc a BALMESIANA, carrer de Duran i Bas, 9 i 11, Barcelona, a les 7.30 de la tarda

El Crist ressuscitat i els malalts

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Els malalts en el ministeri de Jesús i dels Apòstols

És significatiu el fet que acompanya tant el ministeri evangelitzador de Jesús com el dels Apòstols: la curació de malalts. En els evangelis, els malalts estan presents gairebé en permanència en totes les predicacions, i els miracles de Jesús el tenen com a objecte preferent: el paralític de Cafarnaüm i el de la piscina de Jerusalem, els leprosos, els cecs, els sordmuts... Finalment, els malalts que han arribat a la mort: Llätzer.

En els Fets dels Apòstols, la figura de Pere és gairebé una repetició de la de Jesús de Natzaret en aquest sentit: el paralític de la Porta Bonica, els malalts posats a la vora de Pere perquè la seva ombra els protegeixi... Quan l'Evangeli arriba a Samaria, i Pere visita les Esglésies, comença altra vegada la guarició dels malalts: «Eneas, Jesucrist et salva!»

El signe de la Pasqua

Entre el ministeri de Jesús de Natzaret i el ministeri apostòlic hi ha el misteri de la Pasqua: el servent maltractat, ferit, humiliat, ple de nafres, és

glorificat a la dreta del Pare, tal com li correspon al Fill de Déu. Amb l'autoritat plena que li ha estat donada, Ell envia els seus apòstols a predicar l'Evangeli, i anuncia els signes que acompanyaran als qui creuen: posaran les mans sobre els malalts, i es posaran bons... En aquesta perspectiva adquireix una dimensió lluminosa tot el que es refereix a l'atenció dels malalts en l'Església. El cos glorificat de Jesús és el terme que supera la debilitat corporal de la situació terrena present. La debilitat del malalt està cridada a participar de la glòria de la resurrecció. És el que diu sant Pau als cristians de Filippos: «Crist transformarà el nostre pobre cos per la força del seu cos gloriós» (Fil 3:21). Les guaricions de l'Evangeli anuncien alhora la resurrecció de Crist i la transformació de tot l'home per la salvació de Déu.

Apropar-se als malalts

Quan hom visita un hospital, o s'entra a la casa d'un malalt o d'una persona que està incapacitada per portar una vida normal, experimenta l'evidència d'una realitat que habitualment no s'afronta en el treball quotidià: la quan-

titat de persones que sofreixen personalment o per la proximitat dels malalts (familiars, amics...).

Tot d'una, el món de la malaltia sorgeix a la nostra presència, oferint-nos —desafiant-nos, gairebé— una actitud d'acolliment, de comprensió, de solidaritat en el sofriment. Sorgeix el desig de veure restablerta aquella persona, i consolats els qui l'envolten. I, amb aquesta reacció, la pregària de la fe que creu fermament en la bondat i en l'amor de Déu.

D'aquesta reacció, i en aquest context, la Unció dels malalts rep tota la seva coherència antropològica, així com rep de la Pasqua de Crist i de l'acció de l'Esperit la seva identitat sacramental. ¿Què és, en efecte, la Unció dels malalts, sinó l'apropament del Senyor ressuscitat, el gran Amic i Metge del cos i de l'ànima, que dóna eficaçment al cristià malalt o en debilitat l'alleujament que ve de l'Esperit Sant, i li anuncia la salvació en el cos i en l'esperit, moltes vegades fins i tot amb efectes visibles?

Tots els sagraments són signes pasquals, puix tots celebren el mateix misteri de Crist, i d'ell deriven la seva força: l'operació de l'Esperit Sant.

Cadascun dels sagraments, però, ho fa a través del signe peculiar, que correspon a la seva identitat dins del septenari. La Unció dels malalts ha estat situada pel Catecisme de l'Església catòlica com sagrament de «guarició». Tanmateix hi ha encara molta distància entre el que és coherent amb el sentit del sagrament i el que de fet es practica i es viu. Algunes vegades, perquè els veritaders malalts no arriben a rebre en temps oportú aquesta visita guaridora en profunditat; altres vegades, en canvi, perquè els qui són ungits no estan encara en una situació que correspongui al sagrament i aquest pot semblar que entra més aviat en l'àmbit de la prevenció de les malalties.

La pregària de l'Església per als malalts és perquè tornin amb salut a la comunitat. El compromís dels qui preguem en aquest sentit és el de fer viable aquest desig apropant-nos als malalts com a comunitat cristiana. Em sembla un deure testimoniar que una de les realitats més vives que puc observar en les parròquies, durant la visita pastoral, és aquesta de la visita als malalts, tant per part dels preveres i dels diaques com per part dels laics, amb una gran generositat en tots els casos.

La Bíblia
a l'abast

Del do de Déu, al manament de l'amor

(1Jo 4:7-10)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

«Déu és amor»

Aquesta afirmació ens ofereix una de les definicions de Déu més acostades a la seva realitat. «Déu és amor» (v. 8b) té la força reveladora de l'autèntica Bona Nova. Enmig de l'ambient enrarit del món del desamor, la revelació del Déu-amor és un raig d'aire sa que ens fa respirar a ple pulmó i ens salva de l'asfíxia. A partir d'aquesta definició de Déu, l'esperança no se'ns mostra solament possible, sinó que ens és assenyada com la gran realitat en què cal que es mogui la humanitat dels temps nous instaurats per Jesucrist. Tot el que podem predicar de Déu —és la Veritat, l'Omnipotent, la Justícia, el Tot-Altre, l'Immanent...— no és res més que el marc magnífic que fa ressaltar l'essència més profunda de Déu. «L'amor és això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ha estat el primer d'estimar-nos, tant, que ha enviat el seu Fill únic com a víctima propi-

ciatòria pels nostres pecats» (v. 10). Som el que som —més encara: sols podem ser-ho— gràcies a la seva iniciativa, que ell mateix ha fet realitat, en donar-se'ns en el Fill. Tot és gràcia, doncs, començant per la seva revelació. «Hem vist clarament l'amor que Déu ens té quan ell ha enviat al món el seu Fill únic, perquè visquem gràcies a ell» (v. 9).

Així com hi ha una revelació que ens mostra Déu tal com és en relació a nosaltres, també n'hi ha una altra del que som nosaltres com a cristians —deixebles de Jesús— de cara als germans, de cara a Déu i de cara a la nostra pròpia sinceritat. «Tothom qui estima és fill de Déu: ha nascut d'ell i el coneix» (v. 7b). Aquest coneixement, més que intel·lectual —que també ho és—, és un coneixement vivencial. El que s'adquireix amb el tracte personal, íntim, personalitzador. El cristià, doncs, ha de demostrar allò que és —o allò que no és, per més que ho afirmi verbalment— a

través de la seva similitud amb Déu. I aquesta similitud és la seva capacitat d'estimar i, fins i tot, amb totes les limitacions pròpies del seu ser criatura, la seva capacitat d'esdevenir amor. O sigui, fer d'acord amb la seva mesura humana, allò que Déu és i fa en la seva omnipotència divina: lliurar-se de ple als altres. Per això el testimoniatge privilegiat de la veritat i sinceritat de la fe, és i ha estat sempre la caritat. I, si testimoniatge es diu martiri, entendrem que la fe viscuda fins a les darreres conseqüències, sigui creu, lliurament de la vida —de cop, o al llarg del temps— per arribar a la resurrecció, el ple i vivencial coneixement —i confessió, doncs— de Déu. «Els qui no estimen no coneixen Déu —per més doctrina que sàpiguen o diguin—, perquè Déu és amor» de fet i en acte (v. 8). Déu no és cap teoria ni cap ideologia: Déu és vida.

Els camins de la salvació de Déu són els camins de l'amor. I aquí, com en el

traçat de les nostres rutes de circulació, hi ha de tot: des de les grans autopistes —lliures, però, de peatge, ja que són gràcia: gratuïtes, doncs—, fins a les tresqueres de muntanya en lluita contínua i desigual contra l'embarbissament que dificulta el pas i arriba a desdibuixar-ne el recorregut. És allò de *on hi ha caritat i amor, allí hi ha Déu*, de l'himne litúrgic. O el tot és camí, *tot és drecera... si ens donem la mà*, del poeta. «Estimats meus, hem d'estimar-nos els uns als altres, perquè l'amor ve de Déu» (v. 7a). Deseganyem-nos, per al cristià aquest principi no sols és el manament, sinó que és la gran llum que ha d'il·luminar tota la nostra actuació i la força que ha d'impulsar la nostra acció pastoral. Perquè, no ho oblidem, imatges de Déu com som, hem de seguir els seus passos: ell ens ha manat que ens estiméssim, després que ell ens ha estimat i s'ha lliurat plenament a nosaltres. El manament de l'amor es fonamenta, i n'és l'expressió, en el do de Déu.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial II)

Temps de Pasqua (Salteri: setmana 2)

MAIG

4. Diumenge

VI de Pasqua. Blanc. Lectures: Fets 10:25-26,34-35,44-48 / Salm 97 / 1 Joan 4:7-10 / Joan 15:9-17

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Silvà, b. mr.; Venèri, b.; Paulí i Florià, mrs.; Santa Pelagia, vg. mr.

Festa Major: a Amer, Castelladral, Cerdanyola del Vallès, Lavern, Montagut, Sant Jordi de Cercs, els Torms i Torrelameu.

5. Dilluns

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 16:11-15 / Salm 149 / Joan 15:26-16:4a

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Jovinià, lec. mr.; Teodor, Nicet i Geronci, bs.; Àngel de Massaccio, prev. mr.; Santes Irene i Crescenciana, mrs.

Festa Major: a Sant Quintí de Mediona.

6. Dimarts

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 16-22-34 / Salm 137 / Joan 15:5-1

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Joan, apòstol i evangelista, ante Portam Latinam. Sants Domènec Savio, cfr.; Evodi, b. mr.; Protògenes i Eadbert, bs.; Santes, Beneta, vg.; Judit, mr.

Festa Major: a Porrera.

7. Dimecres

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 17:15,22-19:1 / Salm 148 / Joan 16:12-15

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Quadrat, Sixte i Eovald (Hou), mrs.; Santa Eufrosina, vg.; Beata Gisela, vg.

Festa Major: a Biure d'Empordà.

8. Dijous

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 18:1-8 / Salm 97 / Joan 16:16-20

ALTRES CELEBRACIONS: Maria Mitjancera de totes les gràcies. La Mare de Déu de Pompeia. La Mare de Déu del Toro (a Menorca). L'Aparició de Sant Miquel Arcàngel. Sants Bonifaci IV i Benet II, p.p.; Vir, b.; Eladi, b.

9. Divendres

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 18:9-18 / Salm 46 / Joan 16:20-23a

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Geronci, b.; Hermas, cfr.; Nicolau Albergati, cartoixà, b. i card.

Festa Major: a Albatàrrec, el Poal, la Sènia, Santa Bàrbara i Torres de Segre.

10. Dissabte

Sant Joan d'Àvila (MO). Blanc. Lectures: Fets 18:23-28 / Salm 46 / Joan 16:23b-28

ALTRES CELEBRACIONS: La Mare de Déu dels Desemparats. Sants, Antoní, arq.; Gordià i Epímac, mrs.; Job, profeta; Palmaci, cònsul, mr.; Filadelf, mr.; Santes, Blanda, mr.; Beatriu, vg.

Festa Major: a Bell-lloc d'Urgell, Vallfogona de Balaguer i Vallverd.

Lectures bíbliques

Diumenge VI de Pasqua
(Cicle B)

Lectura primera

Ac 10:25-26,34-35,44-48

*El do de l'Esperit Sant ha estat vessat
fins i tot sobre els qui no són jueus*

Lectura dels Fets dels Apòstols

Així que Pere entrà, Corneli sortí a rebre'l i es prosternà als seus peus. Pere el feu aixecar dient-li: «Posa't dret, que jo sóc home igual que tu.» Llavors Pere prengué la paraula i digué: «Ara veig de veritat que Déu no fa diferències a favor d'uns o altres; Déu acull tothom qui creu en ell i fa el bé, dé qualsevol nacionalitat que sigui.» Mentre Pere deia això, l'Esperit Sant vingué sobre tots els qui escoltaven la seva predicació. Els jueus creients que havien vingut amb Pere s'estranyaren molt en veure que el do de l'Esperit Sant era vessat fins i tot sobre els qui no eren jueus. De fet, els sentien parlar en llenguatges misteriosos i proclamar les grandeses de Déu. Llavors Pere digué: «Qui pot excloure de l'aigua del baptisme aquests que han rebut l'Esperit Sant igual que nosaltres?» Tot seguit manà que els bategessin en nom de Jesucrist. Després li pregaren que es quedés amb ells uns quants dies.

Salm responsorial 97:1,2-3a,3cd-4 (R.: 3)

Canteu al Senyor un càntic nou:

ha fet obres prodigioses,
la seva dreta i el seu braç sagrat
han sortit victoriosos.

R. El Senyor ha revelat la seva ajuda,
i els pobles contemplen la salvació.
O bé: Al-leluia.

El Senyor ha revelat la seva ajuda,
i els pobles contemplen la salvació.
L'ha mogut l'amor que ell guarda
fidelment
a la casa d'Israel. R.

Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra,
la salvació del nostre Déu.

Aclameu el Senyor arreu de la Terra,
esclateu en cants i en crits d'alegria. R.

Lectura segona 1Jo 4:7-10

Déu és amor.

Lectura de la primera carta de sant Joan

Estimats meus, hem d'estimar-nos els uns als altres, perquè l'amor ve de Déu. Tothom qui estima és fill de Déu: ha nascut d'ell i el coneix. Els qui no estimen no coneixen Déu, perquè Déu és amor.

Hem vist clarament l'amor que Déu ens té quan ell ha enviat al món el seu Fill únic, perquè visquem gràcies a ell. L'amor és això: no som nosaltres qui ens hem avançat a estimar Déu; ell ha estat el primer d'estimar-nos, tant, que ha enviat el seu Fill com a víctima propiciatòria pels nostres pecats.

Al-leluia Jo 14:23

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules, diu el Senyor; el meu Pare l'estimarà, i vindrem a fer estada en ell.

Evangeli Jo 15:9-17

*Ningú no té un amor més gran
que el qui dona la vida pels seus amics*

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Jo us estimo tal com el Pare m'estima. Manteniu-vos en l'amor que us tinc. Si observeu els meus manaments, us mantindreu en l'amor que us tinc, com jo també observo els manaments del meu Pare i em mantinc en l'amor que em té. Us he dit tot això perquè tingueu l'alegria que jo tinc, una alegria ben plena. El meu manament és que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics. Vosaltres sou els meus amics si feu el que jo us mando. Ja no us dic servents, perquè el servent no sap què fa el seu amo. A vosaltres us he dit amics, perquè us he fet saber tot allò que he sentit del meu Pare. No sou vosaltres, els qui m'heu escollit. Sóc jo qui us he escollit per confiar-vos la missió d'anar per tot arreu i donar fruit, un fruit que durarà per sempre. I el Pare us concedirà tot allò que demanareu en nom meu. Això us mando: que us estimeu els uns als altres.»

La prosperitat dels dolents

Joan Guiteras i Vilanova

La prosperitat dels dolents no és una realitat banal. Sovint pot esdevenir una temptació. El salm 36(37) ja planteja aquesta qüestió. La qual cosa significa que el problema no és nou. La constatació prossegueix encara: «He vist un malvat que triomfava i prosperava com un cedre frondós.» Maldat i prosperitat, en aquest món, no són termes necessàriament contradictoris. L'experiència ho testimonia. No cal, doncs, discutir-ho més.

Els bons i honrats, davant «el goig dels dolents», poden sentir enveja dels «qui es porten malament». Apareix la temptació de si val la pena prosseguir en el camí del bé. La bondat no serà una afany inútil? Dir que la justícia es realitzarà en la vida eterna, ¿no és ajornar el problema o, tal vegada, tirar una cortina de fum per a la simple resignació dels bons i honestos?

No podem reaccionar de seguida sobre qualsevol impressió provinent de l'exterior. Tots sabem que la felicitat total és aparent i que també una

existència superficial i perversa coneix moltes inquietuds i frustracions amargues. Som capaços d'entreure aquest fet per les clivelles de la vida dels injustos. Però el fet del gaudi immediat ens pot obsessionar i ofuscar.

Ho veiem i ens ho han dit: la prosperitat és breu, la riquesa no és una bona peanya per sustentar-hi la vida, la felicitat desapareix com l'herbei... Cal superar l'infantilisme que el posseir és la màxima font de l'alegria. És molt més valuós tenir en el cor la Llei de Déu, seguir les seves rutes i practicar la caritat. En això radiquen la pau i la seguretat. Cert? Sí, perquè Déu estima la justícia. El nostre Déu també afaforeix els oprimits. La història de la salvació ho garanteix. Ho proclamen Josep d'Egipte, els hebreus explotats i malmenjats que fan maons a prop del Nil, la mare de Samuel, la viuda de Serepta, els profetes occits tots a Jerusalem, els pastors de Betlem, els ancians Simeó i Anna, tots els malalts i pecadors guarits per Jesús durant la seva missió per la

Gàlilea i la Judea... I la munió de sants del Nou Testament.

He de confessar al lector que aquest salm m'ha interessat especialment pels versets 5 i 6: «Encomana al Senyor els teus camins; / confia en ell, deixa'l fer; / farà que brilli com la llum el teu dret, / la teva raó, com el sol de migdia.» El creient ha de confiar en el Senyor i posar en ell —lluny de tota enveja o recança— la més absoluta confiança. La nostra vida està en les mans de Déu i, per tant, ben aferrada. Sentir-se mogut pels seus manaments és bo i fer el bé és necessari. La felicitat rau en el Senyor i l'opulència —per més que ens enlluerni— no pot fonamentar ni la dignitat ni suplir els dons de Déu.

Déu no tanca mai cap porta als seus amics. Encomanem-li els nostres camins, confiïm en Ell i deixem-lo fer. Ell prou sap el que fa. I tot ho fa per al nostre bé. Mirant la creu de Crist, obtenim la claror i la força de superar les seduccions i les injustícies.

saber escoltar

Homes poderosos i vides desencaminades

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

Hi ha un mètode, molt lloable i profitós, que consisteix a buscar la llum en la Bíblia per a les situacions concretes que ens toca viure. El sistema és legítim i positiu, i les conclusions que es poden treure, encertades. Però si només se segueix aquest mètode, la concepció de la vida, la visió del que passa cada dia, els projectes de futur es poden fer petits i l'ànima pot patir un raquitisme espiritual.

El procediment contrari, el que reflecteixen aquests articles meus, també té els seus inconvenients, però l'avantatge rau en què hom, des del coneixement de la Paraula de Déu, descobreix actituds personals i visions pròpies, que li permeten jutjar una realitat que d'una altra manera s'escaparia de la seva percepció. Ho he dit moltes vegades, al marge de la lectura diària, cada dia lleigeixo la Bíblia, ja vaig per la cinquena i de

cap a peus. I quan no hi penso, en un passatge ben llunyà a la nostra realitat actual, m'adono que hi ha la clau per a la interpretació de despropòsits o encerts, d'errors o vicis, dels que fins aleshores no n'era conscient.

Un exemple de fa pocs dies. Llegeixo un passatge. A l'època en què el poble hebreu estava dividit, entre els anys 796 i 781 aC, el rei del sud, el que conservava la legitimitat de les promeses fetes a David, que es deia Amasies, convençut que per consolidar el seu poder havia de lluitar contra els seiries, gent que vivia a l'est, recluta un exèrcit entre el seu poble. Per assegurar-se el triomf, crida mercenaris del regne del nord, als quals paga a l'avançada cent denaris de plata.

Entre aquestes trifulgues un profeta li adverteix que l'aliança li podia semblar efectiva, però que a Déu no

li agradava. Que Yahveh volia una confiança absoluta en Ell, sense embolics. Amasies està d'acord, se'n va a la guerra i triomfa. Després fa justícia d'una manera terrible i inacceptable per als nostres principis, però molt adient a l'època, agafa els soldats enemics i els llança des de dalt d'una muntanya.

El triomf li puja al cap, i d'una manera imprudent, introdueix i accepta al seu regne els déus pagans propis dels que havia vençut. Un altre profeta li recrimina la seva manera d'actuar. El rei s'enfada i li pregunta perquè vol fer el titella, li diu que el deixi en pau, que ja sap com s'ha de comportar. Els profetes sempre són incòmodes i, sovint, vulnerables, però el temps els dona la raó. El monarca, satisfet, i amb un gran orgull, emprèn batalles inútils i desencaminades que el porten al fracàs total i, per últim, a la mort a Lakis,

lluny de Jesuralem.

Quan hom llegeix aquesta història, pensa i es pregunta: ¿No hi ha gent a l'Església i, fins i tot, «gent d'Església», que amalgama professions de fe externa amb ideologies i projectes que n'estan al marge, potser no en contra, però que dilueixen, que són llast que enterboleix i, a vegades, ralentitza el progrés de l'evangelització? ¿No hi ha gent que dedica massa energies en aquests plans, que poden ser molt legítims per a altres persones, però no per a ell? ¿No serà l'esterilitat, i potser el fracàs, la conseqüència d'aquestes determinacions? ¿Envair terrenys aliens, entestar-se en ideals encarregats a altres institucions, no conduiran a sorres movidisses, que impediran qualsevol avenç?

La història d'Amasies es relata al capítol 25 del segon llibre de les Cròniques.

retrats bíblics
intencionats

Oreig

pàgina catequètica per a nois i noies

Amics de Déu

Sant Felip i Sant Jaume el Menor, apòstols, 3 de maig

Tots dos van caminar amb el Crist pels camins de Galilea i l'Esperit Sant va il·luminar els seus cors. Sembla que Felip nasqué a Betsaida, a la vora del llac de Tiberíades, i que es va trobar amb Jesús quan, acompanyat d'Andreu, Joan i Pere, retornava a Galilea després d'haver predicat a la regió del Jordà. En llegir l'Evangeli, el veiem participar activament en l'escena de la multiplicació dels pans i els peixos. També en l'Última Cena digué al Senyor: «Mostreu-nos el Pare i en tenim prou.»

—«Qui em veu a mi veu el Pare» —respongué Jesús.

Un cop el Senyor va pujar al Cel anaren per tot arreu predicant amb entusiasme la Bona Notícia de la salvació i van donar testimoniatge de Jesucrist amb la seva sang. Felip va morir lligat en una creu l'1 de maig de l'any 54, mentre que Jaume fou apedregat per ordre del gran sacerdot Anàs II vuit anys més tard.

Uns anys abans, Jaume havia escrit una carta que tenim al Nou Testament; en ella exhorta els cristians a l'amor fratern. Ens diu que la fe sense obres és morta i recomana que siguin evitats els pecats de murmuració i fa advertiments seriosos als rics que han adquirit injustament llurs riqueses.

El Concili de Trento considera sant Jaume com el gran herald del sagrament de la Unció dels malalts per haver escrit a la seva carta: «¿Teniu algun malalt entre vosaltres? Crideu els preveres, que preguin per ell i l'ungeixin en el nom del Senyor, serà salvat i se li perdonaran els pecats» (Jm 5, 13-15).

Fem Catequesi

El sisè manament de la Llei de Déu

No cometis actes impurs

Ha estat Déu qui va crear el primer home i la primera dona i els uní en matrimoni a fi que s'estimessin i, com a fruit del seu amor, nasquessin els fills i així s'anés poblant la terra (Gènesi 1, 27-28 i 2, 18-14). El matrimoni és l'únic camí volgut per Déu per a l'encontre sexual entre l'home i la dona.

Quan ens trobem, pel carrer, a l'autobús o al tren amb una senyora que està esperant un fill, hem de pensar que al seu ventre s'està formant una nova vida humana i que li hem de tenir un gran respecte i l'hem d'ajudar: oferint-li el seient, donant-li la mà per pujar o baixar...

La formació d'un nou ésser humà és una obra tan important que Déu vol que tractem amb un respecte especial i amb delicadesa els òrgans que serveixen per realitzar-la, que són els òrgans sexuals. Hem de tenir aquest respecte i aquesta delicadesa tant amb nosaltres mateixos com amb els altres. Quan es fa així, es compleix el sisè manament de la Llei de Déu, es viu la virtut de la puresa i es reconeix la sexualitat com a do de Déu al servei de l'amor.

En canvi, quan no s'usa la sexualitat com cal, llavors es fan actes impurs, es destrossa aquest tresor que ens ha regalat Déu i es fa un acte d'egoïsme.

El sisè manament ens mena a valorar la sexualitat com un dels dons més grans que Déu ens ha donat, i ens ajuda a orientar la seva maduració de manera que constitueixi una força per al nostre creixement com a persones.

Pels camins de la Bíblia

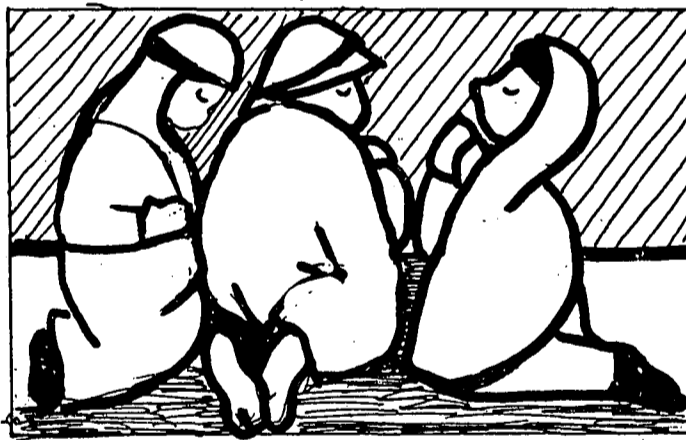
Judit. Victòria dels israelites

Judit, de lluny estant, va dir als que feien guàrdia a Betúlia: «Obriu, obriu la porta. Déu és amb nosaltres per obrar encara coses grans a Israel, contra els enemics, tal com avui ha fet.»

De seguida anaren a buscar els ancians. No s'esperaven que ella vingués. Van obrir la porta i ella els digué: «Lloeu Déu, lloeu-lo, que no ha apartat la seva misericòrdia de la casa d'Israel, sinó que ha esclafat els nostres enemics aquesta nit per la meua mà.»

Aleshores tragué el cap de la bossa, els el mostrà i digué: «Mireu el cap d'Holofernes. El Senyor l'ha ferit per la mà d'una dona.»

Ozies exclamà: «Ets beneïda, filla, pel Déu Altíssim, més que totes les dones de la terra, i beneït el Senyor Déu, que t'ha conduït amb èxit a tallar el cap del qui manava els nostres enemics. Perquè l'esperança que has tingut no s'allunyarà dels cors dels homes que recordaran la força de Déu per sempre més.»

Mireu Holofernes per terra, sense cap!»

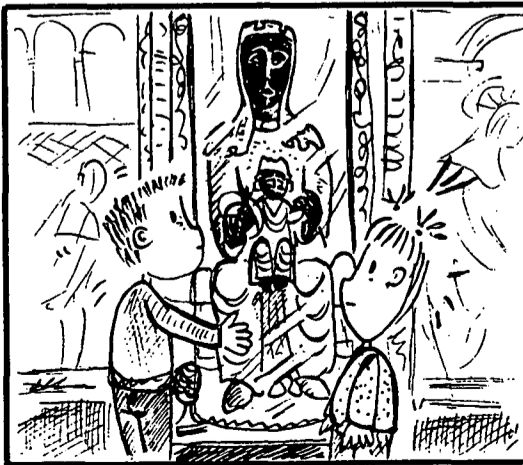
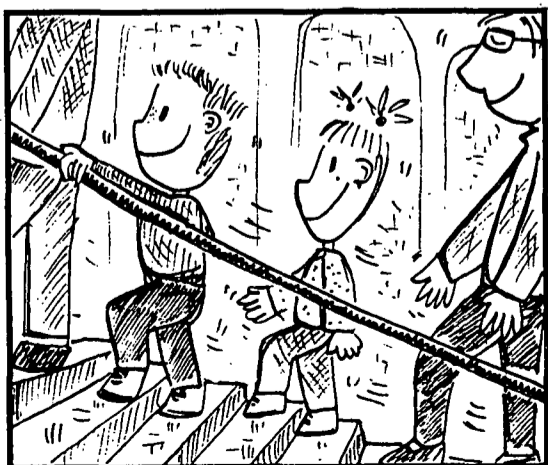
Quan els oficials van sentir aquestes paraules els va entrar tanta por que fugiren a la desbandada per tots els camins de la muntanya i de la plana.

El poble d'Israel fou testimoni que Déu actua a través de mitjans que no són poderosos segons els homes.

De seguida que va apuntar l'alba van sortir cap als camins. Quan els assiris els van veure ho avisaren als seus oficials. L'oficial en cap va trucar a la tenda però no va contestar ningú. Va entrar al dormitori i va trobar Holofernes mort. Corrent cap a la multitud va cridar: «Una dona sola dels hebreus ha omplert de vergonya la casa del rei.

L'Oriol i la Laia

per Xesc

Nous horitzons per als disminuïts físics i la gent gran

■ La Fundació Suport de Mataró té diversos programes per ajudar aquests col·lectius

La Fundació Suport, privada i sense ànim de lucre, es va crear el 2 de març de 1995 per oferir diversos serveis de tipus social i cultural per a disminuïts físics, persones grans i famílies amb malalts d'Alzheimer. Mitjançant cursos de formació i d'animació en residències, volen millorar la qualitat de vida d'aquestes persones que tenen disminuïdes les seves capacitats.

La Fundació Suport afereix un programa per a totes les persones amb alguna disminució física, que tenen ganes d'aprendre però s'han trobat amb algun impediment per estudiar. La fundació ha organitzat quatre tallers, gestionats per les Llars de l'amistat Chesire i pel Grup d'Invàlids de Mataró i el Maresme, que tenen un curs bàsic d'alfabetització per facilitar els aprenentatges de la lectura i de l'escriptura, també imparteixen un curs fonamental de català d'acord amb el programa de Formació d'Adults de la Generalitat, un taller de labors, i el que té més èxit de tots, un taller de literatura. «Els alumnes descobreixen un món nou per a ells, poden adquirir uns coneixements que els seran molt útils per millorar el seu estat general de discapacitació i integrar-se més en la societat», afirma Montserrat Blanchart, gerent de Suport.

Les classes, amb un nombre reduït de participants, són impartides per professionals, tots ells voluntaris.

Programa d'animació per a residències

Un altre camp que abarca aquesta obra social és l'atenció a persones grans. Tenen un programa d'assistència auxiliar domiciliària per a malalts i impedits que du a terme un servei

tècnic, encapçalat per una assistenta social, però sempre amb el suport dels voluntaris que «són els que donen vida a totes les nostres activitats, comenta Blanchart. Un altre dels programes que té més èxit és el d'animació per a

gran no visqui tancada en el seu entorn i es relacioni amb els altres. «Més enllà dels aspectes sanitaris o físics, intentem que els directors de les residències siguin sensibles a les necessitats psicològiques i afectives de l'avi», explica Montserrat Blanchart. El programa té diversos continguts segons les estacions de l'any. Per exemple, el mes de maig promouran unes converses sobre el món del treball, i unes altres sobre la maternitat o paternitat dels residents. També s'han programat algunes sortides al bosc per recollir herbes medici-

per conèixer Catalunya, o visites a llocs d'interès cultural. Per al curs vinent estan preparant unes sortides per als disminuïts físics al Museu d'Història de Catalunya. «No t'adones de les dificultats que té una persona per desplaçar-se amb cadira de rodes i superar les barreres arquitectòniques fins que no surts amb ells», comenta Montserrat, que, tot i els entrebancs, pensa que s'han de promoure les activitats adreçades a aquests col·lectius, que són «els que més ho necessiten».

Atenció als malalts d'Alzheimer

El darrer programa que tenen en marxa és per a les famílies amb malalts d'Alzheimer, «perquè en molts casos se'n senten víctimes i s'ho passen molt malament». Els familiars es poden beneficiar dels cursos per a impedits a domicili, i també reben informació i assessorament sobre la malaltia i els recursos existents. A més, la fundació promou l'assistència domiciliària amb treballadors familiars, equip tècnic de suport i voluntariat, que «són de gran ajut perquè el malalt se senti acompanyat», diu Montserrat. Suport col·labora amb AFAC- Maresme per a familiars i malalts d'Alzheimer, i actualment intenta esbrinar quants d'aquests malalts hi ha a les residències del Maresme amb l'objectiu de contactar amb els seus familiars perquè es beneficiïn dels programes de la fundació.

Glòria Carrizosa

Els disminuïts físics participen en diversos tallers de formació.

residències geriàtriques i centres de dia. «Són llocs petits que atenen entre 25 i 40 persones, i no disposen de prou recursos per mantenir un servei d'aquestes característiques», diu la gerent de la fundació quan explica la feina que duen a terme. Hi ha un equip tècnic format per un psicòleg, un fisioterapeuta i un professor, que són els que programen les activitats. El voluntari són els encarregats d'obrir la residència al món exterior, perquè la gent

nals i es faran exercicis de cant i de ball segons les festivitats del calendari.

Per altra banda, la fundació també organitza diversos cursos i tallers per a familiars i cuidadors de malalts enllitats. «Són molt pràctics perquè s'ensenya com agafar el malalt sense acabar amb un problema d'esquena, o l'alimentació que se'ls ha de donar, etc.», diu la gerent de Suport. Altres activitats van més orientades als voluntaris o treballadors, com per exemple estades

FUNDACIÓ SUPORT
C/ SANT JOSEP, 21, 1R
08301 MATARÓ
TEL. 790 74 86

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incaVoli

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

«L'únic que no podem perdre és allò que hem donat»

■ El marista Lluís Serra, testimoni de la riquesa d'esperit que posseeixen els més pobres

Lluís Serra es dedica al món educatiu i a investigar el camp de la psicologia per potenciar el creixement personal i millorar les relacions interpersonals, especialment a través de l'Enneagrama, unes tècniques per analitzar la tipologia de la personalitat. Ha estat vinculat a iniciatives socials al barri de Ciutat Vella de Barcelona. L'últim projecte en què ha participat és la fundació Pobles del Món, una organització no governa-

mental per al desenvolupament, que pretén ajudar solidàriament el poble malgaix. Aquest projecte neix arran d'un viatge de cooperació, en un camp de treball intercongregacional amb l'Associació Akamasoa, que va fer a Madagascar l'estiu del 1993. Recentment ha publicat *El coratge navega mar endins*, que recull les seves vivències al camp de treball d'Antananarivo. Una obra colpidora amb un llenguatge àgil i fresc.

—Com va néixer la Fundació d'Akamasoa?

—A finals dels anys vuitanta, el sud de Madagascar és va veure afectat per una greu sequera i el paludisme. Molta gent va fugir d'aquestes condicions difícils caminant cap al nord. Un bon grup, en arribar a Antananarivo, la capital, es va quedar a viure al carrer. Menjaven les escombraries, dormien al ras, bevien alcohol i es prostituïen davant de la impotència de trobar unes condicions per poder viure amb dignitat. Lamentablement, la policia els va començar a demanar la documentació i no els la va retornar perquè la van cremar. Dies després, uns altres policies els van demanar la documentació i, com que no la tenien, els van deportar amb camions a prop dels abocadors d'escombraries de la ciutat, a uns vuit quilòmetres. Cada dia morien 10 o 12 nens i algun adult. En assabentar-se d'aquesta situació infrahumana, Pedro Pablo Opeka, un religiós argentí de Sant Vicenç de Paül, va esgarriar-se tant que va creure que havia de donar una solució a aquest problema. Aleshores, va crear l'Associació Akamasoa, que en malgaix vol dir *bons amics*, amb l'ajuda de nois i noies malgaixos. A partir d'aquí, el projecte ha esdevingut cada vegada més gran i actualment aplega unes 15.000 persones que han d'acceptar tres condicions: treballar, fer que els seus fills vagin a l'escola i respectar les normes de la comunitat. L'Associació funciona amb un sistema d'autogovern.

És el millor projecte social que he

Lluís Serra, al camp de treball d'Antananarivo.

conegut de manera directa o indirecta, perquè ho integra tot. La persona recupera la seva dignitat mitjançant el treball i hi ha la possibilitat d'educar els fills. En resum, és una forma d'integració social amb persones desestructurades de la societat per condicions de vida difícils.

—Com va sorgir el projecte d'escriure *El coratge navega mar endins*?

—Cada nit, quan estava a Madagascar el 1993, abans d'anar a dormir, escrivia unes notes personals, unes petites reflexions, uns petits flaixos del que vivia cada dia. En total van arribar a ser cent escrits. No pretenia fer un llibre però l'Editorial STJ va decidir publicar-los. Em sembla interessant perquè pot fer arribar a la gent un pro-

jecte que mereix tot el suport possible.

—Hi ha alguna situació que l'hagi colpit?

—L'experiència que més m'ha impressionat és veure la lluita que tenien uns nens i un ramat de porcs quan els camions havien descarregat les escombraries a un abocador de Tana (Antananarivo), per aconseguir les deixalles. És un dels impactes més brutals que he rebut contra la sensibilitat i la racionalitat humanes. En aquelles muntanyes d'escombraries, també hi fan túnels per trobar plàstics, ferros i materials per vendre. Quan vaig anar a l'abocador d'Antananarivo, que és als afores de la ciutat, tot circulant per la carretera vaig veure un esplèndid camp de golf on jugaven uns blancs impecablement vestits.

A partir d'un article que vaig escriure sobre la realitat de Madagascar, un equip del programa *Pueblo de Dios*, de La 2 de Televisió Espanyola, es va interessar pel tema i va anar a aquest país a gravar dos reportatges, que s'han emès per la petita pantalla.

—Quin missatge dóna des del seu llibre?

—*El coratge navega mar endins* pretén ser una crida a la solidaritat entre els pobles i les persones. Cal dir que el poble malgaix em va enamorar i encantar des del primer moment. El poblat on estava és un esclat de vida ple de nens.

La gran illa vermella

Els primers pobladors de la República Malgaixa a l'illa de Madagascar van arribar-hi fa uns mil-cinc cents anys, procedents de les illes del sud-est asiàtic. El color de l'argila dels camps ha fet que es conegui Madagascar com la gran illa vermella. L'espai dedicat a l'agricultura i les plantacions d'arròs va reduint la selva verge.

És la quarta illa més gran del món i té una extensió gairebé equiparable a la Península Ibèrica. A principis d'aquesta dècada, la seva població arribava als 12 milions d'habitants, distribuïts en unes vint tribus. Les llengües oficials són el malgaix i el francès. Animistes (47%), catòlics (26%) i protestants (22%) dibuixen el panorama religiós. L'esperança de vida assoleix poc més de 50 anys. El 1987, la renda per càpita era de 210 \$ i, actualment, encara és més baixa. A l'Estat espanyol, la despesa anual per habitant en joc (loteria, etc.), el 1990, era bastant més del doble de la renda per càpita malgaix.

Però, malgrat que en aquest llogarret tots treballen moltes hores al dia, necessiten suport econòmic perquè ni ells ni el seu país són autosuficients. Un amic de Madrid em deia amb humor i ironia: «Som tan pobres que només tenim diners.» Això que tenim és el que allà necessiten. En aquest moment s'està creant una organització no governamental per al desenvolupament amb l'objectiu de donar suport al projecte malgaix d'Akamasoa, que es dirà Pobles del Món. Si algú vol col·laborar amb nosaltres pot trucar al 490 20 05 (de 17.00 a 19.00), o bé, adreçar-se a SED (Solidaritat, Educació i Desenvolupament), al c/ Vallespir, 162 - 08014 Barcelona. Crec que l'únic que no podem perdre mai és allò que hem donat.

Marta Puyol Montserrat

URQUINAONA
LIBRERIA

ROGER DE LIÚRIA, 4
TEL. 318 18 96
08010 BARCELONA

- Llibres religiosos, formatius, infantils, diversos...
- Papereria i material d'oficina
- Impressos de difusió catòlica
- Material escolar

SERVEI A DOMICILI I CONTRA REEMBORS

Les II Jornades cristianes per la Insubmissió són una aposta per la pau

CANET DE MAR.— El col·lectiu cristià per la Insubmissió Justícia i Pau va organitzar per als dies 19 i 20 d'abril les II Jornades per la Insubmissió. Hi van participar els representants de diversos moviments dels Països Catalans, com, per exemple, de València i Mallorca. Es tracta d'una trobada anual amb l'objectiu que els joves dispersats que treballen a favor de la pau comparteixin les seves experiències. Aquest any, van comptar amb la col·laboració del catedràtic Josep M. Terricabras. *Insubmissió a què?* va ser el títol de la seva xerrada.

De València hi havia el frare dominic David Montesinos, de 23 anys, i el sacerdot Honori Pascual. D'una banda, Montesinos va explicar que era membre del Moviment d'Objecció de Consciència de València des del novembre passat. De l'altra, Honori Pascual es va queixar de la incomprensió de l'Església, perquè —segons va dir— «l'arrel de l'insubmissió i del cristià és la mateixa». Mossèn Pascual també va explicar que, «arran de molts judicis contra insubmissos, més de cent capellans els van manifestar el seu suport». Però, segons va dir, «la resposta dels bisbes de València ha estat el silenci».

Pel que fa a la possibilitat de realitzar la Prestació Social Substitutòria, tant David Montesinos com mossèn Honori Pascual van dir que «l'ajuda social s'ha de fer de manera desinteressada». I, segons ells, el que hauria de potenciar l'Església a propòsit d'aquest tema és la solidaritat gratuïta.

Jaume Llansó, que forma part del col·lectiu cristià per la Insubmissió Justícia i Pau, va lamentar que «l'Església ens critica perquè no obeïm les lleis, però nosaltres només obeïm les lleis justes, no les injustes». I, com va dir, aquest ha estat des de sempre el missatge cristià.

Els nois i noies que van passar els

dos dies a Canet de Mar van rebre dissabte la visita de Josep Maria Terricabras, catedràtic de filosofia de la Universitat de Girona, que va fer la xerrada *Insubmissió a què?*. Després de manifestar el seu suport, va donar una sèrie d'arguments que el van portar a afirmar que «totes les virtuts que transmet el servei militar són antidemocràtiques». I va definir la tasca de les persones que lluiten contra aquesta imposició amb els termes: «Insubmissió a la submissió.»

Per arribar a aquesta conclusió, el catedràtic va partir d'un punt: «Un ciutadà crític és aquell que no troba res natural —va dir Terricabras—, i el que cal avaluar és si moltes de les coses acceptades, com el servei militar, ho haurien d'estar.»

La meitat dels participants a les II Jornades per la Insubmissió eren noies. Una d'elles, Mònica Estruch, va explicar que el col·lectiu cristià per la Insubmissió Justícia i Pau va néixer fa dos anys. «Lavors —va explicar—, érem unes quantes noies interessades a participar-hi, perquè teníem gent propera que havia optat per la insubmissió.» Mònica Estruch va concloure dient que «hem de treballar tots per la pau, tant homes com dones, tant joves com grans».

Carme Munté Margalef

Un moment de la xerrada *Insubmissió a què?*, de Josep M. Terricabras.

Punt de vista del magisteri eclesial

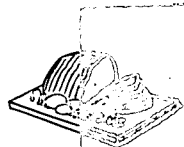
(Fragment d'una reflexió sobre la insubmissió de l'arquebisbe de Pamplona, Fernando Sebastián, del 18 de setembre de 1993.)

1. Els cristians i la pau: «El treball a favor de la pau és obligatori per a tots els cristians. Y ho hem de fer lluitant contra les veritables causes de la violència i la guerra. Des d'un punt de vista moral, no es pot considerar l'existència dels exèrcits com l'última causa de les guerres. Armes i exèrcits són instruments. Les veritables causes de la guerra, i de tots els mals, rau en el cor dels homes. (...) Els deixebles de Jesús estem decididament a favor de la pau, però no podem ignorar la necessitat que les nacions tinguin alguna previsió per defensar-se de possibles agressions injustes. (...) Per això a l'Església reconeixem la legitimitat de la professió policíaca i militar, amb la condició que es programin i s'exerceixin en una perspectiva veritablement moral, defensiva i dissuasòria.»

2. L'objecció de consciència: «L'objecció de consciència és un mitjà, no obligatori, de treballar per la pau i actua com a estímul per desenvolupar la consciència moral de la societat. (...) La veritable objecció de consciència ha de ser un gest moral, que mobilitza la conscièn-

cia social cap a un nou ordre, en què sigui possible controlar els conflictes mitjançant la intervenció d'una autoritat universal prou recolzada. Els que no van al servei militar continuen estant obligats a col·laborar en el servei de la comunitat.»

3. La insubmissió és una altra cosa: «En la insubmissió l'específic és la negativa a acceptar el servei social imposat per la legítima autoritat en substitució del servei militar. (...) Ara bé, des del punt de vista cristià no es pot afirmar que l'Estat no tingui autoritat per imposar als ciutadans un servei militar que els prepari per col·laborar en la defensa legítima de la societat. (...) Segurament hi ha molts joves que s'han fet insubmissos portats per bons sentiments. Però amb això no n'hi ha prou. En un món tan complicat com el nostre, els cristians hem de tenir les idees prou clares per no acceptar com una exigència moral cristiana allò que prové d'una visió excessivament idealitzada de la societat o d'unes determinades concepcions socials i polítiques que, en cap cas, no convé confondre ni amb l'Evangeli ni amb l'ensenyament de l'Església.»

ALESSA

SERVEIS D'HOTELERIA I NETEJA A COL·LECTIVITATS

GERIÀTRICS
RESIDÈNCIES UNIVERSITÀRIES

COL·LEGIS I UNIVERSITATS
HOTELS

EMPRESSES
CENTRES DE DISMINUÏTS

HOSPITALS
CASES DE COLÒNIES

ALESSA, Oficina Central
Francesc Carbonell, 46-48, baixos 2a
08034 Barcelona
Tel. (93) 204 46 12 *
Fax (93) 204 64 52

Cuidem el detall!

ALESSA, Lleida
Alcalde Sol, 11
25003 Lleida
Tel. (973) 26 69 85
Fax (973) 27 53 11

cultura

Fonts documentals del franciscanisme traduïdes al català

■ Nou volum de «Les floretes de sant Francesc d'Assís», de F. Gamissans

BARCELONA.— El 7 d'abril passat va tenir lloc a la sala IFAC l'acte de presentació del llibre *Les floretes de sant Francesc d'Assís*. És el quart volum corresponent a les fonts franciscanes que tradueix al català Francesc Gamissans, o.f.m. «L'Ubria i Catalunya comparteixen un paisatge i una terra semblants, i uns valors culturals molt propers», va manifestar, entre d'altres coses, Josep M. Ainaud de Lasarte en la presentació del llibre.

Tot i que aquesta obra va ser ja traduïda pel poeta Josep Carner l'any 1909, pel mateix P. Francesc Gamissans el 1979, i per Bernabé Dalmau, monjo de Montserrat, el 1980, les edicions estaven exhaurides. «Les floretes de sant Francesc —escrivia Carner— són d'aquelles flors que no es marceixen mai.» L'escriptora i novel·lista Maria Àngels Anglada assegura que aquest text «ja forma part de la literatura universal».

En la seva intervenció, el P. Gamissans va advertir que el document, i dos més que complementen el volum, no pertany a fonts històriques pròpiament dites sinó, més aviat, a un gènere literari líric i llegendari. «Amb tot —va afirmar el traductor—, la llegenda té el seu mèrit perquè no existiria si abans no s'hagués produït el fet històric que li dóna motiu; la llegenda és la quinta essència de la història, perquè en dóna el seu esperit.» De la mateixa opinió es

Acte de presentació del llibre *Les floretes de sant Francesc d'Assís*.

va declarar Ainaud de Lasarte: «La història és el que va succeir, mentre que la llegenda és el que voldríem que hagués succeït.»

Pere Fàbregues, director-gerent de La Formiga d'Or —editora del llibre—, va invitar els assistents a adquirir l'obra perquè «un llibre bo és un bon amic, disposat sempre que el necessitem». Per la seva banda, el P. Josep Gendrau, provincial dels franciscans de Catalunya, va agrair l'ímproba tasca del traductor, el qual ens ofereix per primer cop en la història la versió catalana de totes les fonts documentals del franciscanisme.

Només falta el cinquè i últim volum de la col·lecció, que el P. Gamissans pensa tenir enllestit l'any vinent.

Va ser present a l'acte l'exímia pintora Montserrat Gudiol, que ha il·lustrat la coberta de tots els volums amb bellíssims dibuixos a ploma. La trobada cultural fou amenitzada per la Coral del Remei, de Vic, fundada i dirigida pel P. Josep Ribalta. Més de cent exemplars van ser adquirits pel públic, que omplia de gom a gom la sala IFAC, prova de l'estima que sempre ha tingut Catalunya pel *pobrissó d'Assís*.

Glòria Carrizosa

CPL - NOVETATS - CPL

LA VOCACIÓ: SEGUIMENT I SERVEI

Joan Busquets
Col·lecció *Emaús*, 25
80 pàg., 650 ptes.

J. Busquets, capellà de Girona i degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya, presenta la crida que Déu dirigeix a tots els cristians: crida al seguiment i al servei.

Crida, però, concretada específicament en la vocació al servei presbiteral. Busquets —des de fa anys molt relacionat amb seminaristes— pregunta: Què significa avui? Com cal presentar-la?

PREGAR EN PARELLA

Col·lecció *Celebrar*, núm. 50
53 pàg., il·lustracions, 350 ptes.

J. Lligadas (amb altres col·laboradors) presenta textos per ajudar a la pregària dels esposos (joves o grans) i també de les parelles que s'han de casar.

Amb pregàries pensades per a diverses circumstàncies: casament, fills, cada dia, festes de l'any, etc.

A la mateixa col·lecció hi ha publicats llibres semblants, alguns ja reeditats, amb pregàries per a infants, adolescents, joves...

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA
Rivadeneyra, 6, 7 (matins) - 08002 BARCELONA
(Tel. 93 / 302 22 35 - Fax 93 / 318 42 18)

El filòsof Eugenio Trías publica «Pensar la religión»

BARCELONA.— En la presentació del seu darrer llibre, *Pensar la religión*, Eugenio Trías va definir la religió com l'experiència personal que la persona té per orientar-se i enriquir-se. Segons ell, cal defensar el culte en totes les religions, ja que «la religió és, en bona part, culte i sense això no hi ha religió». També va afegir que «sense el mite, la religió perd la seva substància». La proposta del filòsof rau a pensar la religió i rebutjar que sigui la religió la que «ens pensi a nosaltres». Així mateix, va insinuar que darrere dels grans conflictes armats que pateix el món, hi ha sempre un element religiós.

Per a Trías, l'interès avui dia per la religió és una realitat, atès que «el tema és en la seva màxima plenitud: mireu les llibreries, els debats, etc.», però va advertir que aquest retorn «a vegades emergeix abruptament i tremenda, i no sempre de manera gratificant». Durant l'acte de presentació, que va tenir lloc a la Casa de la Caritat de Barcelona, va confessar també que el llibre l'havia plantejat des d'un punt de vista crític, tot i que va reconèixer la seva «predisposició positiva envers la religió». Eugenio Trías recordà que el fet religiós sempre es refereix al lligam entre l'ésser humà i l'element sagrat, que supera els nostres límits. «L'home neix amb referències al que és sagrat», va dir l'autor.

Miriam Díez i Bosch

Les religions del món (9)

Carme Rullo
Religiosa de la Misericòrdia de Moissac

El culte a la divinitat en el megalític

Sacerdots i temples

En aquesta època es desenvolupa una mena de sacerdoci al mateix temps que es propagen els temples de fusta, de pedra i d'argila. Grans construccions reservades al culte diví substituïen els llocs on es feien els sacrificis ocasionals dels antics caçadors nòmades.

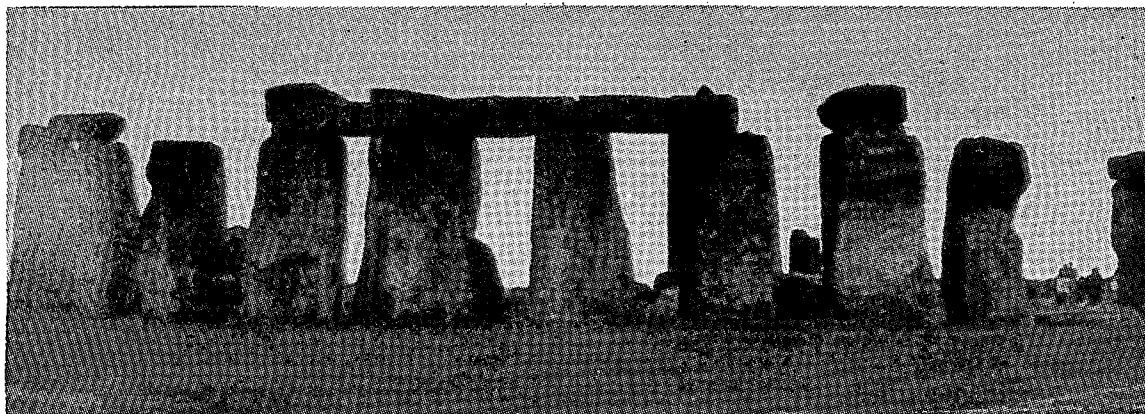
A Ucraïna i a les regions veïnes, els arqueòlegs han trobat restes de temples i de maquetes de temples d'argila. Gràcies a això, prehistoriadors russos han descobert un temple que data d'uns 5.000 anys abans de Jesucrist, a Sabatinovka, a la part meridional de la vall del Boug (Moldàvia).

Els monuments megalítics

Al final del neolític, a Europa s'ai-

xequen conjunts de grans pedres o megalits. La majoria han estat, sens dubte, monuments funeraris; com també les tombes impressionants (dòlmens), fets amb una pedra llisa horitzontal, que descansa sobre unes pedres verticals i els dòlmens verticals, i els dòlmens amb galeria trobats a les illes, a les costes del Mediterrani i a Europa Occidental.

També hi ha alineacions de grans pedres en posició vertical (menhirs), com a Carnac, a Bretanya (França). Ignorem perquè servien. Potser marca-

ven el recorregut de processons rituals. Per exemple, unes grans construccions a Hal Tarxien (Malta) segurament eren uns temples. Al seu interior s'han trobat estatuets d'os que representen personatges, potser déus i deesses amb els seus sacerdots, d'una manera molt realista.

Altres edificis megalítics podrien haver estat destinats per representar funcions astronòmiques. Potser han ajudat a fixar el calendari i les estaci-

ons, tot això molt important per al treball dels agricultors al camp. A Stonehenge, per exemple, a la planúria de Salisburg (Anglaterra), els monòlits formen un cercle. Hi ha pedres alineades cap al sol naixent al solstici d'estiu. Es creu que Stonehenge també ha servit com a lloc de culte on s'adoraven, probablement, les deesses i els déus de la fertilitat.

S'han trobat monuments megalítics a Bretanya (França), a Occident, a Assam, a l'Orient. S'han difós fins al sud-est d'Àsia, a la Polinèsia i, fins i

tot, segons alguns, fins a Amèrica. Les piràmides d'Egipte i les piràmides del Yucatán s'assemblen; unes i altres servien de cambres funeràries. Alguns prehistoriadors i astrònoms han volgut veure en alguns edificis de pedra observadors i calendaris megalítics d'Europa i Euràsia. Si això és cert, gairebé podem afirmar que l'astronomia formava part de les preocupacions religioses i culturals dels habitants d'aquella època.

Les grans civilitzacions

Els monuments megalítics, com els descobriments de l'edat de Bronze, daten aproximadament de la mateixa època, i obren el camí a les grans civilitzacions i a les «cultures superiors».

Aquestes cultures apareixeran a les planúries fluvials d'Egipte, Mesopotàmia, i altres regions del Pròxim Orient uns 3.000 anys abans de Jesucrist. Amb elles comencem la història, és a dir, l'edat de l'escriptura.

Les comunitats urbanes, un poder polític centralitzat, importants excedents econòmics, i una estricta divisió en classes socials, es caracteritzen en aquests nous regnes.

Els reis, que es consideren éssers sagrats, una jerarquia sacerdotal, uns ritus elaborats, hecatombes de sacrificis sagnants i temples imponents caracteritzen les seves religions.

El seu món religiós és ple de grans déus i deesses, i habitualment formen un ordre jeràrquic governat per un déu suprem.

En el món dels morts també hi ha classes. Hem fet un llarg camí des de la senzilla disposició d'unues pedres per part dels homes del paleolític. Fins i tot, si es pot parlar de la «revolució del Neolític», passem sense discontinuïtat des de les creences frustrades dels grups de caçadors del paleolític, al politeisme dels grans regnes i imperis.

Subscriuiu-vos

a

Catalunya Cristiana

CATALUNYA + CRISTIANA

Puiggarí 5-7
08014 Barcelona

Nom ..... Adreça.....
Població ..... D.P. .... Província..... Tel .....

Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.880 ptes.
semestral (26 números) de 4.940 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant
domiciliació bancària xec nominatiu que adjunto

(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)
Data..... Signatura del subscriptor .....

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa..... Agència.....
Adreça.....

Senyors.
Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avis, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/lilibreta

Entitat Oficina DC Compte

Data..... Signatura del titular del compte/lilibreta

Llibres

Tractat sobre l'amor des de la perspectiva religiosa

El matrimoni de Maria i Josep és un petit tractat sobre l'amor des d'una perspectiva religiosa, escrit per Antoni Carol i Hostench. Vol mostrar l'estreta vinculació que hi ha entre la perseverança matrimonial i la religió viscuda, no com a cosa tan sols de diumenges, sinó com a enamorament amb Déu, dia rere dia. L'edició castellana és una versió revisada i ampliada de l'original català, i apareguda mig any després. Aquest llibret forma part d'un projecte més ampli, anunciat per l'autor, ja que quedarà complementat per un altre volum que es titularà *Enginyeria de l'amor*, una mena d'estudi antropològic sobre l'amor, el matrimoni i la sexualitat.

La vocació natural de l'home és l'amor i un bon camí per aprendre a estimar és l'experiència religiosa. La qüestió rau en què, des del diàleg religiós, resultin profundament influïts els altres diàlegs de la nostra via ordinària (familiar i professional): viure a casa i treballar com a enamorats des de l'amor de Déu. El llibre incorpora exemples gràfics trets de la pròpia vida matrimonial de la Verge Maria i de sant Josep.

**El matrimoni
de
Maria i Josep**

Antoni Carol

Antoni Carol,
El matrimoni de Maria i Josep. Nou reflexions sobre l'amor. Editorial Albada, Col·lecció Papers d'Espiritualitat, Terrassa 1996, 72 pàg.

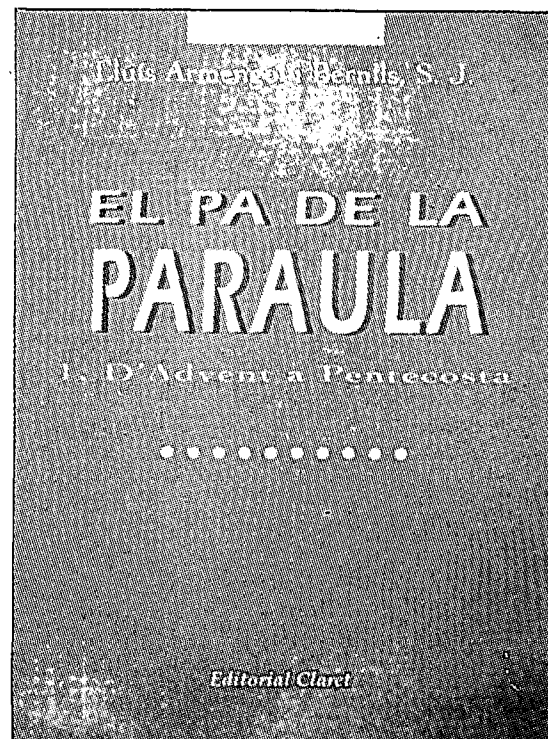
A.C.

Glosses evangèliques

Aquest llibre de Lluís Armengol i Bernils ofereix al lector una glossa per a cada dia de tots els cicles litúrgics, un comentari breu i unes paraules interpelladores que no deixaran indiferent ningú, perquè no van dirigides tan sols al cap, sinó també al cor. Cada comentari té, en la seva senzillesa, una unitat completa: paraula, reflexió i suggeriment pràctic. Aquesta qualitat fa que l'obra sigui especialment útil també per a les persones que no disposen d'uns moments diaris per a una oració «amb llibre a la mà» i han d'accontentar-se —a banda de les diferents maneres de pregar que l'Esperit inspira a cadascú— amb la pregària «de l'instant». A aquestes persones no els cal seguir cap ritme, n'hi ha prou que obrin el llibre a l'atzar i prenguin el comentari bíblic que surti. Un bon suport per a la seva pregària personal.

«Tant de bo —escriu l'autor a la introducció— que aquestes pàgines ajudin a saber descobrir que cada dia té quelcom de nou que no tenia ahir. Perquè cada dia és un do de Déu i la seva imaginació no té límit. Cada dia Ell ens torna a dir, però de manera nova i sorprenent, que ens estima. El que cal és descobrir-ho.»

C.C.

Lluís Armengol i Bernils, S.J.,
El Pa de la Paraula. D'Advent a Pentecosta. Editorial Claret, Col·lecció Eines, Barcelona 1997, 272 pàg.

La sardana i la dansa

Un concert singular

Dins de la tercera temporada dels concerts de tarda al Palau de la Música Catalana, els programadors han adreçat al públic una proposta molt suggerent: omplir tota una vetllada amb un repertori d'obres escrites o adaptades per a piano i cobla. Això mai no s'havia plantejat anteriorment. Heus ací, doncs, la singularitat d'aquest concert, que es configura amb obres de George Gershwin, Manuel Oltra i Albert Guinovart, i que va ser executat per la cobla Mediterrània amb Guinovart al piano, sota la direcció de Jesús Ventura. El programa es va obrir amb la coneguda *Rhapsody in blue*, adaptada per a cobla i piano, i va prosseguir amb la interessant composició d'Oltra *Rapsòdia per a piano i cobla*, escrita especialment per a aquesta conjunció instrumental. El concert es va cloure amb un inèdit *Concertino sobre temes de mar i cel per a piano i cobla*, de Guinovart, interpretat pel mateix autor amb la cobla Mediterrània.

Novetat editorial

El Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya ha enllestit un nou projecte editorial. Es tracta de treballs bàsicament inèdits, que van de biografies a narracions, d'estudis a reculls poètics, entre d'altres, amb l'objectiu de facilitar la tasca de divulgació d'aspectes i temes concrets sobre la sardana i la cultura popular catalana. El seu format és molt manejable i té una presentació atractiva. Aquest nou projecte editorial s'anomena «Col·lecció Mos». Es fa el símil d'oferir un petit «mos» sobre cultura popular i es juga amb el títol de la revista *Som*, que el Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya edita des de fa divuit anys.

Josep Ventura

EDITORIAL REGINA, S.A.

EDICIONS D'INTERÈS:
MISSAL FERIA

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig
ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES - LES OBRES DE MISERICÒRDIA
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

La religiositat del poble

La canya esquerdada va ser, als anys setenta, el títol d'una columna que Mons. Joan Carrera signava a la revista *Orifloma*. Ara el recupera com a expressió del pensament de fons d'aquest recull d'aproximacions diverses a la fe popular.

«Aquí teniu el meu servent que jo he escollit, el meu estimat...

No trencarà la canya esquerdada

ni apagarà el ble que vacil·la

fins que faci triomfar la justícia.

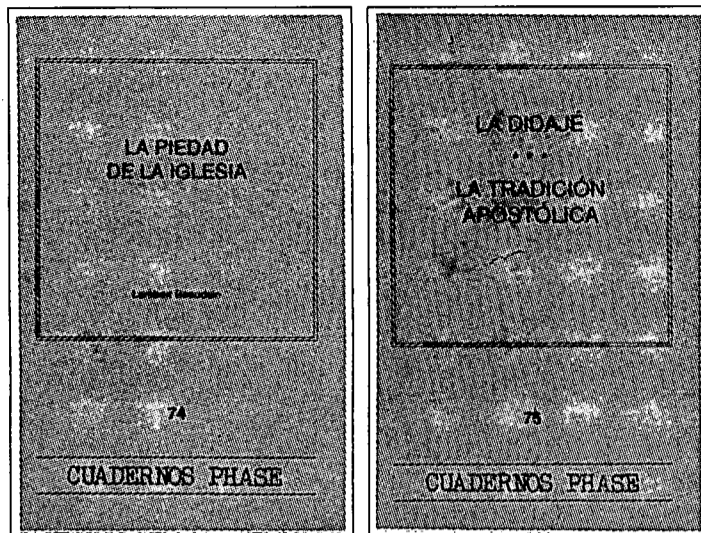
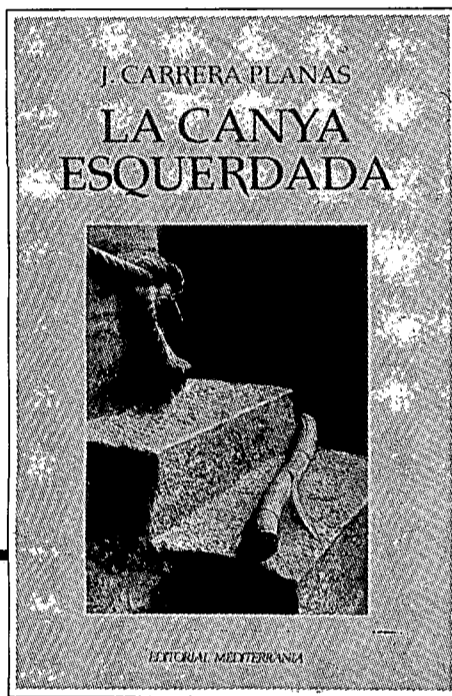
I les nacions posaran l'esperança en el seu nom.»

Aquest text d'Isaïes, reprès a l'Evangeli de sant Mateu, traspua desig de salvació fins a l'extrem. És, doncs, un bon referent per a unes reflexions que donen prioritat a la comprensió i a l'ajuda de la fe senzilla, o sentimental, o confusa, o distreta, o mal expressada de molts. Potser, ja escrivia Carles Cardó el 1929, la salvació de Jesús «és més universal i més aprofitadora dels fragments que no seriem nosaltres».

Aquest volum conté treballs apareguts a diferents publicacions, la majoria a *Catalunya Cristiana*. «No he seleccionat —afirma l'autor a la presentació— els articles per ordre cronològic, sinó segons les diverses matèries tractades. Aquest primer recull és dedicat a un tema que m'ha estat habitual: la religiositat popular. Li he posat per títol *La canya esquerdada* que evoca, amb una expressió bíblica, la filosofia de fons que ens fa respectar i estimar la confusa religiositat del poble.»

C.C.

J. Carrera Planas, *La canya esquerdada*. Editorial Mediterrània, Col·lecció Temes d'ara mateix, Barcelona 1993, 262 pàg.

Lambert Beauduin, *La piedad de la Iglesia i La Didajé-La Tradición apostólica*. Centre de Pastoral Litúrgica, Cuadernos Phase, Barcelona 1996, 76 i 48 pàg., respectivament.

Quaderns de catequesi

Lambert Beauduin va escriure *La piedad de la Iglesia* amb l'objectiu d'exposar amb precisió, pensant en el clergat i en els catòlics, l'abast i l'organització del moviment litúrgic. «Perquè siguin u com nosaltres som u. Que jo estigui en ells i tu en mi, perquè sigui plenament u» (Jn 17,22s). És la sublim recapitulació de totes les coses en el Pare, pel Fill i en la unitat de l'Esperit Sant.

La Didajé és la més antiga font de normativa eclesiàstica que posseïm. És possible que procedeixi de la regió de Síria i els darrers estudis la situen entre l'any 70 i els primers anys del segle II. *La Tradición apostólica* consisteix en un recull de normes, sobretot litúrgiques, de gran importància per conèixer la vida dels primers cristians.

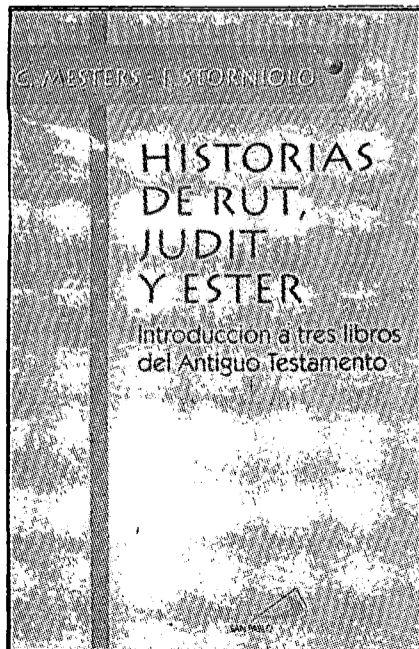
C.C.

Llibres bíblics

Probablement les històries de Rut, Judit i Ester resulten difícils de llegir per a la majoria de la gent. Això no obstant, les vides i els relats d'aquestes tres dones han d'ensenyar molt als homes i dones d'avui.

Rut suposa la lluita per la supervivència, la recerca del pa, de la continuïtat de la família, del manteniment de la terra. Judit, per la seva banda, representa la lluita constant del poble de Déu per la justícia, en contra de qualsevol tipus d'invasió. I, finalment, Ester significa la lluita per la llibertat i la justícia, tenint com a meta la llibertat i la vida. El lligam que uneix aquestes tres històries és la presència d'un Déu que no abandona el seu poble, sinó que l'acompanya en tots els seus avatars.

C.C.

Carlos Mesters-Ivo Storniolo, *Historias de Rut, Judit y Ester*. Introducción a tres libros del Antiguo Testamento. Editorial San Pablo, Madrid 1996, 208 pàg.

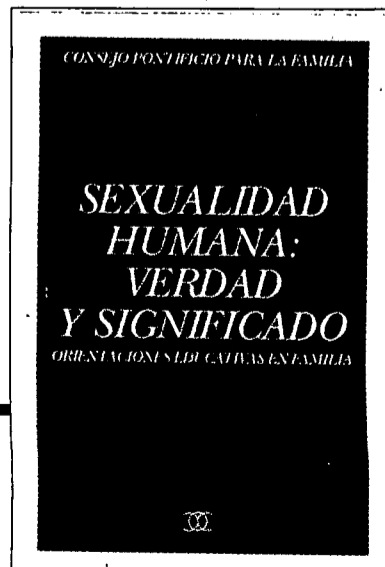
L'educació sexual dels fills

Entre les múltiples dificultats que els pares de família troben avui, fins i tot tenint en compte els diversos contextos culturals, es troba certament la d'oferir als fills una preparació adient per a la vida adulta, en particular pel que fa a l'educació sobre el vertader significat de la sexualitat. «Aquesta guia —es llegeix a la introducció— no vol ser ni un tractat de teologia moral ni un compendi de psicologia, sinó tenir en compte les aportacions de la ciència, les condicions socioculturals de la família i els valors evangèlics que conserven, per a qualsevol època, la frescor sempre actual i la possibilitat d'una encarnació concreta.»

Mai no havia sortit a la llum un document doctrinal tan clar i assequible sobre una qüestió tan delicada. És un text clau per a matrimonis i per als qui es preparen en aquest sagrament, així com a pares i educadors en relació amb l'educació sexual dels fills. El Consell Pontifici per a la Família escriu que «la sexualitat no és una cosa purament biològica, sinó que mira alhora al nucli íntim de la persona. L'ús de la sexualitat com a donació física té la seva veritat i assoleix el seu ple significat quan és expressió de la donació personal de l'home i de la dona fins a la mort».

C.C.

Consejo Pontificio para la Familia, *Sexualidad humana: Verdad y significado*. Orientaciones educativas en familia. Ediciones Palabra, Col·lecció Documentos MC, Madrid 1996, 120 pàg.

Crítica de cinema

Jerónimo José Martín

(Aceptensa)

Títol original: Territorio comanche
Nacionalitat: Espanya, 1996
Director: Gerardo Herrero
Guió: Salvador García i Arturo Pérez-Reverte
Intèrprets: Imanol Arias, Carmelo Gómez, Cecilia Dopazo, Gastón Pauls, Bruno Tedeschi, Mirta Zecevic
Durada: 90 minuts

Testimonis de primera fila

Ambiciosa coproducció internacional que adapta la popular novel·la de l'escriptor Arturo Pérez-Reverte. Descriu les aventures a Sarajevo, en ple conflicte de Bòsnia i Hercegovina, de tres reporters espanyols: una no·vella i ambiciosa presentadora de televisió, un rude càmera i un redactor que ja n'ha vist de tots colors.

El millor de la pel·lícula és el meritori treball d'ambientació —es va rodar a Sarajevo i a d'altres llocs de Croàcia i de Bòsnia— i la brillant posada en escena de Gerardo Herrero, que resol les seqüències d'acció amb molta solidesa i versemblança. En aquest sentit, la fotografia d'Alfredo Mayo, la partitura d'Ivan Wyszogrod i els efectes visuals i de so són molt eficaços.

On la pel·lícula fa aigües és en l'aspecte dramàtic. Fidels a l'obra

de Pérez-Reverte, el guió, la realització i les interpretacions adopten un to de fredor irritant davant dels fets que descriuen. Aquesta opció evita el sensaciona-

lisme morbós —pel que fa a això, les crítiques a les cadenes de televisió són interessants—, la sensibilitat més fàcil o l'anàlisi ideològic parcial del conflicte de Bòsnia. Però la fredor fa que es confonguin la ponderació i l'objectivitat, que ha de caracteritzar aquest *caçador de notícies* que és el reporter, un home cínic i sense compromís moral. Potser aquest retrat patètic i desequilibrat de la *tribu* dels reporters de guerra respon a la realitat. Però es troba a faltar algun personatge amb més solidesa moral, i resulta insistent i artificios el recurs al sexe explícit i al llenguatge groller.

Secció a càrrec de: Teleespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Pel·lícules
recomanades

Dijous 1 de maig

TV3 **12.15** **La balada dels Dalton** (Dargaud Film, 1978)
Director: Henri Gruel, Pierre Matrin. **Dibuixos animats.**
Argument: Els Dalton, uns bandits abominables, s'han convertit en els hereus universals del seu oncle, que ha mort penjat per la justícia. Abans de tocar l'herència, els Dalton han d'eliminar tots els membres del jurat. L'oncle ha nomenat un encarregat de comprovar-ho: Lucky Luke. **Tots ****

La2 **22.30** **Chisum** (EUA, 1970)
Director: Andrew V. McLaglen. **Intèrprets:** John Wayne, Alan Baxter, Linda Dya.
Argument: Entre les noves fortunes fetes a Texas després de la guerra civil americana hi ha la de John Chisum, un home dur, empenedor i aventurer. Chisum monopolitza les aigües del riu, però li surt un competidor, el senyor Murphy. **Joves ****

Diumenge 4 de maig

TV3 **17.15** **Abajo el telón** (Posa Film, 1954)
Director: Miguel M. Delgado. **Intèrprets:** Mario Moreno «Cantinflas», Christiane Martel, Beatriz Saavedra.
Argument: Cantinflas neteja els vidres de la casa de la Bella Lulú, una artista famosa. Julián, el seu representant, li roba un valuós collar de diamants. La policia deté Cantinflas creient que és el lladre. **Tots ****

La2 **23.40** **Stromboli** (Itàlia, 1949)
Director: Roberto Rossellini. **Intèrprets:** Ingrid Bergman, Mario Vitale, Renzo Cesana.
Argument: Per tal de lliurar-se d'un camp de concentració, durant la postguerra, una dona anomenada Karin accepta casar-se amb un pescador que viu a l'illa de Stromboli, al sud d'Itàlia. **Adults *****

Valoració de les pel·lícules: *Aceptable **Bona ***Molt bona ****Obra mestra
 Per a una valoració diària de les pel·lícules podeu trucar al telèfon del cinema del TAC 488 17 37.

TELE ZAPPING

TV1

Dissabte

07.15 **Babylon 5**
 08.00 **Sábado fiesta.**
 Inclou: Los trotamúsicos
 Los inmortales
 09.30 **Club Disney**
 Inclou: Pato Aventuras
 Chip y Chop

Diumenge

07.05 **Babylon 5**
 07.45 **Domingo fiesta**
 Inclou: Los trotamúsicos
 Los inmortales
 La gata Kitty y sus amigos
 El rey Arturo

La 2

De dilluns a divendres

07.15 **Con mucha marcha**
 Inclou: Los trotamúsicos
 Los pequebichos
 12.30 **Barri Sèsam**
 13.00 **Con mucha marcha**
 Inclou: Inspector Gadget
 La banda de Mozart
 17.45 **Para nosotros**
 Inclou: Calimero

Antena 3

De dilluns a divendres

07.30 **Club Megatrix**
 Inclou: Capitán N

Programació infantil

Dissabte i diumenge

07.35 **Club Megatrix**
 Inclou: Los cerditos
 Dos tontos muy tontos
 Mortadelo y Filemón

Tele 5

De dilluns a divendres

07.35 Cuentos de la selva
 07.50 El hada de las flores
 08.15 Super Mario Bros

Dissabte i diumenge

07.25 **Dibujos animados**
 Inclou: Brujilda y sus amigos
 Cuentos de la selva
 Cazafantasmas

TV3

Dissabte i diumenge

08.00 **Club Super 3**
 Inclou: Foofur
 Dracs i masmorres
 James Bond Jr

C33

De dilluns a divendres

07.30 **Club Super 3**
 Inclou: Doraemon
 Teo
 17.30 **Club Super 3**
 Inclou: En Horry, el monstret
 Els barrufets

Crònica televisiva

La veu del vent i del mar

Miquel Àngel Codina

El 23 d'abril passat, al Palau Sant Jordi de Barcelona, Maria del Mar Bonet va celebrar la seva diada particular. La cantautora mallorquina va oferir un concert multitudinari, sota un títol tan suggestiu com *El cor del temps*, amb motiu de la celebració del seu 30è aniversari com a professional de la música. Va cantar algunes de les peces més representatives de la seva carrera —*Aigo, Carta a un amic, Què volen aquesta gent, Des de Mallorca a l'Alguer*— i va tenir el goig d'interpretar-ne algunes amb companys de professió de la talla de Manel Camp, Paco Cepero, Lluís Llach, Martirio, Joan Manuel Serrat i Nena Venetsanou. El concert, que va ser gravat per TV3 i emès després pel canal autonòmic, es va enregistrar també discogràficament. A les darreres setmanes, la popular cantant havia aparegut en diversos programes de televisió per rememorar la seva il·lustre trajectòria artística.

Maria del Mar Bonet va néixer a Palma de Mallorca l'any 1947. Va formar part d'Els Setze Jutges, el grup que aplegà els pioners de la nova cançó, i hi va incorporar cants tradicionals de les Illes i un tipus de cançó-crònica d'evident arrel popular. «Sempre he volgut que la meua música tingui realment un segell mediterrani, absolut. I connectar també amb tota la Mediterrània que, d'alguna manera, ens pertany, com un petit món cultural, com un país», afirmava en el programa *Continuarà*, de La 2. Maria del Mar va reivindicar enèrgicament la quota obligatòria del 25% de música catalana als mitjans de comunicació del nostre país. «Això —deia en l'espai *Autògrafs*, del Canal 33— és bo per a tothom. Cal que s'aconsegueixi un cert equilibri davant de la invasió de la música que ve de fora. És una vergonya que s'oblidi la gran quantitat de músics dels Països Catalans que treballen en llengua catalana i que mai no podem escoltar les seves cançons. ¿Què volem? ¿Un país on es parli català però que es canti en anglès?»

«És la veu del vent i el mar». Amb aquestes paraules Carles Sabaté ha definit a la perfecció Maria del Mar Bonet. La seva música és un compendi sublim de sensibilitat, dolçor, mestissatge cultural, harmonia i poesia. «A través de la meua música —subratllava—, vull fer poesia. Una poesia que reflecteixi molt bé el pensament, la recerca de la bellesa en tot.» Tres dècades d'inspiració musical, trenta anys amb el cant formós de la sirena de la Mediterrània.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA**Podeu trobar-la, setmanalment, a:**

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfront n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Lull	La Palma, 9	25002	Lleida
Maria Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
Sant Pau Llibreria	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!**Veus d'Església****TELEVISIÓ****La 2**

- Diumenge** 08.45 *Tiempo de creer*
 (dia 4) 09.30 *Últimas preguntas*
 09.55 *Testimonio*
 10.00 *Santa Missa*: en directe des de la Plaça de Sant Pere de Roma, Missa Solemne oficiada per S.S. el papa Joan Pau II, amb motiu de la beatificació del gitano espanyol Ceferí Jiménez Malla, «El Pelé».
- Di. 5/5** 17.15 *Pueblo de Dios*

C 33

- Ds. 3/5** 09.00 *Signes dels Temps*: proposa «Alcohòlics». En quin grau, aquest problema, afecta la nostra societat? Un diàleg amb Joan Martí, alcohòlic rehabilitat i un metge del servei d'alcohòlics de l'Hospital Clínic. En el programa també oferirem espais de música, comentari cinematogràfic, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)
- Ds. 10/5** 09.00 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «La Primera Comunió, sagrament o festa social». Una anàlisi a la celebració de l'eucaristia, acompanyada d'una enquesta de carrer feta pels alumnes de l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya. En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)
- Diumenge** 01.20 *Signes dels Temps* (repetició del programa emès dissabte).

TV de Mataró (Canal 64)

- Dv. 02/5** 20.30 *Creure avui*: Tema d'avui «Es pot viure sense Déu?», entrevista a Mn. Jaume Reixach. Informatiu i agenda (dirigit per Ramon Safont-Tria).
- Dv. 09/5** 20.30 *Creure avui*: «Una ullada al món». Comentari de les notícies més importants d'aquest mes (dirigit per Ramon Safont-Tria).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

- Diumenge** 12.00-12.30 *Àngelus* (directe)
Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general* (directe)
De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*
Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*

Ràdio

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.
—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

Dilluns		Els veïns de l'escala	
21.00	Vet aquí que...	22.00	Nit d'Estels
	En un dia com avui	23.00	En família
	Punt i Coma	24.00	Calaix de Sastre
	Ara va de barris	01.00	Estel de colors
22.00	Nit d'Estels	02.00	Espurna d'alba
23.00	Joc Net		
24.00	Estima la vida		
01.00	Fila 7		
	Cova de Clàssics		
02.00	Espurna d'alba		
Dimarts		Divendres	
21.00	Vet aquí que...	21.00	Vet aquí que...
	En un dia com avui		En un dia com avui
	Punt i Coma		Punt i Coma
	Planeta Blau		Intercultures
22.00	Nit d'Estels	22.00	Nit d'Estels
23.00	Tendències	23.00	Panorama cultural
24.00	Versió original	24.00	Amb llum pròpia
	Sons i ressons	01.00	Cova de Jazz
01.00	El perquè de tot plegat	02.00	Espurna d'alba
02.00	Espurna d'alba		
Dimecres		Dissabte	
21.00	Vet aquí que...	21.00	Des de Nashville
	En un dia com avui		Contemporània
	Punt i Coma	22.00	Mar de Claror
	Converses amb la ciència		Quart món
22.00	Nit d'Estels		A cor obert
23.00	Temps d'acció	23.00	Panorama de cinema
24.00	Àgora	24.00	Des del campanar
01.00	De la lletra i de la música	01.00	Novetats a cau d'orella
	Yesterday	02.00	Espurna d'alba
02.00	Espurna d'alba		
Dijous		Diumenge	
21.00	Vet aquí que...	09.00	Tot sardana
	En un dia com avui	18.45	Eucaristia des de la Catedral
	Punt i Coma	21.00	Dos quarts de nit
			So de cine
		22.00	Nòmades
			Raons per viure
		23.00	Temps de paraula
		24.00	El tren de la música
		01.00	A cel obert
		02.00	Espurna d'alba

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: 101.5 FM) - Diumenge a les 09.13h: *Música religiosa: Caino e Abele, oratori a cinc instruments*, de Pasquini; «Aus der Tiefen rufen wir», de Graupner; *Missa brevis, KV 65*, de Mozart; *O intemerata. Osculetur me. Ave Regina*, de Grandi. A les 11.00h: Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h: *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702) - A les 21.00h: *El espejo de la Iglesia*. Diumenge a les 09.00h: *Santa Missa*. A les 09.45h: *Informatiu diocesà*. A les 10.00h: *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu. A les 22.00h: *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (II part) amb fra Josep Martí i fra Agustí Boadas sobre el simposi sobre sant Francesc a Catalunya; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERDANYOLA (FM 92.4) - Diumenge a les 10.30h: *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Àngel Saiz.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4) - Diumenge 09.45h: *Vida i esperit*.

RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres 20.05h: *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7) - Divendres, a les 20.00h: *La punta* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dissabte a les 09.00h: *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO SALUD (FM 89.1) - Dissabte a les 07.00h: *Rosari*: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concursos de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc. Diumenge a les 07.00: presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marià, etc.

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia 20.40h: *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h: *Noticiero*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a
17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax. 20.18.55

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*, a càrrec de Mn. Jaume Camprodon i Rovira; *Costumari cristià*, explicacions a costums i tradicions de l'Església, amb Joan Baburès; *La veu dels joves*, amb Jaume Reixach; *Notícies i El significat de l'Evangeli*, per Pere Carreras. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica feta per Antoni Bardera. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten: **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) diumenge 9.45h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) diumenge 12.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) dissabte 21.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) divendres 13.30h. **Ràdio la Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.0 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sant Joan les Fonts** (107.0 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Santa Coloma** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès (Cassà de la Selva)** (92.8 FM) dissabte 19.30h. **Ona Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 14.00h.

—L'emissió que es realitza els dijous a les 14.00 a **Onda Rambla Girona** (89.9 FM), és un resum d'*Església Viva* dins el magazine *Tarda de Tots* d'aquesta emissora.

—**Ràdio Arbúcies** (107.6), no emet el primer diumenge de mes *Església Viva*, per tal de retransmetre en directe la Santa Missa.

—Alguns apartats d'*Església Viva* s'inclouen dins el programa parroquial local de **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten: **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 15.30h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dimecres 22.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) dissabte 21.35h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) dissabte 15.00h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dimecres 13.30h. **Ràdio la Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dijous 14.30h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Sant Joan les Fonts** (107.0 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio Santa Coloma** (103.6 FM) dijous 23.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) divendres 18.35h.

—També es pot escoltar cada dia de dilluns a divendres a **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) a les 9.30 i el primer dijous de mes a: **Ràdio Tordera** (107.1 FM) a les 22.00h.

—L'últim diumenge de mes, **Ràdio Salt** substitueix *El Cafè Internacional* pel programa *Tots els camins porten aroma*.

LA COVA DEL COUNTRY: Espai setmanal de 30 minuts de durada amb la col·laboració de l'Associació Europea de Música Country, que fa un repàs a la música country cristiana, godspell blanc i country en general. Presenta: Rafael Corbí. L'emeten. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) divendres 22.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dimecres 22.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) dissabte 17.00h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dijous 13.30h. **Ràdio la Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 14.30h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) dissabte 19.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dijous 14.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) dimecres 12.00h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) dissabte 09.00h.

—També es pot escoltar el tercer dijous de mes a: **Ràdio Tordera** (107.1 FM) a les 22.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

L'emeten: **Ràdio Calella** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Marina** (100.3 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 09.35h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) diumenge 9.45h.

—**Ràdio Tordera** i **Ràdio Vilafant** inclouen *La paraula del bisbe* dins dels programes parroquials locals.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal d'una hora de durada que analitza temes d'actualitat de la nostra Església. L'últim divendres de mes inclou el programa *Tots els camins porten aroma*. Dirigeix i presenta Carles Sánchez amb la col·laboració d'Àngel Rodríguez. S'emet per: **Cope Figueres AM** (1269 AM) i per **Cope Figueres FM** (88.0 FM) els divendres a les 21.00h.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual que dura 30 minuts i tracta temes d'interès. Presenten i moderen: Anna Estartús i Josep Casellas. L'emeten: **Cope Figueres AM** (1269 AM) últim divendres 21.00h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) últim divendres 21.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.3 FM) últim diumenge 12.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) últim divendres 20.00h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) últim dijous 21.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) últim dissabte 21.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) últim dimecres 14.30h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 9.30h.

—**Ràdio Banyoles** (107.3 FM), emet aquest programa amb dia i hora no determinat.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música Girona (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música Maresme** (96.4 FM/101.5 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.1 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 AM (RNE)** (738 AM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 FM (RNE)** (93.3 FM) dissabte 20.00h. **Top Gironès (Cassà de la Selva)** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

—Les retransmissions de la Santa Missa són realitzades per les pròpies emissores de ràdio.

—**Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) emet també la Santa Missa cada dia, de dilluns a divendres, a les 9.00h, i els dissabtes a les 20.30h.

—**Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) la retransmet només el primer diumenge de mes a les 12.00h.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6) - Dimecres a les 22.15h: *Maranatha*, un programa per descobrir i compartir el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte 13.40h: *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístico-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h: *Temps Obert*, inclou la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h: *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h: *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten: **Ràdio Antena Caro** (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet FM 107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Uldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0).

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - De dilluns a divendres a les 07.05h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Missa.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

Des del carrer

«Cal construir una ciutat a la mida de l'ésser humà»

Joan Masuet i Puxeu va néixer a Llinars del Vallès l'any 1944. És arquitecte especialitzat en urbanisme i autor del llibre *La construcció de la ciutat i de l'assaig La realitat, el factor humà i la política*. Dedicat a la política i militant d'ERC, ha estat batlle del seu municipi durant 8 anys.

—És difícil combinar la tasca política amb la fe?

—Sí que ho és perquè tot home, sigui cristià o no, ha de procurar obrar sempre correctament. Hem d'actuar d'acord amb la nostra consciència, intentant fer-ho sense entrar en conflicte amb els altres, i sovint és complicat.

—Per què l'urbanisme és un eix important en la teva trajectòria professional com a polític i arquitecte?

—Una de les coses més importants de la societat actual és la construcció d'una ciutat a la mida de l'ésser humà. El fet de que m'especialitzés en urbanisme a través de l'exercici professional m'ha estat molt útil en el camp de la política; perquè m'ha donat el coneixement necessari per adoptar decisions relatives al desenvolupament urbanístic del meu poble.

—Ets un viatger infatigable. Què has descobert en aquests viatges?

—He viatjat per conèixer com és el món, altres cultures i tenir contacte amb gent d'altres països, cosa que és allisonadora i útil. He vist que en les qüestions més profundes tots els homes tenen les mateixes inquietuds de vida i plenitud humana i aquesta condició dona un sentit d'unitat a l'espècie humana i una necessitat de resolució conjunta dels problemes que afecten la humanitat.

—Sota el títol *El brogit del meu cor publi-*

ques un recull de poesies...

—La meua poesia és fruit de l'experiència personal i de la necessitat d'expressar un cúmul de sentiments i compartir-los. Mai he escrit poesia per publicar un llibre, vaig començar a escriure-la un matí a l'autobús sense cap propòsit, simplement volia explicar allò que sentia.

Rilke diu: «La poesia esdevé quan el pensament s'ha fet ésser d'un mateix.»

La poesia neix quan les idees són el resultat d'algun fet viscut que arriba a formar part de tu mateix i de la teua pròpia consciència.

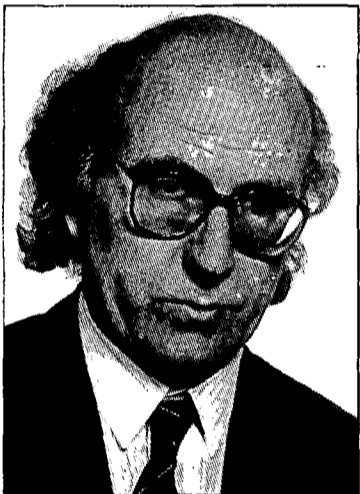
—Els polítics tenen una gran responsabilitat per millorar la societat que els envolta...

—La política ofereix la possibilitat de transformar la realitat que no t'agrada per millorar-la. Tanmateix, aquest fet suposa assumir una gran responsabilitat, entre d'altres

raons, perquè allò que es decideix afecta la societat en el seu conjunt. Sovint el problema no són les qüestions que s'han de solucionar sinó les persones que han de fer-ho, perquè moltes vegades és l'home qui barra el pas al progrés, dominat per passions humanes.

La responsabilitat per fer millores en tots els àmbits no és només dels polítics, sinó que és compartida, ja que tothom pot fer la seva aportació, per petita que sigui.

Marta Puyol

Respir

Miquel Estradé

Rentar els peus

De vegades em vénen ganes de dialogar amb els apòstols, amb uns més que amb altres; però, és clar, me n'he d'estar. De tota manera supleixo aquesta impossibilitat dient-los coses. A sant Pere, sobretot, n'hi he dites i n'hi diria! Per exemple, quan Jesús en començar a rentar els peus als deixebles, arriba a Pere i aquest li diu: «No em rentareu els peus mai de la vida!», jo li vaig dir un dia: «Quina raó tenies Pere! Et devia costar més deixar-te'ls rentar que rentar-los. A mi em passa el mateix. Si jo els rento a un altre, encara m'hi puc fer veure. Amb una mica de sort, fins i tot pòtser sortiria als diaris! Si me'ls renten, en canvi... Sí, el Senyor us els va rentar els uns als altres, però de vegades em pregunto si el servei de rentar els peus no consisteix algun cop a deixar que un altre te'ls renti, tot acceptant, és clar, que en descobreixi la brutícia i que la netegi! Amb tota franquesa, Pere; no te'ls vas deixar rentar un dia per Pau a Antioquia?»

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

El Pelé: un gitano de debò, als altars (1)

Ho explica el Bomba, un vell gitano que, de petit, era de la colla de vailets que Ceferí, el Pelé, s'emportava al camp a passejar i a collir fonoll. Una vegada, a un dels xicotets se li acudí de trepitjar una renglera de formigues. El Pelé el va renyar: «No t'adones del que fas? Les formigues són de Déu, com les flors i les estrelles.» «De vegades, continua el Bomba, ens assèiem tots, fent rotllo, a la vora del Vero, un riuet que desemboca en el Cinca, ens ensenyava oracions i ens deia que fóssim bons i que respectéssim la naturalesa.»

El Bomba també explica que el Pelé, quan veia algú en necessitat l'ajudava sempre, però d'una manera discreta. Un dia, a una família de gitans extremadament pobra que va trobar sota un pont de Barbastre, a fi de no humiliar-nos amb una almoïna, els va demanar una mica del seu menjar. Ells no gosaven donar-li'n de tant dolent com era. «Vosaltres doneu-me'n, que a mi m'agrada», va dir ell. I, agraït, els donà un duro a canvi.

Ceferí Giménez Malla havia nascut, probablement, a Benavent del Segrià, el 1861. El seu pare es deia Joan, els Tics, i la seva mare, Josepa. La Maruja, una neta del Pelé que viu a Lleida, i diu que té molta memòria, havia sentit un oncle del seu pare resar en català. El Pelé deia: «Jo sóc mig català i mig aragonès.» Va viure separat a Barbastre i es movia per l'Aragó, Lleida i el Rosselló.

Als divuit anys —el 1879— es va casar amb Teresa Jiménez Castro, seguint el ritual gitano. Va ser molt més tard —el 1912— que van celebrar matrimoni canònic a la parròquia de Sant Llorenç de Lleida. Ell era un home alt i fort, de pell bruna i d'orelles grosses. La seva muller era baixeta i diuen que molt presumida: duia unes llargues arracades d'or fi, *peinetes* de colors i *mantons* de Manila, li deien la Tereseta.

El Pelé havia nascut molt pobre, però va fer fortuna. La sort va arribar-li de bracet amb la seva gran bondat. Rafael Jordán, exalcalde de Barbastre, era tuberculós. Un dia que passejava pel poble, en arribar a l'abeurador va patir una hemoptisi espectacular. La gent que el veia, espantada per la sang i pel perill de contagi, passava de llarg. El Pelé se li atansà, el va aixecar, li va netejar boca i cara amb un mocador net i amb l'aigua de la font i, tot animant-lo, el va portar a casa. La família del malalt, agraïda, li va oferir, en recompensa, un negoci: «Tu que entens de cavalls i tens parents a França, perquè no hi vas i en portes un vagó de mules que el govern francès està liquidant perquè s'ha acabat la guerra?» El Pelé comprà, en efecte, amb els diners dels Jordán, les mules, i les va anar venent per Jaca i Osca. Va voler tornar la quantitat avançada i la meitat dels guanys, però no li van acceptar.

Ceferí va ser sempre d'una honradesa escrupolosa. El Bomba confessa: «La veritat, el meu pare quan feia de tractant, enganyava, però el Pelé, mai de la vida.» Tanmateix, una calúnnia el va portar a la presó. A la fira del Vendrell, un dels firaires va reconèixer com a seva una mula de les que portava el Pelé i que li havia estat robada a Valls. Finalment es va poder aclarir, amb els comprovants pertinents, que si bé la mula era robada el Pelé, que ho ignorava, l'havia comprada legalment. El jutge va dir, premonitòriament: «El Pelé ni és lladre ni és trampós: és sant Ceferí, patró dels gitans.»